

CER SENIN

Revista Forțelor Aeriene Române

Nr. 4 (179) ♦ octombrie-decembrie 2024

www.roaf.ro

**1 DECEMBRIE,
ZIUA NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI**

**EUROPEAN
SPARTAN
2024**

**PREGĂTIREA AVIATORILOR
MILITARI PENTRU MISIUNEA**

EUFOR ALTHEA

**165 de ani de
exelență:**
Statul Major al Apărării,
pilon al securității naționale

REVISTĂ EDITATĂ DE STATUL MAJOR
AL FORTELOR AERIENE

**CONSILIUL EDITORIAL
AL REVISTEI CER SENIN**

PRESEDINTE:

**General-locotenent
LEONARD-GABRIEL BARABOI**

MEMBRI:

**General de flotilă aeriană
IOAN MISCHIE**

**Comandor
CRISTIAN PĂTRAȘCU**

**Colonel
CRISTIAN-DANIEL ȘOLEA**

**MEMBRI
ONORIFICI**

**DUMITRU AMARIEI
PETRE BĂNĂ
NICOLAE RADU**

REDACȚIA

REDACTOR-ȘEF:

Locotenent-colonel IOANA TEIȘANU
e-mail: iteisanu@roaf.ro

MEMBRI REDACȚIEI:

Maistru militar clasa a IV-a

Maria IONIȚĂ

e-mail: mionita@roaf.ro

Maistru militar clasa a IV-a

Alexandru NIȚU

e-mail: anitu@roaf.ro

PROCESARE TEXTE:

LEANA TUDORAN

e-mail: ltudoran@roaf.ro

FOTOREPORTER:

ADRIAN SULTĂNOIU

e-mail: asultanoiu@roaf.ro

GRAFICĂ & DTP:

DIANA ȘUICĂ

e-mail: msuica@roaf.ro

COPERTA I: IAR-330 PUMA, FOTO: ALEX NIȚU
COPERTA III: F-16 FIGHTING FALCON,
FOTO: MARIA IONIȚĂ
COPERTA IV: EXPOZIȚIA STATICĂ DE ZIUA
NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, FOTO: BOGDAN
PANTILIMON

SUMAR

MESAJUL ȘEFULUI SMFA _____ 3

1 DECEMBRIE, ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI _ 4-5

„AVION MULTIROL DE GENERAȚIA A V-A, F-35” _ 6-7

AGENDA _____ 8-13

ANIVERSARE _____ 14-15

DACIAN PUMAS - MISIUNEA EUFOR ALTHEA _ 16-21

EXERCIȚII _____ 22-34

ÎN SLUJBA SEMENILOR _____ 35

ALMA MATER _____ 36-43

JURĂMÂNTUL MILITAR _____ 44-45

ZIUA ARMATEI ROMÂNIEI _____ 46-51

CONCURSURI _____ 52-55

PORTRET DE PROFESIONIST _____ 56-57

MODERNITATE _____ 58-59

RECURS LA ISTORIE _____ 60-63

PASTILA DE PSIHOLOGIE _____ 64-65

ESEU _____ 66

PAGINILE 4-5

PAGINA 34

PAGINILE 16-21

COPYRIGHT:

**Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.**

NORME DE COLABORARE:

**Cititorii pot trimite pe adresa redacției
texte și fotografii care se încadrează în
tematica revistei.**

Manuscrisele nu se înapoiază.

**Răspunderea juridică pentru conținutul
articolelor aparține în exclusivitate
autorilor, conform art. 326 CP.**

CORECTURA:

CENTRUL TEHNIC-EDITORIAL AL ARMATEI

STATUL MAJOR AL FORTELOR AERIENE

ȘOSEAUA BUCUREȘTI-PLOIEȘTI, KM 10,5, SECTOR 1, BUCUREȘTI

E-mail: cersenin@roaf.ro

ISSN 3061 - 3523 ISSN - L 1582-6317

B 916.10; C 3146.18

**Tipărită la
CENTRUL TEHNIC - EDITORIAL
AL ARMATEI**

**Responsabilitatea privind tehnoredactarea
revine în totalitate redacției**

**Prezenta ediție s-a încheiat la data de:
12.12.2024**

MESAJUL ȘEFULUI STATULUI MAJOR AL FORTELOR AERIENE

**General-locotenent
Leonard-Gabriel Baraboi**
Șeful Statului Major
al Forțelor Aeriene

Finalul unui an de muncă, are pentru fiecare dintre noi o semnificație aparte. Este un moment de bilanț, când facem o analiză a anului care tocmai se încheie aruncându-ne, în același timp, o privire spre viitor.

Știm cu toții că anul 2024 a fost plin de provocări, dar și de realizări importante și am demonstrat, încă o dată, dacă mai era nevoie, devotamentul, profesionalismul și spiritul de echipă care caracterizează Forțele Aeriene Române. Anul 2024 a marcat, atât 75 de ani de la înființarea NATO, cât și 20 de ani de la aderarea țării noastre la această Alianță. Fără a folosi cuvinte mari, cifrele reflectă angajamentul nostru față de valorile euro-atlantice.

Noi, cei din Forțele Aeriene, ne-am angajat în anul 2024 la continuarea procesului de modernizare a echipamentelor și tehnologiilor, un demers esențial pentru menținerea unor forțe aeriene competitive și eficiente.

Constituirea celei de-a doua escadrile de F-16, operaționalizarea sistemelor de apărare aeriană PATRIOT, modernizarea elicopterelor IAR-330 Puma și dezvoltarea capacităților de supraveghere aeriană prin radare moderne sunt doar câțiva dintre pașii importanți care ne-au consolidat poziția în cadrul NATO și au asigurat securitatea națională și aliată.

Înființarea în țara noastră a Centrului European de Instruire F-16 și absolvirea primei serii de piloți români pe acest tip de aeronavă reprezintă încă o dovadă că România își respectă cu seriozitate și profesionalism angajamentele asumate la Summitul NATO de la Vilnius.

Trebuie amintit și faptul că programul de înzestrare al Forțelor Aeriene Române cu aeronave de generația a V-a, respectiv F-35, a intrat în linie dreaptă, după notificarea Congresului SUA transmisă către Ministerul Apărării Naționale, cu privire la vânzarea către România a 32 de avioane F-35, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35” – faza I, prin programul de asistență de securitate Foreign Military Sales (FMS) și semnarea Scrisorii de Ofertă și Acceptare (Letter of Offerand Acceptance – LOA), la finalul lunii noiembrie 2024.

Un alt program important este și cel referitor la modernizarea avionului IAR-99. Acesta va putea oferi piloților o platformă modernă, ce le va da posibilitatea de instruire la standarde înalte pentru a putea face trecerea către aeronavele multirol.

Anul acesta, am participat la numeroase exerciții multinaționale, prin care ne-am dovedit profesionalismul și implicarea. Am demonstrat că, noi, Forțele Aeriene Române suntem nu doar apărătorii cerului României, ci și un aliat de încredere pe scena globală. Am lucrat cu dedicare și perseverență pentru a implementa noi tehnologii și a ne adapta la provocările contemporane.

Totodată, am înființat un departament dedicat spațiului, cel de-al cincilea domeniu de luptă conform NATO, iar acum suntem în plin proces de definire a doctrinei și a principalelor atribuții pentru acest domeniu nou înființat la nivelul categoriei noastre de forțe.

Acum, ne aflăm în pragul unui nou an, pe care îl întâmpinăm cu speranțe, și cu dorința de a ne îndeplini misiunile cu succes. Conflictul din apropierea granițelor noastre, și aici, mă refer la războiul din Ucraina, ne îndeamnă la vigilență în supravegherea aeriană, deoarece noi, cei din Forțele Aeriene, avem ca misiune principală asigurarea securității aeriene a României și în consecință a spațiului aerian al NATO, în zona noastră de responsabilitate.

Deși provocările la granița de Sud-Est a NATO sunt permanente, noi, militarii Forțelor Aeriene Române suntem prezenți, alături de aliații noștri pentru a asigura securitatea spațiului aerian al Alianței, astfel că veghem permanent pentru ca orice amenințare să fie neutralizată și eliminată.

Nu trebuie să uităm că succesul nostru nu depinde doar de tehnologia avansată, ci și de competențele și devotamentul fiecărui militar și specialist din Forțele Aeriene. Am investit și vom continua să investim în dezvoltarea celei mai importante resurse pe care o avem, cea umană, prin programe moderne de instruire și oportunități de perfecționare profesională. Modernizarea procesului de selecție și pregătire, precum și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate, sunt obiective esențiale pentru a asigura pregătirea viitoarelor generații de aviatori.

Încheiem anul cu mândria că ne-am îndeplinit misiunea, dar și cu o conștientizare clară a responsabilităților ce ne așteaptă în continuare. În fața unui mediu de securitate complex și dinamic, rămânem uniți, flexibili și dedicați obiectivelor noastre.

Anul 2025 va însemna pentru noi dovedirea profesionalismului militarilor din Forțele Aeriene, atât în misiunea din Bosnia și Herțegovina, EUFOR-ALTHEA, cât și în misiunea de Poliție Aeriană din Lituania. Sunt ferm convins că ne vom îndeplini toate misiunile încredințate pentru că știu că avem oameni pregătiți și dedicați.

Nu în ultimul rând, aș dori să mulțumesc familiilor noastre pentru sprijinul lor necondiționat, fără de care nicio misiune nu ar putea fi îndeplinită cu succes. Știu că ne veți fi mereu alături, chiar dacă acest lucru presupune de cele mai multe ori sacrificii și dificultăți.

În încheiere, doresc să vă mulțumesc tuturor pentru eforturile depuse și vă îndemn să continuăm să ne perfecționăm, să ne susținem unii pe alții și să ne îndeplinim misiunile la aceleași standarde înalte.

Și profit de ocazie pentru a reitera mesajul DOAR ÎMPREUNĂ!
Doar așa vom reuși, ca o echipă unită, legată de aceleași obiective și misiuni!

LA MULȚI ANI ȘI CER SENIN!

ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Un 1 Decembrie al unității și progresului

Anul acesta, mai mult ca niciodată, noi românii am fost cu ochii ațintiți spre cer de ziua națională, nu doar pentru a admira aeronavele, ci și cu mai multă speranță, credință și dorința de a vedea în România o evoluție continuă și excelență.

Sărbătorim nu doar unitatea națională, ci și libertatea și democrația pentru care înaintașii noștri au luptat cu arma în mână. Este o dublă sărbătoare: una a solidarității tuturor românilor și una a victoriei libertății noastre naționale, apărată de generații întregi sub steagul Armatei României. Armata României este un garant al integrității teritoriale, independenței și suveranității naționale, valori sfinte ale unui popor liber. Prin structurile multinaționale care funcționează sub egida NATO, România contribuie la întărirea capacității de acțiune colectivă și la consolidarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite. Privim cu ambiție și optimism spre un viitor al excelenței și evoluției. România și-a dovedit deja rolul de partener de încredere în NATO, dar viitorul ne provoacă să mergem mai departe. Ne dorim în continuare o Românie puternică, suverană, parte dintr-o lume liberă și democratică, în care drepturile cetățenilor sunt protejate, iar libertatea

este garantată. Într-o lume tot mai imprevizibilă, este esențial să susținem o viziune coerentă a Apărării Avansate pe întregul flanc estic al Alianței și o strategie cuprinzătoare pentru regiunea Mării Negre. Militarii români, prin profesionalismul lor, s-au impus ca ambasadori de încredere ai valorilor noastre naționale și internaționale, contribuind la misiuni esențiale în vecinătatea estică, Balcanii de Vest, vecinătatea sudică sau Africa. România demonstrează că este un partener serios și credibil, în acest efort, devotamentul și curajul militarilor noștri reprezintă cel mai prețios atu, recunoscut și apreciat pe plan internațional. Privind spre viitor, România este hotărâtă să își asume responsabilitatea unui aliat activ, continuând să joace un rol-cheie în asigurarea stabilității la Marea Neagră și în întreaga arhitectură de securitate internațională.

Un 1 Decembrie al viitorului va fi unul în care Forțele Aeriene vor zbura mai sus, mai rapid și mai sigur, apărând valorile care definesc România: libertatea, unitatea și parteneriatul. România nu doar sărbătorește trecutul, ci își construiește viitorul, unul în care cerul țării va rămâne mereu protejat de cei mai buni!

Sistemul de rachete sol-aer PATRIOT defilând pe sub Arcul de Triumf

Comandantul paradei militare de Ziua Națională a României, general-locotenent Dragoș-Dumitru Iacob, loțiitor al șefului Statului Major al Apărării

Șeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiuță Vlad și comandantul Diviziei 2 Infanterie „Getica”, general-maior Claudiu-Mihail Sava

Generalul de flotilă aeriană Aurel-Cezar Stănculescu a condus detașamentul Forțelor Aeriene

Parada militară națională din acest an a fost nu doar o celebrare a unității și mândriei naționale, ci și o demonstrație a angajamentului României față de valorile comune ale Alianței Nord-Atlantice.

România privește cu încredere spre viitor, marcând 20 de ani de apartenență la NATO printr-o paradă care reflectă profesionalismul militarilor români, parteneriatul solid cu statele aliate și dorința continuă de evoluție. Un element special al paradei din acest an l-a reprezentat participarea a aproximativ 240 de militari străini, din state partenere și aliate, care au defilat alături de militarii români. Aceștia au reprezentat detașamente din Albania, Belgia, Republica Cehă, Croația, Franța, Germania, Italia, Luxemburg, Macedonia de Nord, Republica Moldova, Polonia, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Spania, Statele Unite ale Americii, Turcia și alte țări aliate.

Unul dintre cele mai așteptate momente ale paradei a fost evoluția formațiilor de aeronave care au survolat Piața Arcul de Triumf. Piloții Forțelor Aeriene Române au demonstrat din nou excelență și precizie în manevrele lor. De la elicoptere IAR-330 Puma, aeronavele IAR-99, aeronavele de transport C-130 Hercules și C-27 J Spartan până la

avioanele F-16 Fighting Falcon, spectacolul aerian a oferit o demonstrație de forță și tehnologie de ultimă generație. Cerul Capitalei a fost traversat de 45 de aeronave militare care au oferit un spectacol aerian de excepție.

La eveniment au participat aproximativ 2.500 de militari și specialiști din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Telecomunicații Speciale, Administrației Naționale a Penitenciarelor și Autorității Vamale Române. Aceștia au defilat alături de 190 de mijloace tehnice terestre.

Acest 1 Decembrie a fost mai mult decât o privire asupra trecutului glorios, a reprezentat o declarație a hotărârii noastre de a continua să investim în apărarea națională, în securitatea regională și în pregătirea militarilor noștri pentru provocările viitorului!

La mulți ani, România!

Text: Maria Ioniță, foto: Adrian Sultănoiu, Alex Nițu, Mirela Viță, Bogdan Pantilimon

Sistemul de rachete Sol-Aer Hawk

Detașamentul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer comandat de generalul de brigadă Bogdan Istrate, defilând pe sub Arcul de Triumf

SEMNAREA PROTOCOLULUI PRIVIND LANSAREA PROGRAMULUI DE TRANZITIE A ROAF CĂTRE AERONAVELE F-35

România a făcut un pas istoric în modernizarea capacităților sale de apărare prin semnarea Protocolului privind lansarea programului de tranziție a Forțelor Aeriene Române către aeronavele de generația a V-a, F-35. Ceremonia oficială a avut loc joi, 21 noiembrie, la Palatul Victoria, în prezența ministrului apărării naționale, Angel Tîlvăr, a ambasadorului SUA în România, Kathleen Kavalec, a premierului Marcel Ciolacu, precum și a altor oficiali de rang înalt din România și Statele Unite.

Achiziționarea celor 32 de aeronave F-35 Lightning II reprezintă un moment definitoriu în eforturile României de a-și moderniza forțele armate și de a-și consolida poziția în cadrul NATO. Ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr, a declarat că investiția în tehnologie de ultimă generație este esențială pentru a asigura un viitor mai sigur pentru

România și aliații săi. „Cele 32 de aeronave reprezintă vârful de performanță aviatică la nivel mondial și vor asigura interoperabilitatea cu aliații din NATO”, a subliniat acesta.

Decizia de a achiziționa aceste avioane de luptă avansate a fost posibilă prin semnarea Scrisorii de Ofertă și Acceptare (LOA) între Guvernele României și Statelor Unite ale Americii. Avioanele vor fi furnizate de compania Lockheed Martin prin intermediul unei Finanțări Militare Externe oferite de Guvernul SUA. Programul include, de asemenea, instruirea piloților și a personalului tehnic, consolidând expertiza tehnologică și capacitatea operațională a Forțelor Aeriene Române. Ambasadoarea SUA, Kathleen Kavalec, a evidențiat importanța strategică a acestui parteneriat pentru securitatea colectivă a NATO. „Decizia României de a achiziționa aceste avioane avansate reprezintă un pas major

în modernizarea Forțelor Armate Române și va contribui la apărarea pe termen lung a Alianței NATO. Alianța rămâne unită în fața provocărilor de securitate comune”, a declarat aceasta.

F-35, una dintre cele mai avansate platforme de luptă din lume, oferă capacități tehnologice de vârf, inclusiv tehnologie stealth, senzori ultra-performanți și interoperabilitate excepțională. Această achiziție va întări semnificativ apărarea aeriană a României, asigurând protecția teritoriului național și consolidând rolul țării în cadrul NATO. Pe lângă consolidarea securității naționale, Programul F-35 reprezintă și o oportunitate economică și tehnologică semnificativă pentru România. Compania Lockheed Martin, un partener de lungă durată al țării, va sprijini transferul de know-how și va contribui la dezvoltarea industriei locale, creând locuri de muncă și avansând tehnologiile din domeniul apărării.

Această inițiativă strategică poziționează România ca un lider regional în materie de apărare, pregătită să răspundă provocărilor de securitate tot mai complexe din regiunea Mării Negre și de pe flancul estic al NATO. Totodată, reafirmă angajamentul țării de a contribui activ la apărarea colectivă a Alianței, consolidând relațiile bilaterale cu Statele Unite și sprijinind stabilitatea și securitatea globală.

Prin semnarea acestui acord, România demonstrează că este pregătită să facă față provocărilor de securitate actuale și viitoare, confirmându-și rolul de partener de încredere în cadrul NATO și de pilon esențial al stabilității în regiune. Achiziția avioanelor F-35 marchează nu doar o modernizare a capacităților de apărare, ci și un angajament ferm pentru securitatea națională și internațională.

Sursa: MAPN, Ambasada SUA la București, F-35.com

Conferința șefilor Forțelor Aeriene din Europa

Conferința anuală a șefilor Forțelor Aeriene Europene (EURAC) s-a încheiat joi, 10 octombrie 2024, marcând prima ediție găzduită de Grecia. Liderii forțelor aeriene din Europa s-au reunit pentru a discuta tema „Gestionarea puterii aeriene în condiții de entropie și haos”, reflectând mediul geopolitic în continuă schimbare și imprezvizibil care afectează continentul și regiunile din jurul acestuia.

Desfășurată pe parcursul a două zile, între 9 și 10 octombrie 2024, conferința a reunit șefi ai forțelor aeriene din țările NATO și parteneri, inclusiv pe general-locotenent Dimosthenis Grigoriadis, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene Elene, și pe generalul James B. Hecker, comandantul Comandamentului Aerian Aliat al NATO. Printre participanți s-au numărat și șefii forțelor aeriene din Austria, Belgia, Croația, Cipru, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Irlanda, Letonia, Lituania, Țările de Jos, Norvegia, Polonia, România, Slovenia, Spania, Suedia și Elveția.

Principalele subiecte de discuție

Conferința s-a concentrat pe mediul de securitate instabil și în continuă schimbare din Europa, precum și pe provocările operaționale și organizaționale pe care forțele aeriene trebuie să le gestioneze pentru a-și menține pregătirea și eficiența. Tema evenimentului a subliniat necesitatea de adaptare a strategiilor militare, logisticii operaționale, instruirii și managementului personalului în fața amenințărilor în continuă evoluție și a condițiilor globale haotice.

Participarea României

România a fost reprezentată de generalul-maior Leonard-Gabriel Baraboi, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene Române. Participarea acestuia la EURAC 2024 a evidențiat angajamentul României de a contribui la apărarea aeriană regională și la abordarea preocupărilor comune de securitate. În cadrul conferinței, generalul Baraboi a luat parte la discuții de

nivel înalt despre strategii comune de apărare aeriană, provocări de securitate regională și soluții colective pentru aceste amenințări.

Ziua Distingșilor Vizitatori în cadrul Ramstein Flag 2024

În paralel cu EURAC, a avut loc și Ziua Distingșilor Vizitatori (DV Day) din cadrul exercițiului Ramstein Flag 2024, găzduit tot de Grecia. Exercițiul a demonstrat capacitățile forțelor aeriene aliate de a executa operațiuni comune, sporind interoperabilitatea și pregătirea operațională în cadrul Alianței.

Generalul-maior Baraboi a participat la DV Day, subliniind interesul României de a-și alinia capabilitățile forțelor aeriene la standardele NATO.

Concluzii strategice ale EURAC 2024

Conferința a oferit o platformă de discuții la nivel înalt pentru șefii forțelor aeriene europene în care să dezbată probleme esențiale legate de modernizarea și transformarea acestora. Accentul principal a fost pus pe eforturile de consolidare a apărării aeriene comune, cooperarea regională în materie de securitate și interoperabilitatea în fața amenințărilor emergente. Evenimentul a promovat colaborarea mai strânsă între forțele aeriene ale NATO și ale partenerilor, contribuind la conturarea unei abordări unite pentru a face față provocărilor din teatrul european.

Conferința șefilor Forțelor Aeriene Europene continuă să joace un rol esențial în ghidarea direcției viitoare a puterii aeriene în Europa, facilitând răspunsuri colective la incertitudinile și provocările de securitate care vor urma. Rezultatele EURAC 2024 vor contribui la consolidarea cooperării și a pregătirii, asigurând că forțele aeriene europene rămân flexibile și pregătite să opereze în medii din ce în ce mai complexe.

Sursa: BIRP SMFA și biroul de presă al Forțelor Aeriene Elene

Ceremonie militară de avansare în grad

În data de 2 decembrie 2024, în cadrul unei ceremonii oficiale desfășurate în prezența șefului Statului Major al Apărării, generalul Gheorghiuță Vlad, și a personalului din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene, s-a dat citire Decretului Prezidențial de înaintare în gradul următor a generalului-maior Leonard-Gabriel Baraboi, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene.

Cu această ocazie, generalul Gheorghiuță Vlad a declarat: „Mă bucur să fiu alături de domnul general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi cu ocazia acestei avansări. Succesul în acest rol vine nu doar din calitățile personale, ci și din puterea de a lucra în echipă, de a inspira și de a colabora. Sunt încrezător că, alături de echipa sa, va continua să contribuie la îndeplinirea misiunilor noastre cu profesionalism și viziune”.

La rândul său, generalul-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi a transmis echipei Statului Major al Forțelor Aeriene: „Este un moment emoționant, vă mulțumesc pentru modul în care ați înțeles că doar acționând împreună vom duce la bun sfârșit toate misiunile, așa cum ați demonstrat deja cu prisosință!”

Cu ocazia Zilei Naționale a României, au mai avut loc următoarele avansări: comandantul Comandamentului Componentei Aeriene, generalul de flotilă aeriană Aurel-Cezar Stănculescu, a fost avansat la gradul de general-maior; comandantul Bazei 90 Transport Aerian, comandorul Emil-Florian Tecuceanu, a fost avansat la gradul de general de flotilă aeriană; comandantul Bazei 95 Aeriană, comandorul Ciprian Marin, a fost avansat la gradul de general de flotilă aeriană.

Text: Ioana Teșanu, foto: Bogdan Pantilimon

Șeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiuță Vlad

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi

Reprezentanții Forțelor Aeriene Române au participat la Conferința anuală organizată de JAPCC

Forțele Aeriene Române au fost reprezentate la conferința de către generalul de flotilă aeriană Cezar-Aurel Stănculescu, comandantul Comandamentului Componentei Aeriene

În perioada 8-10 octombrie 2024, generalul de flotilă aeriană Cezar-Aurel Stănculescu, comandantul Comandamentului Componentei Aeriene din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene Române, a participat la conferința anuală organizată de Centrul de Competență NATO pentru Puterea Aeriană Întrunită (JAPCC), desfășurată la Essen, Germania. Evenimentul s-a concentrat pe tema „Provocări și oportunități pentru puterea aeriană și spațială într-un mediu de securitate în schimbare”.

Conferința, găzduită la Congress Centre Messe Essen, a reunit lideri militari, experți și factori de decizie din statele membre NATO și parteneri. Participanții au explorat soluții inovatoare pentru consolidarea capabilităților aeriene și spațiale, adaptându-se la noile amenințări de securitate la nivel global. Programul a inclus o serie de panouri de nivel înalt și discuții care au evidențiat importanța avansului tehnologic și necesitatea ca NATO să mențină interoperabilitatea și capacitățile de descurajare în domeniul aerian.

Subiectele principale abordate:

- Dinamica puterii globale în schimbare: Panourile au analizat modul în care NATO trebuie să își adapteze strategiile pentru a contracara amenințările emergente, inclusiv influența crescândă a statelor mai mici și a actorilor non-statali asupra economiei și securității globale;
- Integrarea puterii aeriene și spațiale: Războiul modern necesită o

integrare sporită a capabilităților aeriene, spațiale și cibernetice. Discuțiile au subliniat importanța conectivității fiabile și a operațiunilor comune în dimensiunile fizică, cognitivă și virtuală;

- Superioritatea aeriană contestată: Apariția dronelor, munițiilor inteligente și armelor de precizie reprezintă o provocare majoră pentru dominația aeriană tradițională a NATO. S-au prezentat soluții pentru a asigura avantajul operațional al Alianței în medii contestate;

- Colaborarea cu industria: Avansul tehnologic rapid în sectoarele militar și civil evidențiază necesitatea unei colaborări strânse între NATO și industria de apărare. Industriile civile joacă un rol esențial în modernizarea apărării și asigurarea superiorității tehnologice.

Participarea generalului de flotilă aeriană Stănculescu a reafirmat implicarea activă a României în discuțiile strategice ale NATO privind viitorul puterii aeriene și spațiale. Aceste dezbateri sunt în deplină concordanță cu obiectivele Forțelor Aeriene Române, sub conducerea generalului-maior Leonard-Gabriel Baraboi. Concluziile și perspectivele strategice obținute la conferință vor contribui la eforturile României de a consolida a securității naționale și regionale.

Această ediție a conferinței a evidențiat din nou angajamentul NATO de a încuraja dialogul și colaborarea între sectoarele militar și civil, asigurând că Alianța rămâne în avangarda inovației și pregătită să facă față provocărilor viitoare. Soluțiile și ideile discutate în cadrul evenimentului vor modela direcția puterii aeriene și spațiale a NATO în anii următori.

Sursa: www.japcc.org

Echipă, implicare, provocări

În perioada 10-13 noiembrie, la cabana Oltul din județul Brașov s-a desfășurat convocarea anuală a maistrilor militari și subofițerilor de comandă din Statul Major al Forțelor Aeriene (SMFA). Activitatea a avut ca scop principal eficientizarea muncii personalului care încadrează aceste funcții, dorința de performanță și identificarea unor reale și viabile soluții pentru maistrii militari, subofițeri, soldații și gradații profesioniști din Forțele Aeriene Române.

În cadrul convocării au fost prezentate materiale ce au avut ca subiect educația, instruirea, ordinea și disciplina militară a personalului din aria de responsabilitate, precum și noile provocări cu care se confruntă acestia. Temele abordate au privit arta comunicării pe verticală și orizontală, atitudinea și comportamentul maistrului militar/subofițerului de comandă, hărțuirea la locul de muncă și perspectivele carierei militare în conformitate cu realitățile zilnice și provocările actuale de securitate.

Subofițerul de comandă al SMFA, plutonier-adjutant Ionuț Enache a coordonat discuțiile pertinente și legate din plin de realitatea din unitățile militare pe temele mai sus menționate. Noua echipă a maistrilor militari și subofițerilor de comandă din Statul Major al Forțelor Aeriene a confirmat încrederea acordată de comandanți și au depus tot efortul pentru creșterea nivelului de pregătire și educația a personalului din aria de responsabilitate. Au fost atinse subiecte sensibile, plecând de la salarizare, acordarea de drepturi, dezvoltare profesională, dar și implicările provocărilor războiului de la granița României. Invitați la convocare au fost

subofițerul de comandă al Statului Major al Forțelor Terestre, plutonier-adjutant principal Romeo Gheorghe, maistrul militar de comandă al Statul Major al Forțelor Navale, maistrul militar principal Marius Irimia, subofițerul de comandă al Comandamentului Forțelor Întrunite, plutonier-adjutant principal Florin Băncănu, subofițerul de comandă al Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii, plutonier-adjutant principal Marius Budulică.

Cu această ocazie, șeful SMFA, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi a transmis participanților un mesaj prin care a specificat principalele direcții de efort în munca maistrilor și subofițerilor de comandă, sprijinul său pentru întărirea autorității acestora, dar și așteptările sale privind activitatea militarilor ce încadrează aceste poziții.

Conform tradiției din SMFA, maistrul militar principal Paul Ștefan a fost desemnat *maistrul militar de comandă al anului 2024* în Statul Major al Forțelor Aeriene. De asemenea, maistrii militari și subofițerii de comandă ce au trecut recent în rezervă au fost onorați de actualii colegi și li s-a mulțumit pentru efortul și munca depusă, atât de pe ultimele poziții

„Mă bucur că dorința de a construi o nouă echipă se concretizează și țin să vă mulțumesc pentru tot ceea ce am realizat împreună în acest an. Nu am terminat munca, greul de abia acum începe. Mai avem multe de făcut, dar am convingerea că împreună vom reuși să ajungem acolo unde ne dorim și unde trebuie să fim. Avem modele, dar trebuie să muncim mult să ajungem acolo. Am convingerea că împreună cu dumneavoastră, care sunteți cei mai apropiați de comandanți și de colegii noștri subordonați, vom reuși să facem acest lucru. Nu uitați sprijinul familiilor noastre și de provocările actuale la care trebuie să răspundem cu inteligență, rapid și cu multă eficiență, mai ales că nivelul tehnologic avansează foarte mult”.

General-maior Leonard-Gabriel Baraboi

încadrate, cât și pentru construirea unor cariere militare de succes. Astfel, maistrii militari principali (r) Marian Mihalache, Adrian Frîncu, Sebastian Moholea și împreună cu plutonierii-adjutanți principali Viorel Rusen și Sorin Săftoiu au primit din partea echipei maistrilor militari și subofițerilor de comandă toată recunoștința și respectul, precum și diplome și plachete, alături de cadouri simbolice.

„Am crescut ca echipă. Într-un timp scurt, s-a reușit să fim la nivelul celor de la care am preluat aceste poziții și să ducem, zic eu cu succes mai departe, proiectele începute de înaintașii noștri. Dorim să avem continuitate în tot ceea ce facem, să mergem pe liniile de efort începute, conform intențiilor comandanților noștri. Este nevoie de multă muncă și implicare în tot ceea ce facem. Prin

astfel de activități, creștem ca valoare, atât noi, cât și cei din aria noastră de responsabilitate. Se face un util schimb de informații, de planificare a viitoarelor proiecte ce au ca obiectiv principal militarilor de la baza carierei. Nu este ușor, dar nimeni nu face pasul înapoi. Avem parte de multe provocări, dar împreună și cu experiența pe care membrii echipei maistrilor militari și subofițerilor de comandă au dobândit-o de-a lungul anilor sperăm să găsim soluții viabile și reale. Știm că avem puncte forte, dar și slabe. Trebuie să muncim mai mult, să avem o atitudine potrivită, să avem transparența realității în tot ceea ce facem”, a declarat subofițerul de comandă al SMFA, plutonier-adjutant Ionuț Enache.

Text: Lucian Irimia, foto: Alexandru Aioanei

În cadrul convocării au fost prezentate materiale ce au avut ca subiect educația, instruirea, ordinea și disciplina militară a personalului din aria de responsabilitate

Subofițerul de comandă al SMFA, plutonier-adjutant Ionuț Enache, împreună cu invitații săi, cadre militare în rezervă

Un nou lot de trei aeronave F-16 Fighting Falcon a sosit la Câmpia Turzii

Trei aeronave F-16 Fighting Falcon achiziționate de România de la Regatul Norvegiei au aterizat joi, 24 octombrie, în Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu”, de la Câmpia Turzii, în vederea dotării Escadrilei 48 Vânătoare.

Aceasta este cea de-a patra serie de trei aeronave F-16 sosite în țară, din cele cumpărate de România de la Regatul Norvegiei, împreună cu pachetul de bunuri și servicii aferent. Finalizarea recepției întregului lot este estimată pentru finalul anului 2025.

Achiziția aeronavelor și a pachetului de bunuri și servicii asigură creșterea securității României prin executarea apărării spațiului aerian național și flancului estic al Alianței Nord-Atlantice.

Conform Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană, în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, Guvernul României a atribuit Guvernului Regatului Norvegiei contractul de achiziție a 32 de aeronave F-16, cu suport logistic inițial și a unui pachet de bunuri și servicii complementar (de la Guvernul Statelor Unite ale Americii).

Avioanele vor fi livrate în stare operațională, resursa disponibilă a acestora asigurând operarea lor pentru o perioadă de tranziție, de minimum 10 ani, către avioanele de generația a V-a, ceea ce face ca achiziția avioanelor de luptă norvegiene să reprezinte, în fapt, un transfer de capacitate între două țări NATO aliate.

Sursa: BIRP SMFA

Rotirea detașamentului Forțelor Aeriene și Spațiale Spaniole în cadrul misiunii de Poliție Aeriană întărită

Ceremonia de încheiere a misiunii detașamentului Forțelor Aeriene și Spațiale Spaniole, sosit în luna august în România, a avut loc în data de 26 noiembrie, la Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”, de la Mihail Kogălniceanu.

Un nou detașament spaniol va continua să execute, împreună cu militarii ai Forțelor Aeriene Române, misiuni de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing) sub comandă NATO, în România.

Astfel, șase aeronave Eurofighter Typhoon și aproximativ 150 de militari (piloți și personal tehnic), aparținând Forțelor Aeriene și Spațiale Spaniole, care vor asigura următoarea rotație a misiunii detașamentului aflat în România, au ajuns la finalul lunii noiembrie în Baza 57 Aeriană.

Misiunile de Poliție Aeriană desfășurate în comun contribuie la dezvoltarea capacității de reacție și descurajare, precum și la consolidarea interoperabilității între Forțele Aeriene Române și Forțele Aeriene și Spațiale Spaniole.

Text și foto: Narcisa Tuță și Bianca Dedu

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a oferit Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene unor militari spanioli participanți la misiune

Un nou comandant la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a participat luni, 21 octombrie, la ceremonia militară de predare-primire a comenzii și a Drapelului de Luptă ale Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”.

În cadrul ceremoniei, comandorul Cătălin Bănescu a preluat comanda Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” de la comandorul Corneliu Mititelu, cu ocazia trecerii acestuia în rezervă.

În discursul său, noul comandant al școlii a mulțumit conducerii Statului Major al Forțelor Aeriene pentru încrederea acordată. „Pentru mine, ca militar, această nouă provocare este una pe care o primesc cu responsabilitate și încredere, conștient de importanța sa în contextul actual. Sunt sigur că, la finalul mandatului meu, voi putea spune cu mândrie: «Misiune îndeplinită!». În contextul unor provocări internaționale tot mai complexe, securitatea națională nu poate fi garantată fără o pregătire temeinică și continuă a personalului. Vom continua, prin știință, onoare și curaj, să îndeplinim misiunea acestei școli de a oferi Forțelor Aeriene Române tineri bine pregătiți, motivați și capabili să contribuie la apărarea țării, atât pe plan național, cât și în cadrul alianțelor internaționale din care facem parte, precum NATO”.

La eveniment au participat reprezentanți ai Statului Major al Forțelor Aeriene și

comandanți de mari unități și unități din garnizoana Buzău.

Comandorul Cătălin Bănescu s-a născut pe 17 martie 1972 în municipiul Bârlad, județul Vaslui. După finalizarea studiilor liceale și postliceale în municipiul Galați, în 1992, a urmat cursurile Institutului Militar de Aviație „Aurel Vlaicu”, arma Aviație, specializarea aviație ne-naviganți, pe care le-a absolvit în 1996. În 2014, a finalizat studiile de master în „Științe militare”, cu specializarea „Conducere inter-arme Forțe Aeriene”, la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”. În 2020, a absolvit cursul postuniversitar de „Management strategic al Afacerilor Interne în afara Ministerului Apărării Naționale”, la Colegiul Național de Afaceri Interne din cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan-Cuza”. În 2024, a completat studiile postuniversitare în domeniul securității naționale la Colegiul Național de Apărare, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”.

De-a lungul carierei, a urmat numeroase cursuri de specializare și perfecționare, atât în țară, cât și în străinătate. Printre acestea, se numără un seminar de securitate regională în 2024 la European Center for Security Studies din Germania și CSDP Orientation Course în Belgia, în același an.

În mediul civil, în 2004, a absolvit Facultatea de Științe Economice, specializarea Finanțe-Bănci, iar în 2008 a finalizat un master în Dreptul Informațiilor și Securității Private la Universitatea Ecologică din București.

Comandorul Cătălin Bănescu

În cariera sa militară, comandorul Bănescu a deținut funcții variate, inclusiv ofițer specialist la Baza 90 Transport Aerian, instructor și ofițer specialist la Școala de Aplicație pentru Aviație, ofițer în cadrul Direcției Generale de Informații a Apărării, șef al personalului la Centrul 911 Mentenanță și șef birou în cadrul Secției 926 Logistică. De asemenea, a ocupat funcții de conducere la Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene, inclusiv ca loțiitor și comandant.

Pe parcursul carierei sale, a fost evaluat constant cu calificative de „foarte bine” și „excepțional”, primind numeroase distincții și medalii militare.

De asemenea, a îndeplinit funcții de șef birou, șef secție învățământ și șef serviciu învățământ în cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene.

Sursa: SMMMSFA

Predarea-primirea Drapelului de Luptă al Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”

Cursanții Colegiului Național de Apărare, în vizită la Statul Major al Forțelor Aeriene

Loțiitorul pentru Operații și Instrucție al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de flotilă aeriană Ioan Mischie a primit în data de 19 noiembrie 2024, la sediul instituției, vizita de informare-documentare și stat major a cursanților Colegiului Național de Apărare din cadrul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, participanți la cursul postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă în domeniul securității și apărării naționale, denumit „Politici și strategii de securitate națională”.

Cu această ocazie, au fost prezentate aspecte privind locul, rolul și misiunile Forțelor Aeriene în cadrul Armatei României și, în sens mai larg, în cadrul Sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Text: BIRP SMFA

Loțiitorul pentru Operații și Instrucție al șefului SMFA, generalul de flotilă aeriană Ioan Mischie împreună cu șeful Colegiului Național de Apărare, colonel Marius-Silviu Tofan

Schimbarea comenzii la Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană

Ceremonia de predare-primire a comenzii și Drapelului de Luptă ale Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană „General de brigadă Ion Bungescu”, între colonelul Viorel-Eugen Bitan și colonelul inginer Valeriu Călin, a avut loc marți, 26 noiembrie, la Capu Midia în prezența șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Gabriel-Leonard Baraboi.

Totodată, a avut loc și ceremonia de trecere în rezervă a colonelului Viorel-Eugen Bitan, care a asigurat comanda Școlii din anul 2011 până în prezent.

Colonelul Viorel-Eugen Bitan a trecut în rezervă la împlinirea vârstei de 60 de ani, după o carieră militară pe parcursul căreia a îndeplinit importante funcții de conducere. „Perioada

petrecută la Capu Midia mi-a dat multe satisfacții, dar și multe emoții. Iar acum, predau ștabela unui om pe care l-am pregătit de când era locotenent și-mi exprim convingerea că va reuși să creeze o familie la Capu Midia, care să-l ajute să realizeze ceea ce și-a propus”, a spus colonelul Viorel-Eugen Bitan.

La finalul ceremoniei de trecere în rezervă, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a evidențiat personalitatea celui care mai bine de 13 ani a condus unitatea: „Și-a lăsat parte din suflet la Capu Midia, deoarece toți, indiferent că eram din Forțele Aeriene, Terestre sau Navale, identificam mereu poligonul cu domnul colonel Bitan. Calitate morală extraordinară, coleg deosebit, cu standarde înalte, colonelul Bitan s-a făcut mereu util și a implementat la Capu Midia stilul și viziunea dumnealui. Este unul dintre cele mai bune exemple de ofițeri în ceea ce privește respectarea și însușirea valorilor Forțelor Aeriene: integritate, devotament, tenacitate”.

Text și foto: Anca Medrea

165 de ani de excelență: Statul Major al Apărării, pilon al securității naționale

La 12 noiembrie, Statul Major al Apărării a împlinit 165 de ani de la înființare. Ceremonia militară care a marcat acest moment important s-a desfășurat la sediul Ministerului Apărării Naționale, în prezența consilierului prezidențial Ion Opreșor, a șefului Statului Major al Apărării (SMAp), general Gheorghită Vlad, a secretarului de stat și șef al Departamentului pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale Simona Cojocaru, a secretarului de stat și șef al Departamentului pentru relația cu parlamentul și calitatea vieții personalului, Eduard Bachide.

La eveniment au participat, de asemenea, și atașați militari acreditați la București, generali, ofițeri, subofițeri, maiștri militari și personal civil din SMAp.

Cu acest prilej, Drapelul de Luptă al Statului Major al Apărării a fost decorat de către președintele României, Klaus Iohannis, cu Ordinul Național „Steaua României”, în grad de Comandor cu însemn de pace pentru militari. Consilierul prezidențial Ion Opreșor a dat citire

Decorarea Drapelul de Luptă al Statului Major al Apărării

mesajului președintelui României în care acesta a subliniat importanța evenimentului și a transmis aprecierea sa „față de corpul liderilor militari ai Armatei României care au asigurat, de-a lungul timpului, conducerea în mod exemplar a Statului Major al Apărării, astfel încât efectivele categoriilor de forțe și cele ale celorlalte componente ale Armatei României sunt respectate, astăzi, în Europa, în NATO și în lume”.

De asemenea, generalul Gheorghită Vlad a fost decorat cu Emblema de Onoare a Departamentului pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale, care i-a fost

Generali, ofițeri, subofițeri și personal civil au primit distincții militare pentru contribuția la îndeplinirea misiunilor Statului Major al Apărării

„Indicatorii situației actuale de securitate ne avertizează că pacea nu mai este o certitudine pe continentul european. În disonanță cu normele dreptului internațional umanitar, acțiunile Federației Ruse alimentează progresia negativă a potențialului de amenințări și riscuri de securitate. La nivelul regiunii Mării Negre, zonă de interes strategic a NATO, avem o situație de criză în domeniul apărării. Armata României și-a reconfigurat arhitectura defensivă. Au fost adaptate procedurile, s-a recalibrat capacitatea de reacție a forțelor și s-au consolidat structurile destinate serviciului permanent de luptă, poliției aeriene și întăririi vigilenței. Totodată, s-au îmbunătățit capacitățile de cunoaștere a situației și avertizării timpurii. Capacitatea noastră defensivă, respectiv relațiile euro-atlantice și de Parteneriat Strategic cu SUA rămân vectorii posturii naționale de descurajare și apărare în regiunea Mării Negre. Statului Major al Apărării îi revine un rol substanțial în consolidarea acestei posturi. Instruirea vizează creșterea interoperabilității și a convergenței de acțiune pentru ducerea operațiilor militare. Exercițiile cu structuri dislocate pe teritoriul național, în special cu cele ale Grupului de Luptă al NATO, ating constant vârfuri ale consistenței pregătirii în format multinațional și întrunit. Militarii români sunt prezenți la operații ale NATO și UE în Balcanii de Vest, Africa, în Marea Mediterană și Oceanul Indian. Din perspectiva sprijinului națiunii-gazdă, asigurăm condițiile necesare operării și pre-poziționării forțelor și capacităților aliate în țara noastră, potrivit Planurilor Regionale. În format bilateral și al UE, cooperăm cu partenerii din Armata Națională a Republicii Moldova, pentru ca acest stat independent să reziste amenințărilor hibride lansate de regimul de la Moscova. De asemenea, prin contribuții cu capacități militare către Armata Ucrainei, suntem parte a efortului național de sprijin multidimensional al statului vecin, care se apără în războiul brutal dus de Federația Rusă.

Stimați colegi, de la învestirea mea ca șef al apărării a trecut aproape un an, așadar aniversarea Statului Major al Apărării poate fi privită și în cheia unui bilanț de etapă. Mi-am propus o serie de direcții prioritare, între care consolidarea dimensiunii umane, bază a modernizării armatei.

La rândul ei, această axă strategică s-a împărțit în mai multe linii de efort, pentru care avem itinerarii de implementare cu rezultate vizibile, cum ar fi cele privind salarizarea ori angajarea soldaților profesioniști. Punem deja în aplicare măsuri prin care militarii să beneficieze de echipament și armament individual de cea mai bună calitate. Evident că vrem efecte și mai consistente și, în acest sens, ținem apăsată pedala modernizării structurale a instituției militare.

Consolidarea accentuată a capacităților relevante din arhitectura defensivă națională continuă neabătut. Urmărim materializarea programelor de înzestrare pentru descurajarea oricărei amenințări militare la adresa țării noastre și a flancului estic aliat”.

Șeful Statului Major al Apărării, generalul Gheorghită Vlad

înmănată de secretarul de stat Simona Cojocaru, iar alți generali, ofițeri, subofițeri și personal civil au primit distincții militare pentru contribuția lor la îndeplinirea misiunilor Statului Major al Apărării.

La 12/24 noiembrie 1859, prin Înaltul Ordin de Zi nr. 83, a fost creat Corpul de Stat Major General al Principatelor Unite ale Moldovei și Țării Românești. Corpul de Stat Major General urma să fie compus din „ofițeri de toate gradele, până la gradul de colonel inclusiv, luați din ambele oștiri, și numai acei care vor fi posedând cunoștințe speciale militare dobândite prin studii sistematice”. În perspectiva unificării armatelor celor două principate, Corpul de Stat Major General era menit să devină o structură militară unică de conducere și organizare pe întreaga armată.

Atribuțiile sale (evidențind ordinea priorităților din acea etapă) vizau: întocmirea normelor privind „tot ce se atinge de lucrările topografice, geodezice și statice, precum ridicarea și lucrarea planurilor de acest fel și aplicarea acestor lucrări la facerea hărții cadastrale a Principatelor Unite, tot ce privește la operațiile tactice și strategice, [...] toate lucrările relative la construirea și întreținerea prin reparație a zidurilor militare sau publice în general [...], păstrarea depozitelor de arme și alte muniții militare și aprovizionarea lor”.

Corpul de Stat Major General a fost

premergătorul Statului Major al Apărării, structura superioară de concepție și comandă a Armatei României. Statul Major al Apărării a avut și are, prin atribuții legal consemnate, un rol esențial în pregătirea armatei și a națiunii române pentru apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a statului român.

De-a lungul timpului, această instituție-etalon a Armatei României a acționat în împrejurări dramatice generate de participarea

României la conflicte militare de nivel regional sau mondial (Războiul de Independență, al Doilea Război Balcanic, Primul și al Doilea Război Mondial). Statul Major al Apărării (care a activat și sub denumirile de Marele Stat Major și Statul Major General) a reprezentat factorul generator al schimbărilor profunde pe care le-a parcurs organismul militar românesc de la crearea statului modern român până în zilele noastre.

Text: Ioana-Cristina Teişanu, foto: Alexandru Badea

PREGĂTIREA AVIATORILOR

MILITARI PENTRU MISIUNEA

EUFOR ALTHEA

Pe 2 decembrie 2004, Uniunea Europeană a lansat misiunea EUFOR ALTHEA, un efort internațional pentru stabilitatea și siguranța în Bosnia și Herțegovina, continuând eforturile de pace inițiate de NATO prin SFOR (Forța de Stabilizare) și IFOR (Forța de Implementare) și a fost inițial responsabilă de supervizarea implementării componentelor militare ale Acordului de Pace de la Dayton.

Din anul 2012, misiunea se concentrează pe antrenarea și consolidarea capacității forțelor armate ale acestei țări. În acest

context, România a devenit un partener de încredere, iar Forțele Aeriene Române au marcat un moment istoric prin participarea la prima misiune într-un teatru de operații după cel de-al Doilea Război Mondial.

Astfel, în anul 2005, Forțele Aeriene Române, prin detașamentele „ALPHA” și apoi „BRAVO”, au acționat într-un teatru de acțiuni militare neconvenționale, deasupra unui teritoriu pe care mai multe grupuri etnice își consumau tensiunile interne, generând pericole potențiale, cel mai adesea nu foarte clar precizate. Țara,

măcinată de luptă, purta semnele războiului peste tot în infrastructură, asupra mediului și asupra oamenilor. În aceste condiții, menținerea siguranței și stabilității a însemnat misiunea de căpătâi a forțelor EUFOR sub egida Uniunii Europene, aflate în Bosnia și Herțegovina. Elicopterele IAR-330 SOCAT, din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, au reprezentat, pe toată perioada anului 2005, semnul credibilității operației „ALTHEA”. Operația „ALTHEA” (comandanți: căpitan-comandor Eugen Suciuc detașamentul „ALPHA” și căpitan-comandor Valerică Vrăjescu, detașamentul „BRAVO”) a reprezentat o confirmare a performanțelor individuale

și de echipă, cuantificate în peste 1.200 de ore de zbor, peste 600 de misiuni, participări active la încheierea unor scheme de relaționare cu populația civilă din zonă, prin aplicarea corectă a conceptului de menținere a păcii, elaborarea unor strategii privind interoperabilitatea cu structurile similare și, nu în ultimul rând, examinarea capacităților de asigurare cu suport logistic.

Începând din ianuarie 2025, detașamentul DACIAN PUMAS, format din patru elicoptere IAR-330 PUMA, variantele L-RM și M, și personal specializat, se va alătura celor 36 de militari români deja desfășurați în baza militară Butmir.

I-am vizitat și noi pe militarii detașamentului, aflați în Baza 95 Aeriană, iar în acest articol, ne-am propus să pătrundem în culisele pregătirilor, prin ochii celor care urmează să scrie o nouă pagină în istoria Forțelor Aeriene Române.

O nouă provocare pentru aviatorii militari

Locotenentul Radu Teodor Miloșescu, pilot de elicopter la Escadrila 572 din Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu, descrie cu responsabilitate pregătirile pentru misiune: „Pentru mine este prima misiune într-un teatru de operații în afara țării, dar nu e prima oară când plec în activități internaționale. Am participat la un exercițiu în Turcia, tot cu elicopterele. În această misiune, vom sprijini EUFOR ALTHEA cu misiuni de cercetare, evacuare medicală, transport și alte intervenții necesare. Suntem pregătiți pentru zboruri la munte și pe timp de noapte. Ne-am antrenat în diverse condiții și am simulat situații reale, așa că suntem gata să facem față provocărilor”.

De asemenea, locotenentul subliniază

Locotenent Radu Teodor Miloșescu, pilot de elicopter

atmosfera de camaraderie din echipă: „Toți co-piloții suntem din promoții apropiate, ne cunoaștem de pe vremea academiei. Acest colectiv tânăr și bine sudat ne oferă un avantaj clar în fața oricăror dificultăți”.

Experiența, un avantaj strategic

Locotenent-comandorul Alexandru Ivan, pilot experimentat, aduce în echipă lecțiile învățate în cadrul misiunii MINUSMA din Mali: „În 2019 am participat ca și copilot la misiuni de evacuare medicală, transport și sprijin aerian. Principala misiune în Bosnia și Herțegovina va fi de evacuare medicală, ceea ce am făcut și în Mali și, a doua, linie de suport va fi cea de transport, cercetare, căutare-salvare.

Diferențele între Mali și Bosnia, constau în faptul că acolo am avut și misiunea de escortă convoi, sprijin aerian, adică aveam armament pe elicoptere. Pentru misiunea din Bosnia și Herțegovina, relieful muntos va fi o provocare pentru noi, și, în aceeași măsură anotimpul, adică iarna, când vremea nu este chiar așa de prietenoasă. Pot apărea ninsori, poate să fie ceață ceea ce nu o să ne permită să decolăm,

Locotenent-comandor Alexandru Ivan, pilot de elicopter

iar un alt lucru care o să ne pună puțin în dificultate este zborul în zona de munte, care este mult mai dificil. De aceea, ne-am și mutat la Bacău, ca să simulăm mediul în care o să ne desfășurăm activitățile. Noi suntem pregătiți, dar niciodată nu este de ajuns. Adică, cu cât mai mult te antrenezi, cu atât vezi că sunt lucruri pe care le poți face mult mai bine. În momentul în care vom pleca, scopul nostru este să executăm misiunile conform antrenamentului și să ne întoarcem cu bine acasă”.

Tehnica, o extensie a echipei

Elicopterele IAR-330 PUMA sunt esențiale pentru succesul misiunii. Maistrul militar principal Nicolae Mircea Rusu, cu o experiență de peste 30 de ani, își aduce aportul în mentenanța tehnică: „Am participat la prima misiune de Poliție Aeriană în Țările Baltice și acum mă bucur să contribui din nou. Tehnologia elicopterelor pe care le exploatăm în această misiune este bine cunoscută și avem tot ce ne trebuie pentru a asigura succesul operațiilor. Diferențele între variantele de aeronave sunt mici, iar echipa noastră este pregătită să se adapteze rapid”.

Mastru militar principal Nicolae Mircea Rusu, specialist mentenanță

Responsabilitate și satisfacție

Locotenent inginer Daria Felecan, specialist în armament, consideră misiunea o provocare, dar și o oportunitate: „Ca inginer, ai cea mai mare responsabilitate față de aviatorii care urcă la bord. Pregătim elicopterele în echipe interdisciplinare și ne asigurăm că toate lucrările sunt executate impecabil. În cadrul acestui detașament am avut ocazia să cunosc foarte mulți specialiști, foarte buni și cu multă experiență de la care am multe de învățat. Satisfacția cea mai mare este să vezi elicopterele întorcându-se în siguranță după fiecare misiune”.

Provocări ale zborului montan

Pentru maistrul militar clasa a II-a George Silviu Ionescu, tehnic de bord, zborul în Bosnia va aduce provocări unice: „Am mai fost în Mali, dar acolo relieful nu ne-a pus în dificultate. În Bosnia, vremea imprevizibilă și curenții de aer din zona muntoasă pot influența misiunile. Consider că experiența pe care am avut-o în Mali mă va ajuta foarte mult, pentru că și acolo am îndeplinit misiuni de la CASEVAC,

Locotenent inginer Daria Felecan, specialist în armament

cercetare aeriană, transport trupe și personal ONU. Ne-am antrenat intens pentru astfel de situații, dar fiecare misiune aduce ceva nou. Plec cu gândul să-mi fac treaba cât mai bine și să reprezint cu mândrie Forțele Aeriene Române”.

Misiunile de evacuare medicală, deosebit de importante

Plutonierul asistent medical Sorin Ciobotaru, care are o experiență importantă în misiunile de căutare-salvare, ne-a explicat în ce constă dotarea specifică a unui elicopter pentru acest tip de acțiuni: „Avem în cadrul detașamentului două elicoptere dotate cu echipament medical, cu tot ceea ce considerăm necesar și util pentru salvarea și transportul pacienților, cum ar fi: țărți NATO care sunt specifice pentru acest fel de misiuni, aparatură medicală, de monitorizare, administrarea de oxigen pentru pacienții pe care îi avem la bord”.

De asemenea, acesta ne-a vorbit și despre componența echipei medicale și pregătirea de specialitate: „Echipa medicală va fi una mixtă, respectiv medic plus asistent pentru misiunile de căutare-salvare și evacuare

Mastru militar clasa a II-a George Silviu Ionescu, tehnic de bord

medicală. Avem o pregătire prealabilă, atât pe partea de elicoptere, cât și pe partea de urgențe, prin sprijinul colegilor de la Spitalul Militar Central, atât în acordarea primului ajutor, cât și în stabilizarea și menținerea suportului pacienților pe timpul transportului. Misiunea noastră este de suport, iar aportul nostru va fi unul substanțial și satisfacția noastră, că într-adevăr am salvat o viață va fi imensă. Dacă vreți este cel mai minunat sentiment, pentru noi, în calitate de personal medical”.

Un pas înainte pentru Forțele Aeriene Române

Detașamentul „DACIAN PUMAS” pornește cu încredere spre Bosnia și Herțegovina, pregătit să contribuie la misiunea EUFOR ALTHEA. Antrenamentul riguros, experiența acumulată și spiritul de echipă sunt esențiale pentru succesul acestei operații. Sub deviza profesionalismului, Forțele Aeriene Române demonstrează, încă o dată, că sunt un partener și un aliat de încredere.

**Text: Ioana-Cristina Teișanu
Foto: Alex Nițu, Lucian Irimia**

Plutonier asistent medical Sorin Ciobotaru

EUFOR-ALTHEA: Profesionalism, devotament și tenacitate în misiunile Forțelor Aeriene Române

Interviu realizat cu comandorul Răzvan Roșca

Participarea României la misiuni internaționale este o dovadă a angajamentului său ferm față de securitatea regională și globală. În cadrul operației EUFOR-ALTHEA, Forțele Aeriene Române își vor reafirma profesionalismul și capacitatea de a acționa în medii complexe, contribuind semnificativ la menținerea stabilității și securității în Bosnia și Herțegovina. Printr-un detașament format din patru elicoptere și 100 de militari, România aduce o combinație unică de experiență și dinamism, demonstrând că pregătirea riguroasă, devotamentul și colaborarea sunt esențiale pentru succesul unei misiuni.

Interviul de față, realizat cu comandorul Răzvan Roșca, oferă o privire de ansamblu asupra provocărilor și obiectivelor detașamentului românesc DACIAN PUMAS, evidențiind profesionalismul echipei și importanța cooperării în cadrul unui mediu multinațional.

– Care sunt principalele obiective ale detașamentului Forțelor Aeriene în cadrul misiunii EUFOR-ALTHEA?

– În primul rând cred că ar trebui să discutăm despre importanța misiunii, folosind cadrul general, pentru Forțele Armate Române, la cel mai înalt nivel, pentru ca, ulterior, să ajungem la ce și cum și-au propus să contribuie Forțele Aeriene Române, în atingerea obiectivelor. În anul 2025, Ministerul Apărării Naționale pune la dispoziție forțe armate, având ca obiectiv materializarea angajamentelor asumate de România în cadrul organizațiilor internaționale, în vederea sprijinirii eforturilor autorităților locale din Bosnia și Herțegovina pentru menținerea unui climat sigur și stabil. Sub egida Uniunii Europene, în anul 2025, Ministerul Apărării Naționale participă la operația EUFOR-ALTHEA cu un număr consistent de forțe și mijloace. Printre aceste forțe se numără și un detașament de patru elicoptere IAR-330 de transport, cercetare și evacuare medicală.

Detașamentul are în componență 100 de militari, precum și tehnică și mijloace specifice menite să asigure două linii principale de operații în sprijinul COM EUFOR, adică în sprijinul comenzii EUFOR.

Așadar, obiectivele noastre, în cadrul operației EUFOR-ALTHEA sunt să executăm misiunile specifice derivate din cele două linii de operații, în deplină siguranță, astfel încât să contribuim eficient și eficace, la menținerea unui climat de securitate sigur și stabil în teatrul de operații Bosnia și Herțegovina.

– Ce reprezintă pentru Forțele Aeriene Române, de fapt, participarea cu forțe și mijloace în cadrul misiunii EUFOR-ALTHEA?

– Forțele Aeriene Române revin cu un detașament de patru elicoptere după aproximativ două decenii și practic revenirea în cadrul EUFOR-ALTHEA după două decenii o putem considera ca o tranziție între generații. Dacă acum 20 de ani, eu, personal mă regăseam printre oamenii care erau prea tineri să participe la EUFOR-ALTHEA, acum mă regăseam în situația de a fi comandant al unui detașament, de altfel, ca număr de militari, dublu față de cel care a fost atunci în cadrul EUFOR-ALTHEA și care a fost poziționat pe o altă locație, nu în Camp Butmir, colocat cu comandamentul EUFOR. Operația ALTHEA a marcat și continuă să marcheze comunitatea de aviatori români, în special piloții de elicoptere. Acest lucru aduce cu sine, multe beneficii operaționale, dar și provocări.

Aria de operații este caracterizată de zona montană, unde zborul cu elicopterele are caracteristici aparte și necesită o formă de pregătire superioară. Așadar, prin prisma caracteristicilor geografice coroborate cu sezonul rece și particularitățile zborului pe înveliș de iarnă, suntem conștienți că vom avea parte de provocări multiple, dar am convingerea că vom reuși să ne executăm misiunile la un nivel ridicat de profesionalism caracteristic aviatorilor români. Pentru Forțele Aeriene Române, revenirea, după două decenii, în Bosnia și Herțegovina, reprezintă o confirmare a recunoașterii principiilor care caracterizează categoria de forțe în ansamblul ei: integritate, devotament și tenacitate.

– Cum apreciați că a decurs, până acum, pregătirea detașamentului? Mai ales prin prisma faptului că veți merge în Bosnia și

Herțegovina pe timp de iarnă, într-o zonă montană, așa cum ați spus și dumneavoastră?

– Pregătirea, din punctul meu de vedere, a avut la bază un set de planuri și documente la întocmirea cărora am participat. Am considerat că, în momentul în care vom respecta planificarea cu strictețe, vom reuși să atingem nivelul de pregătire necesar, astfel încât să ne desfășurăm misiunile în siguranță și fără probleme, de orice fel. Astfel, am lucrat în paralel pe trei linii de efort: instruire, sprijin logistic și documente/reglementări, care au impus acțiuni și puncte decisive, care sunt interdependente și interconectate, dar în același timp sunt foarte bine definite. Ceea ce este important de spus este faptul că, succesul misiunii depinde de fiecare dintre noi, de modul în care înțelegem să ducem la bun sfârșit misiunile încredințate.

Fiecare dintre noi este important, dacă un membru al echipei nu își face treaba ca la carte, acest lucru va avea repercusiuni asupra misiunii în ansamblu. Este dacă vreți, principul domino-ului. Cum spuneam anterior, provocările sunt foarte mari, în special pentru primul care intră în luptă și poate avea repercusiuni sau efecte și pentru cei care urmează, dat fiind faptul că, ne-am propus să executăm mai multe rotații, astfel multiplicându-se câștigul experienței operaționale cu efecte benefice ulterior. În acest sens, consider că prima rotație are provocări nenumărate și am menționat mai devreme mediul de operare coroborat cu caracteristicile climatice care pot influența executarea misiunilor specifice vectorului aerian. În acest segment al instruirii, totuși, ne luăm măsuri specifice de armonizare a pregătirii, de standardizare a

Atenția, concentrarea și munca în echipă sunt elemente esențiale pentru siguranța zborului

acțiunilor și ne concentrăm efortul pentru asigurarea reușitei.

– Militarii din cadrul detașamentului provin din mai multe baze aeriene de pe teritoriul României. Ați reușit să creați o echipă, să creați o coeziune până acum sau mai este de lucru aici, pentru că este bine știut faptul că în aviație, echipa este primordială?

– De lucru, întotdeauna mai este. Într-adevăr principalul dușman pentru prima rotație a fost timpul. În schimb, pot să spun că s-au înscris pentru selecție mai bine de 400 de persoane, dintre care am ales 100. Drept urmare, la prima mea întâlnire după constituire le-am comunicat militarilor selecționați faptul că sunt prezenți cei mai buni dintre cei buni și nu am avut până în momentul de față nici un incident, nici o problemă care să nu poată fi rezolvată sau să tindă să devină o problemă pentru microstructuri sau detașament și consider că un nivel de armonie în cadrul detașamentului deja s-a instaurat. Într-adevăr, mai este timp. Încă nu am terminat instruirea, dar cu siguranță vom atinge armonia pe care n-o dorim. Vom acționa ca o echipă unită, nu ca o mulțime de micro-entități și să nu uităm că, de fapt, oamenii îl sprijină pe comandant, iar comanda în sine, indiferent de cât de eficientă ar fi, fără oameni pricepuți, integri, devotați, loiali și profesioniști nu va reuși.

– Am văzut că aveți în detașament și piloți tineri, dar și piloți experimentați, care au fost și în misiunea MINUSMA din Mali. Care este media de vârstă a militarilor din detașament și mă refer aici mai mult la cei din echipajele de pe elicoptere?

– Au fost selecționați în patrula de elicoptere, din cadrul grupului de operatori, care fac parte din echipaj, cât și din cadrul echipei de evacuare medicală aeriană înaintată oameni tineri, dar suficient de experimentați și scopul a fost să avem echipaje operaționale. Acest lucru ne dorim în teatrul de operații. La patrula de elicoptere și la echipa medicală, media este undeva în jurul vârstei de 32 de ani, iar la grupul de operatori de evacuare medicală, căutare și salvare, cred că media este un pic mai înaintată, dar nu cu mult. Suficient cât să avem experiență dar și înțelepciune.

– Ați participat la misiunea MINUSMA din Mali și, de aceea, aș dori să vă întreb în ce măsură considerați că participarea la această misiune vă ajută la pregătire și vă va ajuta și atunci când veți ajunge în Bosnia și Herțegovina, pentru că vorbim, în principal, de lucru în mediu multinațional?

– Cu siguranță misiunea din Mali a fost un câștig de experiență. Lucrul în mediu

multinațional, nu mai este un element de noutate pentru Forțele Armate Române, cel puțin în ultimele două decenii, a devenit o normalitate pentru militarii români. Ce putem aplica din ce am învățat în teatrul de operații Mali, cu siguranță vom aplica în Bosnia și Herțegovina, dar fiecare teatrul de operație are particularitățile lui. Una din asemănări ar fi faptul că nu vom mai fi la noi acasă. Și în acest sens, trebuie creat un mindset corespunzător pentru oamenii din cadrul detașamentului, în special aici în zona în care ne pregătim, pe locația Bazei 95 Aeriană. Aceasta este o unitate care se află în proximitatea zonei montane, astfel, putem să ne antrenăm corespunzător. Baza 95 Aeriană va fi un hub pentru toate cele trei rotații. Aici ne dorim să se instruiască și rotația doi și trei și ulterior, tranziția sprijinului logistic către teatrul de operații se va face prin Baza 95 Aeriană. În sensul acesta, aș vrea să mulțumesc militarilor din cadrul Bazei 95 Aeriană și comenzii acesteia pentru sprijinul necondiționat de care au dat dovadă de când a început constituirea detașamentului.

– Ați fost recent într-o misiune de recunoaștere în teatrul de operații Bosnia și Herțegovina. După această vizită, care sunt așteptările dumneavoastră?

– Dacă tot vorbeam de comparații, aș putea spune că viitorul teatrul de operații are niște caracteristici definite de factorii politic și operativ specifici Bosniei și Herțegovinei. Misiunea EUFOR este de a asigura securitate și stabilitate în această zonă. Mediul de acolo este stabil, dar în același timp este fragil. Drept urmare există o sensibilitate în execuția misiunilor astfel încât să nu uităm că poporul Bosniei și Herțegovinei este suveran, iar noi contribuim la menținerea acestui mediu. De altfel, acesta este și scopul detașamentului în sine, să contribuie eficient prin misiunile care îl definesc, inclusiv în titlu, adică misiunile conforme celor două linii de operații: evacuare medicală, căutare și salvare și a doua linie de

operații, transport aerian și derivatele ei. Am fost într-adevăr la o activitate de recunoaștere împreună cu alți militari din cadrul detașamentului, specialiști pe domenii, precum și la un Keyleader training care a avut loc în comun cu reprezentanții echipei COM-EUFOR. Nu cred că regăsim multe similitudini între Mali și Bosnia și Herțegovina. Bosnia și Herțegovina este în Europa și nu putem să o comparăm cu un stat din Africa. Caracteristicile climatice și mediul de operare sunt în contrast cu cele din Mali. Mediul de lucru, prin prisma funcționalității operaționale este similar, dar, doar atât.

– Ce ne puteți spune despre tehnica cu care veți pleca în misiune?

– Mergem în Bosnia și Herțegovina cu patru elicoptere IAR-330 PUMA, două variante diferite, una modernizată, iar cealaltă varianta L-RM. Aceasta din urmă a fost și varianta care a fost în misiunea din Mali. Sunt patru elicoptere, asigurăm cele două linii de efort sprijinind COM-EUFOR, ne vom face treaba și vom avea succes.

– Ce le veți spune militarilor detașamentului, în momentul plecării în misiune?

– Cele trei cuvinte care caracterizează Forțele Aeriene Române, cred că ne definesc și pe noi, militarii din detașament, și anume: integritate, devotament, tenacitate, iar eu aș mai adăuga și profesionalism. Militarii detașamentului sunt profesioniști, integri, loiali și devotați. Le-aș spune să-și mențină profesionalismul și să-și mențină atitudinea și devotamentul de care au dat dovadă pe timpul instruirii. Ne antrenăm așa cum vom lupta și vom lupta așa cum ne-am antrenat. Mie îmi este suficient dacă își vor menține caracteristicile de care au dat dovadă pe timpul instruirii și sunt sigur că menținerea acestora vor evidenția pozitiv în teatrul de operații Forțele Aeriene Române.

Interviu realizat de Ioana-Cristina Teișanu
Foto: Alex Nițu

Pregătire pentru zborul de noapte

Exercițiul multinațional EUROPEAN C-27J MAINTENANCE TRAINING

În perioada, 11-15 noiembrie 2024, personal tehnico-ingineresc din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, „Comandor aviator Gheorghe Bănciulescu” a participat la exercițiul multinațional „European C-27J Maintenance Training” în baza militară Šiauliai din Lituania. Exercițiul a fost organizat de Agenția Europeană de Apărare (EDA) și Forțele Aeriene Lituaniene și a avut ca scop analizarea implementării unui sistem de mentenanță comun pentru utilizatorii aeronavelor tip C-27J Spartan.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian Otopeni

Militarii români și cei lituanieni făcând schimb de informații tehnice

ZIMBRU 24

Reprezentanți și aeronave IAR-99 Șoim și IAR-330 Puma SOCAT aparținând Bazei 95 Aeriană au sprijinit, în prima decadă a lunii octombrie, militarii Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt” din Iași și structurile subordonate, la exercițiul „ZIMBRU 24”, la sediul Centrului Secundar de Instruire pentru Luptă (CSIL) din Smârdan, județul Galați.

Activitățile de instruire au avut ca scop realizarea capacității de acțiune întrunită, îmbunătățirea procesului de coordonare a acțiunilor militare, precum și antrenarea în comun a structurilor participante, prin folosirea tacticilor, tehnicilor și procedurilor specifice.

Sursa: Baza 95 Aeriană, foto: Brigada 15 Mecanizată „Podu Înalt”

Aeronava IAR-330 Puma SOCAT survolând Centrul Secundar de Instruire pentru Luptă Smârdan

Exercițiul bilateral WISE FORESIGHT 24

Forțele Aeriene Române au participat, în perioada 18-23 noiembrie, la exercițiul bilateral româno-ungar „WISE FORESIGHT 24”, în spațiul aerian al Ungariei, cu un detașament format din două aeronave IAR-330 ale Escadrilei 712 Elicoptere Giarmata din

Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu”, Câmpia Turzii. Exercițiul „WISE FORESIGHT 24” a reprezentat o oportunitate pentru participanții de a se antrena în vederea îmbunătățirii interoperabilității și cooperării în mediul multinațional.

SĂGEATA ROȘIE 24.07

În perioada 7-18 octombrie 2024, la comandamentul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu” s-a desfășurat exercițiul asistat de calculator „SĂGEATA ROȘIE 24.07”.

Sub conducerea Comandamentului Componentei Aeriene, personalul brigăzii a participat la antrenamente ce au vizat planificarea, coordonarea și executarea unor misiuni complexe, având ca scop securizarea spațiului aerian național în fața diferitelor tipuri de amenințări și atacuri asupra teritoriului național.

Text și foto: Mihaela Ristea

INTERCEPTOR 2024

Piloții și echipele tehnice au participat activ la misiuni comune, simulând scenarii complexe ce implică detectarea, identificarea și interceptarea aeronavelor care încalcă regulile spațiului aerian NATO

În perioada 5-6 noiembrie 2024, Forțele Aeriene Române au participat la exercițiul bilateral româno-ungar „INTERCEPTOR 2024”, desfășurat în spațiul aerian al României și Ungariei. Activitatea a implicat două aeronave F-16 aparținând Bazei 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mociorniță” de la Borcea, demonstrând capacitatea operațională a aviației militare românești.

Exercițiul a avut ca principal obiectiv exersarea tehnicilor, tacticilor și procedurilor NATO asociate misiunilor de Poliție Aeriană. Acesta a urmărit dezvoltarea interoperabilității între forțele aeriene române și cele ungare, consolidând cooperarea bilaterală în cadrul Alianței Nord-Atlantice. Pe durata celor două zile, piloții și echipele tehnice au participat activ la misiuni comune, simulând scenarii complexe ce implică detectarea, identificarea și interceptarea aeronavelor care încalcă regulile spațiului aerian NATO. Activitatea a pus accent pe coordonarea tactică între forțele aeriene ale celor două state, implementarea procedurilor standard NATO pentru un răspuns rapid și eficient în situații de criză și îmbunătățirea pregătirii operaționale prin executarea misiunilor aeriene în medii multinaționale.

Participarea la exercițiul „INTERCEPTOR 2024” reflectă angajamentul României față de securitatea regională și apărarea spațiului aerian al Alianței. Prin colaborarea cu partenerii unguri, Forțele Aeriene Române contribuie la menținerea unui nivel ridicat de pregătire în domeniul apărării aeriene și întăresc poziția NATO în Europa Centrală și de Est. Exercițiul s-a încheiat cu succes, evidențiind profesionalismul echipajelor și capacitatea acestora de a răspunde provocărilor actuale de securitate aeriană.

Text: Adrian Sultănoiu

Exercițiul multinațional WISE WOLF 24

În cadrul exercițiului au fost executate misiuni de inserție/extracție trupe, transport militari, evacuare medicală, precum și cercetare/supraveghere aeriană

Forțele Aeriene Române și-au demonstrat capabilitățile în cadrul exercițiului multinațional Wise Wolf 24, desfășurat în perioada 2-15 noiembrie 2024, pe teritoriul Republicii Macedonia de Nord. Acest eveniment de anvergură a reunit Forțele pentru Operații Speciale (FOS) din întreaga regiune a Balcanilor, având ca obiectiv consolidarea cooperării multinaționale și a capacității operaționale.

Contribuția României s-a remarcat prin rolul esențial jucat de Forțele Aeriene Române în sprijinirea operațiunilor comune. Două elicoptere IAR-330 PUMA, aparținând Bazei 90 Transport Aerian și Bazei 95 Aeriană, au fost dislocate pentru acest exercițiu, oferind suport aerian și logistic vital. Forțele Aeriene Române au executat o gamă variată de misiuni, printre care:

- inserția și extracția trupelor în medii ostile;
- misiuni de evacuare medicală (MEDEVAC) în condiții simulate de luptă;
- cercetare și supraveghere aeriană, pentru creșterea gradului de conștientizare situațională a forțelor terestre;
- transport strategic de personal și echipamente.

Aceste misiuni au fost executate în sprijinul direct al detașamentului românesc de Forțe pentru Operații Speciale (FOS), precum și al unităților aliate, demonstrând o integrare impecabilă între componentele aeriene și cele terestre într-un context multinațional.

Elicopterele românești au fost integrate în scenarii de antrenament de înaltă vizibilitate, observate de lideri militari de rang înalt, precum

ministru apărării din Macedonia de Nord, Vlado Misajlovski, și loțiitorul comandantului JSOC, colonelul Ivan Raykov. Aceste scenarii au inclus operațiuni esențiale precum infiltrarea aeriană și terestră, cercetarea strategică, misiuni de acțiune directă și salvarea ostaticilor, toate executate cu precizie și depinzând în mare măsură de coordonarea și eficiența sprijinului aerian.

Wise Wolf 24 a reprezentat un teren de testare pentru echipajele aeriene românești, consolidând capacitatea acestora de a opera în medii complexe și multinaționale. Performanța Forțelor Aeriene Române a evidențiat expertiza acestora în livrarea unui sprijin rapid și vital pentru operațiunile FOS desfășurate în scenarii dificile.

Exercițiul din acest an a subliniat importanța interoperabilității între națiunile balcanice, cu activele aeriene ale României servind drept element central al succesului comun. Contribuția Forțelor Aeriene Române a evidențiat disponibilitatea acestora de a sprijini securitatea regională și rolul lor esențial în consolidarea alianțelor din Europa de Sud-Est.

Sursa: BIRP SMFA

RAMSTEIN FLAG 2024

Un zbor de peste 1500 km - Forțele Aeriene Române în acțiune la exercițiul NATO RAFL-24 -

Cooperare, realimentare în aer și tactici avansate

Forțele Aeriene Române au participat în cadrul exercițiului RAMSTEIN FLAG 24 (RAFL-24) cu aeronave de luptă F-16 de la Baza 86 Aeriană Borcea în spațiul aerian de antrenament din Grecia, alăturându-se altor avioane aliate în timpul unor misiuni provocatoare, cu scenarii cât mai realiste. Zborul avioanelor Forțelor Aeriene Române s-a executat pe o distanță de peste 1.500 km, utilizând, de două ori, realimentarea în aer (Air-to-Air Refueling) cu sprijinul Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze.

Participarea la astfel de exerciții internaționale subliniază angajamentul României față de cooperarea și interoperabilitatea cu aliații săi din NATO. Aceste antrenamente avansate sunt esențiale pentru dezvoltarea capacităților de apărare aeriană ale României, consolidând în același timp relațiile cu partenerii strategici.

În cadrul scenariilor de antrenament, piloții români de F-16 au fost supuși unor condiții similare celor dintr-un mediu de conflict real, unde au trebuit să își demonstreze abilitățile de luptă și adaptabilitatea. Realimentarea în aer, realizată de avioanele cisternă franceze, nu doar că a extins raza operațională a avioanelor F-16, dar a și oferit piloților români oportunitatea de a-și perfecționa tehnicile de realimentare în condiții de stres și coordonare internațională. Liderul formației de aeronave F-16 Falcon a subliniat importanța acestui tip

de exercițiu: „Participarea la aceste misiuni complexe demonstrează pregătirea și flexibilitatea Forțelor Aeriene Române. Realimentarea în aer este o componentă crucială care ne permite să operăm pe distanțe lungi și să răspundem rapid la orice amenințare”.

De asemenea, colaborarea cu Forțele Aeriene și Spațiale Franceze este una de lungă durată în misiuni Air-to-Air Refueling, subliniind importanța relațiilor bilaterale și a antrenamentelor comune pentru menținerea unui nivel ridicat de pregătire și eficiență operațională.

Aceste exerciții reflectă eforturile continue ale României de a-și dezvolta capacitățile militare și de a-și întări poziția ca partener de încredere în cadrul alianțelor internaționale. Antrenamentele nu doar că sporesc abilitățile tehnice ale piloților români, dar și întăresc relațiile strategice cu aliații, asigurând astfel o apărare aeriană robustă și eficientă.

Exercițiul NATO RAMSTEIN FLAG desfășurat în Grecia este un eveniment major de antrenament. Acest exercițiu face parte din eforturile NATO de a rafina și testa tacticile aeriene, în special în lumina dezvoltărilor și conflictelor geopolitice recente. Scopul său este de a îmbunătăți pregătirea și capacitățile forțelor NATO în apărarea aeriană și antirachetă, precum și în contracararea bruiajului electronic și a altor capacități de interdicție aeriană. Exercițiul se bazează pe manevre ofensive și defensive și pe integrarea diferitelor tipuri de aeronave pentru scenariul de antrenament cât mai realist.

Realimentarea în aer, realizată de avioanele cisternă franceze, nu doar că a extins raza operațională a avioanelor F-16, dar a și oferit piloților români oportunitatea de a-și perfecționa tehnicile de realimentare în condiții de stres și coordonare internațională

De asemenea, exercițiul reprezintă un pas semnificativ în angajamentul continuu al NATO de a menține și îmbunătăți capacitățile sale defensive și de descurajare în regiune.

RAFL 24 este un nou tip de exercițiu aerian NATO, denumit generic RAMSTEIN FLAG, planificat de AIRCOM HQ și găzduit în anul 2024 de către Grecia.

Exercițiile de tip RAFL sunt de nivel tactic, de tip LIVEX și sunt specifice domeniului aerian (se adresează în principal structurilor/unităților tactice de aviație, rachete sol-aer, radiolocație, C2 aerian, AEW război electronic etc. din forțele aeriene, dar sunt invitate să participe și structuri similare/conexe din forțele terestre și navale).

Text: comandor Florin Sandu

TTX LEGAD AIROPS 24

În perioada 15-17 octombrie, la sediul Centrului 85 Comunicații Aero și Informatică, Secția Juridică din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene a organizat exercițiul „TTX LEGAD AirOps24”.

Exercițiul a oferit consilierilor juridici oportunitatea de a identifica și aplica legislația națională și internațională specifică dreptului operațional

La această activitate au participat reprezentanții ai Defense Institute of International Legal Studies din Statele Unite ale Americii (DILLS), consilieri juridici din cadrul Forțelor Aeriene Române, iar, în calitate de observatori, reprezentanți din partea Statului Major al Apărării, Statului Major al Forțelor Terestre, Statului Major al Forțelor Navale, Universității Naționale de Apărare „Carol I” și din partea Forțelor Armate ale Republicii Moldova.

Scopul exercițiului a fost înțelegerea rolului pe care îl au consilierii juridici în procesul de planificare operațională și luarea deciziilor de către comandanți în operațiile aeriene militare pentru descurajarea amenințărilor și pentru apărarea securității naționale a României.

Cu sprijinul partenerului american prezent la activitate, acest exercițiu a reprezentat o continuare a colaborării începută în anul 2023 și a oferit consilierilor juridici oportunitatea de a identifica și aplica legislația națională și internațională specifică dreptului operațional.

În cadrul activității, în semn de prețuire a bunei colaborări în domeniul dreptului operațional, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a oferit Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene Române doamnei Marisa R. Bassett, avocat pentru consolidarea capacităților instituționale/Comandamentul European al SUA/DILLS, precum și colonelului dr. Mădălina Ghiba, șeful Centrului de Drept Internațional Umanitar, din cadrul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, cu prilejul Zilei Armatei României.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Alexandru Nițu

MOBEX IL-BZ 24

Participarea Batalionului 114 Rachete Sol-Aer „Șoimii Bărăganului” la exercițiul MOBEX IL-BZ-24 este un moment esențial pentru consolidarea capacităților de apărare aeriană.

Acest exercițiu complex ne permite să ne perfecționăm abilitățile și să demonstrăm pregătirea continuă pentru protejarea spațiului aerian național.

Cetățenii din rezerva armatei, cu domiciliul în județele Buzău și Ialomița, au fost convocați la unitățile militare unde sunt repartizați, pentru executarea unor activități specifice de pregătire.

Aceste exerciții se planifică și se organizează periodic, în scopul evaluării nivelului de completare cu personal și tehnică a unităților, precum și pentru realizarea coeziunii acționale între militarii în activitate și rezerviști.

Un exercițiu asemănător s-a mai desfășurat în județul Buzău în anul 2014, iar în județul Ialomița în anul 2012.

Prin profesionalismul și devotamentul militarilor din batalion, Brigada 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu” continuă să fie un pilon de siguranță și securitate pentru țară, astfel MOBEX IL-BZ-24 ne oferă oportunitatea de a ne antrena în scenarii dinamice, simulând răspunsuri rapide la amenințări aeriene, pentru a asigura protecția spațiului aerian românesc.

Text: Vlad Ciobanu, Foto: Iulian Oană

Cetățenii din rezerva armatei execută activități specifice de pregătire pentru a asigura protecția spațiului aerian românesc

Cetățenii care au participat la acest exercițiu au parcurs ateliere de instruire de natură teoretică și practică și le-au fost verificate abilitățile de mânărire a armamentului din dotarea unității

Plutonul de rezerviști, echipați și pregătiți pentru antrenamente

TRAGERI REALE AER-AER!

Elicopterele IAR-330 SOCAT din cadrul Bazei 71 Aeriană demonstrează încă o dată puterea și precizia în exercițiile de antrenament.

În prima decadă a lunii octombrie piloții din cadrul Escadrilei 713 Elicoptere SOCAT au participat la trageri reale aer-aer în Poligonul Complex de Trageri Capu Midia, pe ținte tip parașută luminoasă.

Aceste trageri au avut ca obiective îmbunătățirea pregătirii piloților, testarea echipamentelor și consolidarea capacității de apărare a spațiului aerian. Pentru militarii, fiecare misiune este o oportunitate de a se perfecționa și de a fi gata să răspundă oricărei provocări.

Sursa: Baza 71 Aeriană

SESIUNE DE PARAȘUTARE DE INIȚIERE

În perioada 21 octombrie – 1 noiembrie 2024, pe aerodromul Ghimbav, studenții navigatori de aripă fixă au participat la sesiuni de parașutare de inițiere și antrenament, folosind echipamentul de parașutare BG7M/PSR2.

Sub îndrumarea și coordonarea atentă a instructorilor parașutiști din cadrul Forțelor Aeriene, viitorii piloți au depășit cu succes provocările fizice și psihice întâmpinate în timpul salturilor.

Felicitări tuturor pentru această reușită! Apreciam efortul susținut al echipei de instructori parașutiști, care a contribuit esențial la realizarea acestei misiuni!

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

EUROPEAN SPARTAN 2024

COLABORARE ȘI PROFESIONALISM

PENTRU SECURITATEA EUROPEANĂ

În perioada 25 septembrie – 11 octombrie 2024, Baza 90 Transport Aerian a Forțelor Aeriene Române a fost gazda celei de-a treia ediții în România a exercițiului multinațional European Spartan, un antrenament complex dedicat echipajelor aeronavelor de transport tactice C-27 J Spartan. Organizat pentru al doilea an consecutiv în România, exercițiul s-a desfășurat sub egida parteneriatului dintre Forțele Aeriene Române și

Agenția Europeană de Apărare (EDA), subliniind rolul strategic al țării noastre în cadrul inițiativelor de cooperare europeană în domeniul apărării. Exercițiul a reunit echipaje din România, Grecia, Italia, Lituania și Slovacia, toate membre NATO și/sau UE, demonstrând angajamentul comun pentru îmbunătățirea interoperabilității și creșterea capacităților tactice în cadrul operațiunilor aeriene multinaționale.

Locțiitorul pentru Operații și Instrucție al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de flotilă aeriană Ioan Mischie

Generalul italian Alessandro DiLorenzo

Reprezentantul EDA, Viktor Bryaskov

EUROPEAN SPARTAN 2024 reprezintă un pilon esențial în pregătirea echipajelor care operează aeronave C-27 J Spartan. Exercițiul oferă oportunitatea de a opera într-un mediu internațional, unde piloții pot învăța din experiențele echipelor partenere și pot experimenta tactici, tehnici și proceduri variate. Această interacțiune contribuie semnificativ la îmbunătățirea standardelor de siguranță și la creșterea eficienței în executarea misiunilor complexe. Dezvoltarea abilităților a reprezentat un obiectiv primordial, astfel s-a reușit o mai bună coordonare în medii complexe. Exercițiile au fost concepute pentru a simula situații imprevizibile, oferind echipajelor șansa de a-și perfecționa capacitatea de a se adapta rapid la condiții variabile de zbor. Tehnicile de zbor la înălțimi mici au fost, de asemenea, un alt punct al pregătirii. Acest tip de antrenament este esențial pentru misiunile tactice desfășurate în condiții dificile, cum ar fi terenurile accidentate sau zonele de conflict. Participanții nu au neglijat nici importanța colaborării cu echipele de tehnicieni, s-a pus accent pe sincronizarea între echipajele de zbor și personalul tehnic, vital pentru succesul oricărei misiuni.

În cadrul exercițiului, participanții au avut oportunitatea de a-și alinia procedurile și de a dezvolta soluții comune pentru provocările operaționale. Această cooperare contribuie nu doar la îmbunătățirea pregătirii individuale, ci și la crearea unor standarde comune în aviația tactică europeană. Exercițiile precum EUROPEAN SPARTAN sunt mai mult decât simple antrenamente, ele reprezintă investiții strategice în securitatea colectivă. Prin colaborarea constantă și schimbul de experiență, Forțele Aeriene Române își consolidează rolul de partener de încredere în cadrul NATO și UE.

În cadrul ceremoniei de încheiere locțiitorul pentru Operații și instrucție al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de flotilă aeriană Ioan Mischie a subliniat importanța vitală a misiunilor de transport aerian, iar acest

exercițiu a oferit oportunitatea de a consolida încrederea reciprocă și capacitatea de a acționa ca o echipă unită în fața provocărilor comune. Relațiile construite aici vor fi esențiale pentru coordonarea operațiunilor viitoare în medii complexe, fie că este vorba despre crize umanitare, dezastre naturale sau evacuări din zone de conflict.

De asemenea, reprezentantul EDA, Viktor Bryaskov, a evidențiat rezultatele remarcabile ale exercițiului, de la perfecționarea tehnicilor de parașutare și evacuare medicală, până la crearea unor legături profesionale și personale între participanți. „Flexibilitatea și orientarea spre participanți au fost temelia acestui succes”, a afirmat acesta, mulțumind în mod special Forțelor Aeriene Române pentru organizarea exemplară.

Generalul italian Alessandro DiLorenzo a reiterat importanța stabilirii standardelor comune în transportul aerian tactic, subliniind că antrenamentele desfășurate aici vor avea un impact pozitiv asupra tuturor operațiunilor viitoare. „Am observat că, dacă puterea aeriană și spațială este un element-cheie în operațiunile militare, în timp de pace sau de război, transportul aerian este probabil unul dintre cele mai importante, deoarece trebuie să aducem resursele logistice necesare și pentru avioanele de luptă. Antrenamentul desfășurat în această săptămână, mai ales faza de transport aerian, este un avantaj pentru toate celelalte forțe: avioane de luptă, armată, marină, atât în timp de pace, cât și în război. Antrenându-ne împreună, ne-am permis tuturor să învățăm unii de la alții și, într-o zi, când va trebui să operăm într-un mediu combinat și multinațional, vom funcționa așa cum ne-am antrenat”, a spus acesta, mulțumind participanților pentru profesionalism și dedicare.

Așa cum a menționat comandantul Bazei 90 Transport Aerian, comandor Emil-Florian Tecuceanu, acest exercițiu a fost o oportunitate de perfecționare pentru toate echipele implicate, de la piloți și tehnicieni, la personalul

Comandantul Bazei 90 Transport Aerian, comandor Emil-Florian Tecuceanu

medical și de suport logistic. „În ciuda efortului mare și a presiunii asupra tuturor escadrilelor, tehnicienilor de zbor, echipei medicale și a tuturor celor implicați în acest exercițiu, ați continuat să vă concentrați pe sarcini și obiective, zburând conform scenariilor complexe. La finalul acestui exercițiu, sunteți pregătiți să puneți în practică misiunile pentru care v-ați antrenat. Sunt încrezător că veți zbura la cele mai înalte standarde, oriunde ar avea nevoie țara dumneavoastră”.

EUROPEAN SPARTAN 2024 a fost o demonstrație a spiritului de echipă, a profesionalismului și a angajamentului comun pentru securitatea europeană.

Felicităm toți participanții pentru eforturile lor remarcabile și așteptăm cu nerăbdare edițiile viitoare ale acestui exercițiu esențial.

Text: Maria Ioniță
Foto: Adrian Sulănoiu, Alex Nișu

Finalul exercițiului a fost marcat de oferirea de simboluri din partea națiunii gazdă, ca apreciere a bunei colaborări în comunitatea operatorilor aeronavei C-27 J Spartan

Locțiitorul pentru Operații și Instrucție al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de flotilă aeriană Ioan Mischie oferă distincții reprezentantului EDA, Viktor Bryaskov și comandantului detașamentului italian, Denis Innocenti

Comandorul Emil-Florian Tecuceanu împreună cu comandantul detașamentului românesc, locotenent-comandor Mihai Virdol

Exercițiu demonstrativ de evacuare medicală realizat de partenerii italieni

Detașamentele participante la exercițiu

EUROPEAN SPARTAN 2024: EXCELENȚĂ, COLABORARE ȘI PROVOCĂRI ÎN AVIAȚIA MILITARĂ EUROPEANĂ

– interviu cu comandantul detașamentului românesc, locotenent-comandor Mihai Vîrdol –

EUROPEAN SPARTAN 2024 reprezintă o oportunitate esențială de antrenament și cooperare pentru aviația militară din întreaga Europă. În centrul acestei inițiative se află profesionalismul și dedicarea echipajelor românești, care demonstrează în mod constant excelența în misiuni complexe și colaborarea internațională.

Pentru a înțelege mai bine contribuția României la acest exercițiu, am discutat cu comandantul detașamentului românesc, locotenent-comandor Mihai Vîrdol. Acest interviu ne oferă o privire din interior asupra provocărilor, realizărilor și valorilor care ghidează echipajele noastre în astfel de misiuni de amploare.

– **Cât de important este exercițiul EUROPEAN SPARTAN pentru pregătirea piloților de C-27 J Spartan? Ce abilități noi ați dobândit de-a lungul acestor ediții?**

– Exercițiul EUROPEAN SPARTAN este un element esențial în pregătirea piloților de C-27 J Spartan, deoarece ne permite să operăm într-un cadru internațional, alături de piloți din diverse țări, și să interacționăm cu tactici și tehnici diferite. Este o oportunitate unică de a învăța din experiențele altor echipe, de a înțelege diferențele în proceduri și tactici, dar și de a contribui la îmbunătățirea standardelor de siguranță și operare. De-a lungul acestor ediții, am dobândit abilități noi în ceea ce privește coordonarea operațiunilor în medii complexe și schimbătoare, gestionarea situațiilor neprevăzute și adaptarea rapidă la condiții variabile de zbor. În plus, am învățat să lucrăm mai eficient cu echipele de tehnicieni, esențiale

în susținerea zborului, și să ne sincronizăm mai bine la nivelul întregii misiuni. Exercițiile tactice la înălțimi mici, în special, ne-au ajutat să dezvoltăm noi tehnici de zbor în condiții dificile, iar aceste abilități sunt de neprețuit în orice misiune reală.

– **Ce noutăți aduce această a 3-a ediție din România față de cele anterioare? Cum s-a adaptat exercițiul pentru a răspunde cerințelor actuale?**

– În această a 3-a ediție, exercițiul a fost adaptat pentru a răspunde provocărilor și cerințelor actuale ale operațiunilor aeriene tactice. Un aspect important este îmbunătățirea cooperării între echipaje și integrarea unor proceduri mai eficiente de gestionare a riscurilor, având în vedere noile amenințări emergente. S-a acordat o atenție sporită schimbului de informații între piloți și echipele de INTEL, având în vedere că analiza și planificarea misiunilor trebuie să fie extrem de precise pentru a minimiza riscurile. De asemenea, exercițiul a inclus mai multe scenarii de operare pe terenuri necunoscute și în condiții meteorologice dificile, iar zborul la altitudini extrem de mici a fost mai complex, pentru a reflecta noile provocări ale mediului de operare. În plus, tehnologia a evoluat, iar echipamentele de comunicare și coordonare între echipe au fost îmbunătățite, astfel că am putut răspunde mult mai rapid și eficient la orice schimbare de situație.

– **Care sunt cele mai mari provocări pe care le întâmpinați în misiuni, cum ar fi zborul de navigație tactică la înălțimi mici sau operarea pe aerodromuri neamenajate?**

– Cele mai mari provocări pe care le întâmpinăm în misiuni de acest tip sunt legate de riscurile inerente zborului la altitudini mici, acolo unde orice eroare de apreciere poate duce la pericole majore. Zborul de navigație tactică la înălțimi mici presupune o atenție constantă la detalii și o capacitate de reacție extrem de rapidă, având în vedere terenul necunoscut, obstacolele imprevizibile și chiar păsările, care sunt o amenințare semnificativă la înălțimi de 150 m. Acestea sunt pericole ce nu pot fi anticipate întotdeauna, dar pe care trebuie să le gestionăm cu o precizie impecabilă. De asemenea, operarea pe aerodromuri neamenajate este o altă provocare majoră. În aceste condiții, echipamentele de tehnică și infrastructura de sprijin sunt limitate, ceea ce necesită o planificare meticuloasă și o pregătire riguroasă a echipajului pentru a putea opera în siguranță și eficiență. Este esențial ca toți membrii echipajului, inclusiv tehnicienii aeronavelor, să fie pregătiți să gestioneze orice situație imprevizibilă, indiferent de complexitatea acesteia.

– **România găzduiește acest exercițiu pentru al doilea an consecutiv. Ce înseamnă pentru dumneavoastră să reprezentați România și să fiți gazdele acestui eveniment?**

– A fi gazda unui astfel de exercițiu internațional de amploare este o mare onoare și o responsabilitate. Pentru noi, este o oportunitate de a demonstra nivelul de profesionalism

Comandantul detașamentului românesc, locotenent-comandor Mihai Vîrdol alături de piloți participanți la exercițiu

și de pregătire al Forțelor Aeriene Române și de a pune în valoare infrastructura și capacitățile noastre. De asemenea, este un moment important pentru consolidarea imaginii României în cadrul NATO și al Uniunii Europene. Reprezentăm cu mândrie țara noastră și, prin organizarea acestui exercițiu, ne asigurăm că România joacă un rol activ și semnificativ în dezvoltarea cooperării internaționale în domeniul apărării. Faptul că putem aduna piloți și tehnicieni din diverse colțuri ale Europei pentru a învăța unii de la alții este un semn al încrederii și respectului reciproc.

– **Exercițiul reunește echipaje din România, Grecia, Italia, Lituania și Slovacia. Cum decurge colaborarea cu aceste țări? Reușiți să vă adaptați rapid la diferențele culturale și la stilurile diferite de operare?**

– Colaborarea cu echipajele din aceste țări a fost și continuă să fie o experiență extrem de pozitivă și benefică. Chiar dacă stilurile de operare pot varia, fiecare națiune aduce la masă propriile sale bune practici și abordări inovative, iar acest lucru ne ajută să creștem profesional. Este adevărat că există diferențe culturale și de procedură, dar ceea ce este important este că toți avem același obiectiv: să operăm în siguranță și eficient. Din punct de vedere cultural, ne-am adaptat rapid, iar respectul și înțelegerea reciprocă joacă un rol esențial. Diferențele de stil de operare sunt normale de gestionat în cadrul unui astfel de exercițiu, deoarece suntem toți profesioniști și conștienți de importanța cooperării în cadrul NATO și al Uniunii Europene. Colaborarea este o oportunitate de învățare continuă, iar fiecare exercițiu ne face mai buni și mai flexibili.

– **Cum influențează exercițiile internaționale, precum acesta, coeziunea și interoperabilitatea între națiunile participante? Simțiți că echipa devine mai omogenă de la an la an?**

– Exercițiile internaționale, ca EUROPEAN SPARTAN, sunt fundamentale pentru consolidarea coeziunii și interoperabilității între națiuni. Faptul că lucrăm împreună, că împărtășim cunoștințe, tehnici și proceduri comune, ne ajută să fim mai bine pregătiți pentru a răspunde oricărei provocări. De la an la an, simțim că echipele devin mai omogene, deoarece experiențele anterioare creează un limbaj comun și o înțelegere mai profundă între membrii echipajelor. Interoperabilitatea este cheia succesului în misiunile internaționale, iar acest exercițiu ne permite să testăm și să îmbunătățim această abilitate. În fiecare an, echipele devin mai eficiente, mai coordonate și mai pregătite pentru a opera împreună, ceea ce se traduce într-o mai bună colaborare pe teren și în aer.

– **În ce fel își aduce fiecare țară contribuția în cadrul exercițiului? Există diferențe semnificative în modul în care se pregătesc și acționează echipajele din alte țări în comparație cu echipajul românesc?**

– Fiecare țară aduce un aport valoros în cadrul exercițiului. De exemplu, echipajele italiene pot aduce noi tehnici de navigație și de confruntare a hărții cu terenul, iar echipajele grecești sunt extrem de experimentate în gestionarea operațiunilor pe terenuri complexe. Lituania și Slovacia, de asemenea,

contribuie cu abordări proaspete, iar România, fiind gazdă, aduce expertiza acumulată de-a lungul anilor și o bună cunoaștere a condițiilor de zbor din regiunea în care s-a desfășurat exercițiul. Diferențele în pregătire și în stilul de operare pot exista, dar nu sunt semnificative în comparație cu obiectivul comun. Fiecare națiune are propriile sale proceduri și protocoale, însă toți suntem pregătiți să colaborăm și să ne adaptăm pentru a respecta standardele internaționale. România, în mod particular, este foarte bine pregătită pentru astfel de exerciții, datorită experienței noastre în operarea aeronavelor de transport militar și a infrastructurii dezvoltate pentru antrenamente și operarea în condiții tactice.

– **Cum au decurs pregătirile pentru acest exercițiu? Ce presupune munca din spatele organizației unui astfel de eveniment internațional?**

– Pregătirile pentru un astfel de exercițiu sunt extrem de detaliate și complexe. Necesită o coordonare riguroasă între diferitele autorități și instituții implicate, atât la nivel național, cât și internațional. Munca din spatele organizației presupune nu doar coordonarea operațiunilor aeriene, dar și asigurarea logisticii, managementului echipamentelor, securității și facilității de operare pe teren. Pregătirea infrastructurii și a facilităților, managementul resurselor umane, și planificarea operațiunilor sunt esențiale pentru succesul exercițiului. De asemenea, trebuie să gestionăm nevoile tehnice ale aeronavelor și echipajelor, să asigurăm combustibil, piese de schimb și întreținere continuă. Aceasta este o muncă de echipă care implică un număr mare de specialiști din diverse domenii.

– **Cum vă pregătește acest exercițiu pentru misiunile reale, atât în teatrul de război, cât și în operațiuni umanitare?**

– Acest exercițiu ne pregătește în mod

direct pentru misiuni reale, atât în teatrul de război, cât și în operațiuni umanitare, prin simularea unor scenarii complexe, care reflectă realitățile de pe teren. Zborul de navigație tactică la înălțimi mici, operarea pe aerodromuri neamenajate și interacțiunile cu echipe din diferite țări ne ajută să fim pregătiți pentru orice tip de misiune. În plus, gestionarea riscurilor, adaptarea rapidă la schimbările de situație și coordonarea eficientă sunt abilități cheie în orice misiune militară sau umanitară. Exercițiile de acest tip ne oferă ocazia de a pune în practică proceduri ce pot salva vieți și de a ne ajusta tacticile și tehnicile în funcție de nevoile reale ale misiunii.

– **Cum vedeți evoluția exercițiului EUROPEAN SPARTAN în următorii ani? Ce ați dori să fie îmbunătățit sau adăugat pentru viitoarele ediții?**

– În următorii ani, cred că exercițiul EUROPEAN SPARTAN va continua să evolueze, integrând tehnologie mai avansată, scenarii mai complexe și o coordonare mai strânsă între națiunile participante. Pe măsură ce provocările în domeniul apărării devin mai sofisticate, exercițiile de acest tip vor trebui să țină pasul cu noile realități ale mediului de securitate. Mi-aș dori ca viitoarele ediții să includă mai multe scenarii de colaborare în zone de conflict simulate cu multiple tipuri de amenințări, să includă simulări de operațiuni hibride și chiar să exploreze integrarea dronelor sau altor tehnologii emergente. De asemenea, un focus mai mare pe misiunile umanitare și de asistență ar putea adresa nevoile actuale ale comunității internaționale. Fiecare ediție trebuie să adreseze, atât provocările militare, cât și cele legate de protecția civililor, deoarece intervențiile în situații de criză sunt tot mai frecvente în peisajul internațional.

A consemnat: Maria Ioniță
Foto: Adrian Sultănoiu, Alex Nițu

PATRIOT SPARK 24.11

Forțele Aeriene Române marchează un nou pas în modernizarea apărării aeriene

Pe fondul tensiunilor crescânde în regiunea Mării Negre și al amenințărilor de la granițele NATO, Forțele Aeriene Române marchează un moment important prin creșterea capacității operaționale a sistemelor de apărare aeriană cu baza la sol PATRIOT, fapt confirmat în cadrul unui exercițiu desfășurat la Capu Midia.

Exercițiul PATRIOT SPARK 24.11, desfășurat după un scenariu fictiv, bazat pe experiența anterioară obținută în urma exercițiilor comune cu aliații din NATO, a avut ca scop testarea capacităților operaționale ale unui nou sistem PATRIOT. Simulările au vizat interceptarea unor amenințări aeriene, precum rachete de croazieră și aeronave cu aripă fixă.

Comandantul Regimentului 74 PATRIOT, colonelul Virgil Toșa, ne-a oferit detalii despre exercițiu: „Astăzi am testat prin tragere unul dintre sistemele PATRIOT. Scenariul exercițiului a inclus dislocarea sistemului, instalarea în dispozitiv de luptă și tragerile reale. Țintele au fost nimicite, iar rezultatele confirmă munca intensă a militarilor noștri.”

O baterie de rachete sol-aer PATRIOT din cadrul Regimentului 74 a executat, în perioada 2-12 decembrie, o secvență de instruire, în cadrul exercițiului tactic cu trupe și trageri reale F.A. PATRIOT SPARK 24.11, desfășurat în Poligonul de trageri sol-aer Capu Midia. Astfel, sistemul PATRIOT aflat în dotarea Regimentului 74 a fost certificat și va executa serviciul de luptă alături de celelalte capacități ale Forțelor Aeriene.

Procesul de pregătire a inclus o serie de pași riguroși: testări prealabile, antrenamente cu ținte simulate și trageri

reale, desfășurate în poligonul de la Capu Midia. Dislocarea și instalarea sistemului într-un cadru tactic au demonstrat posibilitățile echipamentului și a pus în evidență capacitatea personalului de a răspunde rapid la amenințări reale.

PATRIOT SPARK 24.11 marchează o etapă cheie în cadrul programului de modernizare a apărării naționale a României. „Acest moment reprezintă un pas major în creșterea interoperabilității în cadrul NATO și în asigurarea securității spațiului aerian al Alianței”, a subliniat comandantul Regimentului 74 PATRIOT. Integrarea unui sistem de complexitate avansată, ci și un nivel ridicat de pregătire al personalului. „Nimeni nu intră în echipa celor care operează sistemul PATRIOT fără un proces riguros de testare și evaluare. Pregătirea personalului este cheia succesului nostru”, a adăugat colonelul Virgil Toșa.

Sistemele PATRIOT consolidează poziția României ca un pilon de securitate în flancul estic al NATO. Regimentul 74 PATRIOT are în dotare trei sisteme de rachete sol-aer cu bătaie mare PATRIOT, iar personalul care a participat la acest exercițiu a urmat programul de instruire colectivă TAFT (Technical Assistance Field Team). Creșterea capacității operaționale a sistemelor PATRIOT are loc într-un context geopolitic marcat de instabilitate. Războiul din Ucraina și intensificarea activităților militare în regiunea Mării Negre subliniază necesitatea unor capacități moderne de apărare.

Modernizarea apărării României este parte integrantă a unui efort mai larg de consolidare a securității colective. Pentru România, PATRIOT nu reprezintă doar un sistem de armament, ci un simbol al capacității de a proteja suveranitatea și securitatea națională într-un mediu global tot mai provocator. În fața amenințărilor emergente, acest pas reflectă determinarea de a răspunde cu fermitate și profesionalism.

Text și foto: Adrian Sultănoiu

ÎN SLUJBA SEMENILOR

Misiuni de stingere a incendiului de pădure din județul Mehedinți

Ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr, a aprobat ca două aeronave C-27 J Spartan ale Forțelor Aeriene Române să acționeze în data de 9 noiembrie, pentru stingerea incendiului de pădure declanșat în zona fondului forestier al localității Moisești, județul Mehedinți.

Aeronavele au decolat din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, în jurul orei 13.00.

Forțele Aeriene Române au fost la a doua zi de intervenție în această zonă, după misiunile executate vineri, 8 noiembrie, când două aeronave au efectuat câte trei treceri deasupra sectorului afectat de incendiu.

Zborurile s-au desfășurat la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, având în vedere că exista riscul de propagare a incendiului la alte suprafețe de pădure și că acțiunile forțelor de intervenție specializate erau îngreunate de terenul accidentat și de lipsa surselor de apă.

Aeronavele C-27J Spartan pot transporta până la 6.000 de litri de apă (maxim șase containere) la fiecare trecere. Forțele Aeriene Române au acționat, din 2017 și până în prezent, pentru stingerea a mai multor incendii de pădure atât pe teritoriul național, precum și în Albania, Franța, Republica Slovenia, Grecia și Macedonia de Nord.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Aeronava C-27 J Spartan pregătită să decoleze din Baza 90 Transport Aerian Otopeni

Forțele Aeriene Române, o nouă misiune umanitară

O aeronavă C-27J Spartan a Forțelor Aeriene Române, configurată pentru misiuni medicale, a efectuat miercuri, 16 octombrie, la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență, o misiune de transport umanitar pe ruta Otopeni – Bruxelles (Belgia), a unui pacient diagnosticat cu arsuri, care a fost internat la Spitalul Militar „Regina Astrid”.

Echipa medicală care a monitorizat pacientul pe timpul zborului a fost formată din specialiști din cadrul Spitalului Clinic de Urgență București și personal medical militar din Ministerul Apărării Naționale.

Aeronava, care a decolat în jurul orei 10.15, a repatriat la întoarcere trei persoane aflate în aceeași unitate medicală din Belgia pentru tratament de recuperare medicală și a căror stare de sănătate s-a îmbunătățit.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Zbor umanitar al Forțelor Aeriene Române

Ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr, a aprobat executarea unei misiuni aeriene umanitare miercuri, 6 noiembrie, la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență, pe ruta Otopeni – Eilat (Israel) – Otopeni, pentru transportul unor pacienți pediatrici împreună cu aparținătorii acestora, pentru a li se oferi tratamentul corespunzător în spitale din București.

Misiunea s-a desfășurat cu o aeronavă C-27 J Spartan a Forțelor Aeriene Române, configurată pentru misiuni medicale, în baza Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene.

Aeronava a decolat în jurul orei 07.15 având la bord o echipă medicală formată din specialiști din cadrul SMURD și personal medical din Ministerul Apărării Naționale.

Sursa: MAPN

Misiune de repatriere

O aeronavă C-130 Hercules, din dotarea Forțelor Aeriene Române, a efectuat joi, 3 octombrie, un zbor umanitar, în cadrul unei misiuni de repatriere din Liban a unui grup de 69 de persoane aflate în situații vulnerabile, cetățeni români și membri de familie de gradul I, majoritatea femei, copii, cazuri medicale, persoane aflate în zona de risc maxim.

Aeronava a decolat din Baza 90 Transport Aerian către Liban, în jurul orei 8.00 și a aterizat la Otopeni în jurul orei 17.45.

Misiunea s-a executat la solicitarea ministrului afacerilor externe, în contextul deteriorării accentuate a situației de securitate din Orientul Mijlociu și a riscurilor confirmate pentru integritatea fizică a cetățenilor români care și-au semnalat prezența în Republica Libaneză.

De asemenea, un transport cu ajutoare umanitare a plecat către Liban vineri, 4 octombrie. Aeronava a decolat din Baza 90 Transport Aerian către Beirut, în jurul orei 8.00, având la bord ajutoarele umanitare oferite în regim gratuit de către România populației civile din Liban. La întoarcere 74 de români, care au solicitat asistență Ministerului Afacerilor Externe (MAE), au fost evacuați din Liban. Ministerul Apărării Naționale a fost în permanentă legătură cu celelalte structuri cu responsabilitate în managementul situațiilor de urgență astfel încât evacuarea, protecția și transportul persoanelor să se desfășoare în condiții de siguranță.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Zbor umanitar din Liban

O aeronavă de transport de tip C-130 Hercules, din dotarea Forțelor Aeriene Române, a executat o nouă misiune umanitară în Liban miercuri, 9 octombrie, cu aprobarea ministrului apărării naționale, Angel Tîlvăr.

Aeronava, care a decolat din Baza 90 Transport Aerian către Beirut în jurul orei 7.00 și s-a întors la Otopeni la ora 15.40, a repatriat 58 de persoane aflate în situații vulnerabile, cetățeni români și membri de familie de gradul I, majoritatea femei, copii, cazuri medicale, persoane aflate în zona de risc maxim care au solicitat asistență Ministerului Afacerilor Externe.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Vizită la Academia Forțelor Aeriene

În data de 15 noiembrie 2024, comandantul detașamentului Forțelor Aeriene Spaniole dislocat la Baza Aeriană Mihail Kogălniceanu pentru efectuarea misiunii de Poliție Aeriană a efectuat o vizită oficială în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” cu scopul prezentării Forțelor Aeriene Spaniole, a aeronavelor F-18 Hornet, precum și a misiunii pe care o desfășoară în România. Cu această ocazie, comandantul detașamentului a vizitat laboratoarele și sălile de specialitate din cadrul Facultății de Management Aeronautic folosite în procesul de instruire a studenților.

Sursă text și fotografii: AFA

Comandantul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și comandantul detașamentului Forțelor Aeriene Spaniole

Vizită în laboratoarele de specialitate

Oaspeți la Baza 57 Aeriană

Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” Mihail Kogălniceanu a primit vizita cursanților de la cursul „Top Management Afaceri Interne” al Colegiului Național de Afaceri Interne (CNAI).

Loțșitorul comandantului bazei aeriene, comandorul Cosmin Macsim, și echipele de comandă ale detașamentelor aliate dislocate la Mihail Kogălniceanu – din SUA, Spania și Franța, au susținut prezentări cu privire la misiunile și specificul Bazei 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” Mihail Kogălniceanu. La final, cursanții au avut oportunitatea de a vedea aeronavele F-18 Hornet ale Forțelor Aeriene Spaniole dislocate în vederea executării de misiuni de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing) sub comandă NATO.

Sursa: Baza 57 Aeriană,

foto: Bianca Dedu, Luiza Constantinescu

Cursanților le-au fost prezentate aeronavele F-18 Hornet ale Forțelor Aeriene Spaniole

„Atelierele Cantemirului” la Colegiul Național Militar „Dimitrie Cantemir”

În data de 7 noiembrie 2024, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene Române, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, împreună cu directorul Statului Major al Forțelor Aeriene, colonel Cristian-Daniel Șolea și căpitan Lorena Niță, din cadrul Biroului Secretariat, au deschis „Atelierele Cantemirului” la Colegiul Național Militar „Dimitrie Cantemir” de la Breaza.

Evenimentul a oferit elevilor o ocazie unică de a explora provocările carierei militare și de a afla despre oportunitățile educaționale oferite de Forțele Aeriene Române. Invitații, absolvenți ai colegiului, au împărtășit din experiențele lor profesionale și au oferit sfaturi valoroase pentru viitorii lideri ai Armatei Române.

Cu acest prilej, șeful SMFA a acordat Emblema de Onoare comandantului colegiului, colonelul Mihail Șerban-David și directorului instituției, profesor doctor Aurel-Constantin Soare, în semn de recunoaștere a dedicării lor în formarea noilor generații de elevi militari.

Sursa: BIRP SMFA

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene Române, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a oferit simboluri ale Forțelor Aeriene comandantului colegiului, colonelul Mihail Șerban-David și directorului instituției, profesor doctor Aurel-Constantin Soare

Conferința Grupului de Implementare pentru Inițiativa Europeană a schimbului de tineri ofițeri (EMILYO)

În perioada 18-21 noiembrie 2024, o delegație din cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” a participat la Conferința cu numărul 64 a Grupului de Implementare pentru Inițiativa Europeană a schimbului de tineri ofițeri (EMILYO). Evenimentul a avut loc la Universitatea Națională Militară „Vasil Levski”, Facultatea de Artilerie, Apărare Antiaeriană și Sisteme de Comunicații și Informații (CIS) din Shumen, Bulgaria, și a adunat reprezentanți ai instituțiilor militare din diverse țări europene, fiind o platformă importantă pentru promovarea schimbului de

experiență și cunoștințe între viitorii lideri militari ai Europei.

În cadrul conferinței, participanții au discutat teme de interes comun referitoare la provocările actuale din domeniul securității și apărării, au analizat cele mai recente tendințe în formarea profesională a ofițerilor și au explorat modalități de întărire a cooperării între instituțiile militare de învățământ din diferite state. Această întâlnire contribuie la consolidarea legăturilor internaționale și încurajează dezvoltarea unor parteneriate de lungă durată între instituțiile de învățământ militar din Europa.

Activitatea Colegiului militar este sinonimă cu performanța, iar rezultatele obținute de elevi îl poziționează an de an printre cele mai bune instituții de învățământ liceal militar și civil din țară

Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” din Alba Iulia are ca misiune o educație sub semnul tradiției, al rigorii, seriozității și performanței

COLEGIUL NAȚIONAL MILITAR „MIHAI VITEAZUL” ALBA IULIA, LA CEAS ANIVERSAR

Cu o istorie de mai mult de un secol, începută în „cuibul de șoimi de la Mureș”, Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia s-a aflat la început de noiembrie la ceas aniversar. Continuator al tradițiilor Liceului Militar înființat în anul 1919 la Târgu Mureș, Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia a aniversat la data de 1 noiembrie 2024, 105 ani de la înființare.

Pentru a marca acest moment, instituția a desfășurat vineri, 8 noiembrie, o ceremonie militară în cadrul căreia au fost conferite embleme de onoare, iar elevii frunțași la învățătură și cei olimpici au fost premiați. De asemenea, personalului militar și civil al colegiului i s-a înmănat distincții și embleme. Aeronaute ale Forțelor Aeriene Române au survolat zona în timpul ceremoniei.

Momentul aniversar s-a desfășurat în prezența generalului-maior Remus-Hadrian Bondor, șeful Direcției Planificare Strategică a Statului Major al Apărării, general de brigadă Bogdan Istrate, comandantul Brigăzii 1 Rachete Sol Aer „General Nicolae Dăscălescu”, reprezentantul Statului Major al Forțelor Aeriene, a oficialităților locale și județene, a comandanților de unități, a personalului colegiului, a foștilor absolvenți și invitaților.

În cadrul ceremoniei, Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia a primit Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene și Emblema de Onoare a Statului Major al Apărării. Au fost premiați apoi elevii de nota 10: elev plutonier adjutant Flavius Taflan, elev caporal Claudiu Stanciu, elev caporal Nathan Lascu, premiile fiind oferite de Asociația Absolvenților Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul” și elevii olimpici: elev plutonier adjutant Flavius Taflan, elev sergent major Ștefan Orlea, elev caporal Szabo Sonya și elev frunțaș Elena Neacșu.

De asemenea, generalul de brigadă Bogdan Istrate a înmănat Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene căpitanului Vlad Haica, locotenentului Cristi Popa, plutonierului adjutant Gheorghe Stan, profesorilor Simina Dura, Dan Anca și Cosmina Mircea și Ioan Ileană. Generalul-maior Remus-Hadrian Bondor a oferit Emblema de Merit „În serviciul Armatei României” clasa a III-a doamnei director adjuncț profesor Dorina Trifon și domnului Mircea Tramontini, iar locotenentul Lăcrămioara Panțuru a primit placheta de onoare a Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul”.

Comandantul Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia, colonel Daniel Josan, a oferit generalului-maior Remus-Hadrian Bondor și generalului de brigadă Bogdan Istrate, placheta de onoare a Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul”.

„Cu emoție și mândrie sărbătorim un moment deosebit pentru instituția noastră. Este un moment special în care celebrăm tradiția, realizările și spiritul de învățătură, care au marcat parcursul Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul”. Este un bun prilej de a privi în urmă și de a reflecta asupra tuturor realizărilor, dar și asupra provocărilor care ne-au marcat drumul până aici. Nu se poate să nu remarcăm evoluția pe care școala noastră a avut-o până în prezent, de la modernizarea infrastructurii, la implementarea unor metode educaționale inovative și la obținerea, de către elevii noștri, a unor

performanțe școlare demne de apreciat. Am ajuns aici datorită dedicării noastre comune: dascăli, cadre militare, elevi și părinți, dar în același timp și cu susținerea Statului Major al Forțelor Aeriene, în subordinea căruia ne aflăm începând din toamna anului 2018.

În fiecare an, școala noastră a reușit să fie mai mult decât un loc unde elevii își însușesc cunoștințe teoretice sau deprind cunoștințe noi. Asemenea dictonului, „Nu pentru școală învățăm, ci pentru viață”, școala a fost și rămâne un spațiu în care se formează caractere, se construiesc relații care rezistă trecerii timpului și se nasc visuri care vor prinde contur pe măsură ce acești tineri vor păși în lume, pregătiți pentru a-și construi singuri viitorul.

Privim astăzi cu încredere spre viitor. Ne dorim ca școala noastră să continue să inspire și să formeze generații de tineri cu pasiune pentru cunoaștere și valori solide. Ne dorim să continuăm să creștem și să evoluăm, să ne adaptăm metodele educaționale la unele moderne care să răspundă la cerințele unei lumi care se află în continuă schimbare, dar în același timp să menținem ridicate standardele de calitate a învățământului liceal militar. De asemenea, dorim să continuăm spiritul de implicare și devotament care ne-au caracterizat până acum”, a fost mesajul transmis de colonelul Daniel Josan, comandantul Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia la aniversarea celor 105 ani de la înființarea instituției de învățământ liceal militar.

La activitate au participat reprezentanți ai MAPN, ai autorităților locale, foști comandanți și cadre didactice, elevi, profesori și personalul colegiului

În cadrul ceremoniei au fost conferite embleme de onoare de către comandantul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu”, general de brigadă Bogdan Istrate, reprezentantul Statului Major al Forțelor Aeriene și de către șeful Direcției Planificare Strategică a Statului Major al Apărării, general-maior Remus-Hadrian Bondor

Premergător ceremoniei, în seara zilei de joi, 7 noiembrie, a avut loc un spectacol artistic aniversar la Casa de Cultură a Sindicatelor din Alba Iulia, spectacol în care protagoniștii au fost elevii, absolvenții ai colegiului și invitații. Consiliul Județean Alba și Centrul de Cultură „Augustin Bena” Alba se numără printre partenerii evenimentului. 105 elevi militari, acompaniați de Fanfara „Augustin Bena” a județului Alba, au interpretat Imnul Național și Imnul Colegiului, în cadrul spectacolului artistic. Au susținut recitaluri elev sergent major Alexandra Bacria, elev caporal David Mureșan, elev caporal Ana Timu, elev frunțaș Lavinia Szerasz, elev frunțaș Daniel Cârnaț, elev frunțaș Maria Furdui, elev Alexia Carmici, elev Irina Stupariu și absolvenții sublocotenent Oana Vențel și student Vlad Lințu. Lor li s-au alăturat Fanfara Județului Alba – dirijor Coriolan Honcaș, Ansamblul folcloric – dirijor Alexandru Pal, colonel (r) Ovidiu Purdea Someș, maior Ionuț Suciu (ambii absolvenți ai colegiului militar) și părintele Doru Gheaja, iar Ion Josan a încântat publicul cu poezii patriotice. De asemenea, elevii care fac parte din cercurile artistice ale colegiului militar au prezentat dansuri populare, medievale și dansuri de societate, latino și dans

modern. Elevii sunt coordonați de domnul sergent major Gabriel Lăculeanu, domnul Marian Păduraru și părintele Ionuț Șopterean. Concomitent, foaierul Casei de Cultură a oferit spre vizionare o expoziție de fotografii cu aspecte din viața elevilor colegiului militar, dar și fotografii care poartă amprenta preocupărilor fotografului, elev frunțaș Iustin Nicolescu, pentru lumea înconjurătoare.

În cei 105 ani de la înființare, și-au legat destinele de numele marelui voievod și și-au desăvârșit pregătirea sub ocrotirea spirituală a lui Mihai Viteazul peste 7.500 de absolvenți, însumând 73 de promoții. Cu patru titluri de „Școală Europeană”, Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia are ca misiune o educație sub semnul tradiției, al rigorii, seriozității și al performanței.

La mulți ani tuturor celor care au primit, au oferit, primesc sau oferă unul dintre cele mai frumoase daruri, educația sub deviza „Non scolae sed vitae discimus” – „Nu învățăm pentru școală, ci pentru viață”.

Vivat Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul”!

Text Ioana Popa, foto Ionuț Săvescu, Mirel Barbu, Iustin Nicolescu

Repere istorice:

* Prin Înaltul Decret Regal nr. 3613, dat la Castelul Peleş de Regele Ferdinand I, la 23 septembrie 1919 s-a aprobat înființarea liceului militar la Târgu-Mureș;

* În martie 1920, instituția a primit denumirea Liceul Militar „Mihai Viteazul”;

* La 1 septembrie 1940, în urma Dictatului de la Viena liceul este strămutat temporar în garnizoana Timișoara. După doar 7 ani de activitate în Timișoara, din motive politice, liceul își încetează activitatea împreună cu celelalte licee militare din țară;

* În anul 1975, liceul și-a reluat activitatea în garnizoana Alba Iulia sub denumirea de Liceul Militar „Mihai Viteazul”, devenind continuatorul tradițiilor celui înființat în anul 1919.

* Începând cu 1 septembrie 2018 Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” a trecut din subordinea Statului Major al Forțelor Terestre în subordinea Statului Major al Forțelor Aeriene.

Deschiderea anului universitar

Şeful SMFA, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, împreună cu comandantul AFA, general de flotilă aeriană Marius Şerbeszki, salută formația formată din studenți și cadre militare ale Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

La Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Braşov

În data de 30 septembrie 2024, la sediul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Braşov a avut loc ceremonia prilejuită de deschiderea anului universitar 2024-2025.

Ceremonia s-a desfășurat în prezența șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, a comandantului Academiei Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Marius Şerbeszki, a rectorilor instituțiilor de învățământ superior, comandanților unităților militare din garnizoana Braşov și ai reprezentanților autorităților locale.

În anul universitar 2024-2025, academia va instrui un număr de 447 studenți în cadrul programelor de licență, iar în cadrul programelor de masterat un număr de 249 de studenți.

Tot în această zi, în prezența șefului SMFA, a avut loc și ședința de autoevaluare a unității de învățământ pentru anul universitar precedent.

Mult succes tuturor studenților militari!

Sursa: BIRP SMFA

Viitorii ofițeri ai specializărilor aviație, artilerie și rachete sol-aer, radiolocație, război electronic, controlor trafic aerian, meteorologie din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” au fost protagoniștii festivității care a avut loc la sediul instituției din Braşov

La Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană, Capu Midia

În data de 1 octombrie a sunat din nou clopoțelul la Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană! Cursanții de la cursurile de formare inițială și profesională, precum și cei de la cursurile de specialitate în arma rachete și artilerie antiaeriană au pășit în noul an școlar cu entuziasm și cu dorința de a acumula de la instructori cât mai multe informații despre arma pentru care au optat în cariera militară.

Deschiderea anului de învățământ a avut loc în prezența reprezentantului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de brigadă Bogdan Istrate, și a comandantului școlii, colonelul Viorel-Eugen Bitan.

2024-2025

Şeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi, le-a urat elevilor mult succes în noul an universitar

Deschiderea anului universitar s-a încheiat cu defilarea militarilor

În data de 1 octombrie, la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, din Braşov a avut loc deschiderea Semestrului Internațional în Forțele Aeriene, un eveniment care aduce laolaltă studenți din șase țări: Austria, Bulgaria, Grecia, Polonia, Portugalia și România.

Această inițiativă academică de înalt nivel oferă studenților ocazia de a se perfecționa în domeniul aviației și de a împărtăși experiențe și cunoștințe într-un cadru internațional. Programul promovează cooperarea și schimbul de bune practici între viitorii profesioniști ai aviației din Europa, contribuind la consolidarea relațiilor dintre țările participante.

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

Comandantul Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană, colonelul Viorel-Eugen Bitan, le-a vorbit cursanților la deschiderea anului școlar

„Obiectivele școlii noastre în noul an sunt: întărirea structurii de instrucție și educație prin atragerea personalului în corpul instructorilor și desfășurarea tuturor cursurilor planificate, formarea prin programe de pregătire/instruire a ofițerilor, maiștrilor militari, subofițerilor, soldaților și gradaților profesioniști în arma

rachete și artilerie antiaeriană, formarea și specializarea în armă a personalului rezervist voluntar, dar și menținerea și dezvoltarea bazei materiale pentru instrucție”, a transmis comandantul școlii personalului prezent la ceremonie.

Text și foto: Anca Medrea

Participanții la cursurile de formare inițială și profesională și cei de la cursurile de specialitate în arma rachete și artilerie antiaeriană

Sărbătoare la Academia Forțelor Aeriene

În data de 4 noiembrie 2024, a avut loc ceremonia militară și religioasă care a marcat 100 de ani de la înființarea Școlii Pregătitoare de Ofițeri Activi ai Aeronauticii, instituție ale cărei tradiții militare au fost preluate, începând cu acest an, de către Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

Cu această ocazie, au fost prezentate principalele repere istorice, denumirile și locațiile în care au funcționat de-a lungul timpului instituțiile cu tradiție în formarea și dezvoltarea profesională a ofițerilor licențiați în armele de bază ale Forțelor Aeriene Române, în vederea

încadrării tuturor structurilor aeriene din Sistemul Național de Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională.

În cadrul aceleiași ceremonii, s-au dat citire ordinelor de avansare înainte de termen pentru militarii care și-au îndeplinit în mod exemplar atribuțiile funcționale, au fost conferite distincții militare și acordate premii câștigătorilor competițiilor organizate cu ocazia Zilei Armatei României. De asemenea, militarii care au participat la concursul „Cel mai bun dintre cei buni” - ediția 2024 au fost recompensați de conducerea academiei cu diplome de merit.

Sursă: Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

Comandantul Academiei Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Marius Șerbeszki a oferit distincții militare și a acordat premii câștigătorilor competițiilor organizate cu ocazia Zilei Armatei, dar și militarilor care au participat la concursul „Cel mai bun dintre cei buni” - ediția 2024

104 ani de excelență în învățământul tehnic militar postliceal de aviație

În data de 18 octombrie 2024, au fost celebrați 104 ani de la înființarea Școlii de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”. Pe 18 octombrie 1920, Regele Ferdinand semna Decretul nr. 4167, punând bazele primei școli dedicate formării tehnicienilor militari de aviație. Această instituție de învățământ continuă să formeze maiștri militari și subofițeri, contribuind astfel la dezvoltarea Forțelor Aeriene Române.

Cu această ocazie, întreaga comunitate a școlii, cadrele didactice și elevii, s-au reunit pentru a marca momentul printr-o ceremonie specială. În cadrul evenimentului, au fost evidențiate repererele istorice ale școlii și s-a subliniat importanța formării umane și profesionale.

De-a lungul celor 104 ani de existență, am demonstrat că pregătirea temeinică și dedicarea pentru excelență ne definesc. Fiecare generație de absolvenți a adus o contribuție esențială la consolidarea Forțelor Aeriene Române. Astăzi, ne bazăm pe aceeași tradiție solidă, dar suntem mereu pregătiți să ne

În prezent, acest impresionant spațiu al învățării tehnice militare de aviație continuă tradiția de a forma maiștri militari și subofițeri pentru Forțele Aeriene Române

adaptăm noilor provocări tehnologice și profesionale ale aviației militare. Viitorul nostru este construit pe pasiunea și angajamentul pe care le investim în formarea viitorilor tehnicieni militari.

La mulți ani tuturor celor care fac sau au făcut parte din această instituție de prestigiu! Continuăm tradiția și ne pregătim pentru provocările viitorului.

Sursa: SMMMSFA

Job Shadowing Erasmus+ VET Experiență internațională pentru profesorii noștri

În cadrul proiectului Erasmus+ VET, un grup de opt profesori dedicați dezvoltării educației tehnice și profesionale de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” a participat recent la activități de job shadowing în două instituții de renume din Europa: ADA Instituto Técnico Superior din Sevilla, Spania, și MBO College Airport din Amsterdam, Olanda. Cei patru profesori aflați în Sevilla au avut ocazia să observe și să se implice în activitățile de învățare practică din cadrul ADA Instituto Técnico Superior, beneficiind de expertiza unei instituții de referință în domeniul aviației.

În paralel, ceilalți patru profesori din Amsterdam au explorat metodele inovative de predare de la MBO College Airport, centrul olandez dedicat formării profesionale pentru industria aviației, cu

scopul de a învăța cum să pregătească mai bine viitorii profesioniști din acest domeniu. Activitățile de job shadowing din cadrul acestor vizite de lucru au inclus:

- Observarea metodelor de predare interactivă și aplicată;
- Schimb de idei despre adaptarea curriculumului la cerințele domeniului aviației;
- Analizarea tehnicilor de evaluare și feedback al elevilor;
- Dezvoltarea de competențe digitale și interculturale.

Aceste experiențe valoroase vor contribui la îmbunătățirea sistemului nostru educațional, oferind elevilor acces la metode de învățare mai moderne și la perspective noi pentru carierele lor viitoare.

Felicitări echipei pentru această experiență și mulțumiri partenerilor Erasmus+ pentru sprijinul continuu!

Sursa: SMMMSFA

Activități de învățare practică din cadrul ADA Instituto Técnico Superior

Absolvenți ai cursului de leadership

În data de 15 noiembrie, într-un cadru festiv, doi soldați ai Armatei Republicii Moldova au absolvit cu succes Cursul pentru formarea deprinderilor de comandă, desfășurat de Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”. Felicități de comandantul școlii, comandor Cătălin-Relu Băescu, acești tineri militari au marcat o nouă etapă în cariera lor, beneficiind de expertiza și resursele de pregătire militară oferite de instituția noastră.

Acest curs este parte a cooperării strânse dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării al Republicii Moldova, în baza Protocolului de colaborare în domeniul învățământului militar. Prin acest parteneriat solid, contribuim împreună la formarea și dezvoltarea viitoarei generații de lideri militari, întărind legăturile și valorile comune dintre forțele noastre armate.

Sursa: SMMMSFA

Piața Sfatului din Brașov a gazduit ceremonia Jurământului Militar al Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

Studentii anului I trăiesc emoția Jurământului Militar

Ceremonia depunerii Jurământului Militar, de către studenții din anul I, a avut loc în data de 24 octombrie 2024, în Piața Sfatului din Brașov.

Depunerea Jurământului Militar reprezintă ceremonia prin care se consfințește legământul de credință față de patrie și popor al tinerilor care au ales cariera militară. Este un moment emoționant în care, sub faldurile drapelului, studenții anului I trăiesc emoția primirii în rândurile ostașilor români.

Cu această ocazie, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi a dat citire mesajului șefului Statului Major al Apărării cu prilejul depunerii Jurământului Militar iar comandantul (rectorul) Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, general de flotilă aeriană Marius Șerbeszki, a evidențiat solemnitatea momentului unic din viața studenților care și-au luat angajamentul de a servi cu

onoare și spirit de sacrificiu patria, poporul român și Forțele Aeriene. De asemenea, studentul Marian-Sebastian Jianu, studentul care a obținut cea mai mare notă la examenul de admitere, a transmis o parte din gândurile și sentimentele pe care atât el, cât și colegii săi le-au avut din momentul în care au fost admiși și până în prezent și faptul că depunerea Jurământului Militar reprezintă un nou început, un angajament prin care au ales să își dedice viețile în serviciul Patriei.

Pe timpul desfășurării evenimentului, publicul prezent a fost încântat, atât de evoluția Muzicii Militare, cât și de plutonul de drill al Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” ce a executat demonstrații de măiestrie în mânăuirea armamentului.

**Mult succes în carieră celor care au depus Jurământul Militar!
Cer senin!**

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

JURĂMÂNTUL MILITAR

ONOARE, CURAJ ȘI DEVOTEMENT

**„Jur credință patriei mele, România!
Jur să-mi apăr țara chiar cu prețul vieții”**

După ce au demonstrat, pe parcursul evaluării, îndeplinirea standardelor cerute la finalul acestei etape de instruire, au ajuns la momentul, de o înaltă încărcătură emoțională, prilejuit de depunerea Jurământului Militar sub faldurile Drapelului României

Elevii militari ai Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” au trăit un moment cu adevărat solemn – depunerea Jurământului Militar. Acest angajament sacru simbolizează asumarea responsabilităților și obligațiilor față de patrie, onoarea și devotamentul față de valorile fundamentale ale Armatei Române. Pentru fiecare elev, jurământul reprezintă intrarea oficială în rândurile celor care apără țara și contribuie la securitatea națională, o datorie de onoare pe care o vor purta cu mândrie pe tot parcursul carierei lor.

Ceremonia, desfășurată în data de 24 octombrie 2024, în prezența reprezentanților Statului Major al Forțelor Aeriene, autorităților locale și județene, precum și a comandanților din diverse structuri ale sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională, a familiilor și a prietenilor, a fost subliniată prin survolul spectaculos al aeronavelor Bazei pentru Instruirea și Formarea Personalului Aeronautic.

Publicul prezent la eveniment a fost impresionat și de momentul de drill militar, executat de elevii de anul II. Fiecare mișcare a fost realizată cu o rigurozitate desăvârșită, demonstrând atenția la detalii și pregătirea intensă a elevilor.

Un moment deosebit a marcat finalul evenimentului: unul dintre elevi și-a cerut în căsătorie prietena, iar răspunsul pozitiv a adăugat o notă de bucurie și emoție acestei zile deja pline de semnificații. Le urăm felicitări și mult succes atât în carieră, cât și în viața personală!

Sursa: SMMMSFA

Militarii și-au asumat prin cuvintele rostite responsabilitățile, onoarea și demnitatea pe care o conferă statutul de apărător al țării, și al poporului român

Comandantul școlii, comandor Cătălin-Relu Bănescu a ținut un discurs pentru tinerii militari și familiile acestora

Survol al aeronavelor C-27 J Spartan deasupra Monumentul Ostaşului Necunoscut din Parcul Carol

Preşedintele României, Klaus Iohannis, a depus o coroană de flori în semn de respect faţă de înaintaşi

Ministrul apărării naţionale, Angel Tîlvăr, şeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiţă Vlad, şeful Statului Major al Forţelor Terestre, general-locotenent Ciprian Marin, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi şi şeful Statului Major al Forţelor Navale, viceamiral Mihai Panait, aduc un omagiu memoriei eroilor neamului românesc

25 OCTOMBRIE ZIUA ARMATEI ROMÂNIEI

Armata României se bucură de respectul și încrederea națiunii, fiind una dintre instituțiile fundamentale ale statului, garant al menținerii integrității teritoriale, a independenței și suveranității. Prin intermediul ei România a devenit un partener de încredere al NATO și al UE, contribuind la întărirea celor două organizații din care face parte.

România aduce trecutului comun al Alianței Nord-Atlantice și Uniunii Europene întreaga tradiție istorică încorporată în ziua de 25 Octombrie, de sărbătorire a armatei române. Ziua Armatei României încununează prin simbolistica sa o serie întregă de momente aniversare, la care participă nu doar cei îmbrăcați în uniformă militară, ci toate segmentele societății. Ea a devenit o dată cu semnificații deosebite în calendarul aniversărilor poporului român.

Tradiția celebrării unei zile dedicate forțelor armate este de dată relativ nouă în România. De la reînființarea forțelor armate în Principatele Române în 1830 și crearea armatei române moderne după Unirea din 1859 prin reunirea forțelor armate ale celor două principate, Moldova și Țara Românească, nu a existat o tradiție anume de celebrare ori comemorare legată de organismul militar. Informal au apărut, prin strânsa legătură existentă între forțele armate și Biserica ortodoxă, tradiții legate de patroni spirituali asociați garnizoanelor ori categoriilor de forțe armate.

Una dintre inițiativele luate în perioada care a urmat Primului Război Mondial a fost instituirea unei zile de celebrare a eroilor căzuți pentru înfăptuirea României Mari, în Campaniile din 1916-1918 și în Războiul din 1919 contra Ungariei bolșevice. De comemorarea eroilor s-a ocupat în mod oficial Societatea „Mormintele

eroilor căzuți în război” (ulterior „Cultul Eroilor”), cea care a introdus și cultul „Eroului Necunoscut (societatea a fost înființată prin Decretul Regal nr. 4106 din 12 septembrie 1919). La 4 mai 1920, alt Decret Regal (nr. 1913) stabilea ca sărbătoarea religioasă a Înălțării Domnului să fie considerată și Ziua Eroilor. La 31 iulie 1920, Adunarea Deputaților a votat „Legea pentru cinstirea eroilor căzuți”, ce stabilea că Înălțarea Domnului să fie o sărbătoare națională. Ziua Eroilor a fost celebrată astfel până în 1947. În afară de Ziua Eroilor, prin Înaltele Decrete Regale nr. 1621 din 24 mai 1929 și 1343 din 17 aprilie 1931 s-au stabilit patroni spirituali pentru categoriile de forțe armate: Sfântul Gheorghe (23 aprilie) pentru Forțele Terestre, Sfânta Maria (15 august) pentru Forțele Navale și Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul (20 iulie) pentru Forțele Aeriene. Aceste sărbătoriri au fost anulate în 1948, după abolirea monarhiei și debutul procesului de

sovietizare a statului și societății românești. Un aspect al sovietizării armatei Republicii Populare Române a fost introducerea unei zile a ei, care simboliza exact această nouă situație de totală dependență față de URSS. La 20 iulie 1951, prezidiul Marii Adunări Naționale a adoptat Decretul nr. 125 ce institua Ziua Forțelor Armate ale Republicii Populare Române, la 2 octombrie. La această dată, în anul 1943, a fost creată, prin decret al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, prima mare unitate de voluntari recrutați dintre prizonierii de război români, Divizia „Tudor Vladimirescu”, care era considerată nucleul viitoarei „armate populare”. Pe de o parte, noua dată aniversară anulă semnificația religioasă a fostei sărbători (era absurd și imposibil ca un stat comunist să cinstească eroii cu ocazia unei sărbători creștine), iar pe de altă parte se sublinia hegemonia sovietică asupra României, a cărei armată devenise practic o anexă a celei sovietice.

Zborul a fost supravegheat de o echipă mixtă formată din militari din Statul Major al Forțelor Aeriene, Baza 90 Transport Aerian și Centrul 85 Comunicații Aero și Informatică

Trecerea aeronavelor IAR-330 Puma deasupra Monumentului Ostașului Necunoscut din Parcul Carol

Prin instituirea Zilei Armatei la 2 octombrie, era omagiată înființarea unei divizii compuse din militari care au trădat jurământul deșupra față de rege, intrând în compunerea armatei cu care atunci România se afla în război.

După retragerea forțelor armate sovietice din România în vara anului 1958, și în conformitate cu noul curs al politicii regimului comunist din România care se contura (recăștigarea suveranității și a identității naționale), a început și recuperarea tradițiilor unităților și marilor unități militare, cărora li s-a permis să-și sărbătorească principalele momente din existența lor. „Ziua forțelor armate a Republicii Populare Române” a fost stabilită la 25 Octombrie, prin Decretul nr. 381 din 1 octombrie 1959 al Marii Adunări Naționale. La acea dată,

în 1944, prin eliberarea orașului Carei (județul Satu Mare), s-a desăvârșit eliberarea teritoriului cedat Ungariei prin Dictatul de la Viena din 30 august 1940. 25 octombrie era și ziua de naștere a Regelui Mihai I, iar eliberarea completă a Transilvaniei în acea zi a fost considerată de militari ca un omagiu adus comandantului suprem al armatei române. Deoarece eliberarea ultimei localități rămase sub ocupația Ungariei a fost efectuată prin forțe proprii, fără participarea trupelor armatei sovietice, stabilirea acestei date în locul celei care amintea crearea diviziei de voluntari era o modalitate de exprimare a suveranității și independenței României în raport cu URSS. Prin alegerea zilei de 25 Octombrie ca Zi a Armatei, eliberarea părții din Transilvania care a fost răpită din trupul țării a

devenit un simbol al tuturor luptelor de eliberare sau de reîntregire națională.

România a intrat în al Doilea Război Mondial la 22 iunie 1941 având ca obiectiv fundamental restabilirea integrității teritoriale, mai întâi prin Campania din est (pentru eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei), iar apoi prin Campania din vest, după 23 august 1944. Acțiunile armatei române în ofensiva din Transilvania au reprezentat un drum glorios, soldat cu numeroase jertfe. În cadrul operațiunii „Debrețin” declanșate la 9 octombrie, care viza atingerea aliniamentului Tisei, forțele Armatei Române I și IV au participat la eliberarea Clujului, au avansat pe Valea Someșului, iar la 21 octombrie au pătruns în zona orașelor Satu Mare și Carei, unde inamicul dispunea de poziții puternic întărite. Manevra dublu învâluitoare ordonată la 24 octombrie de către generalul de corp de armată Gheorghe Avramescu (comandantul Armatei IV) în care au fost angrenate Corpurile 2 și 6 Armată a avut drept rezultat eliberarea orașului Carei, prin luptele purtate de Regimentele 34 și 40 din Divizia 9 Infanterie au alungat forțele inamice din orașul Carei.

Ordinul de zi nr. 392 bis din 29 octombrie 1944 al comandantului Armatei IV omagia astfel această victorie: „La chemarea țării pentru dezrobirea Ardealului, rupt prin Dictatul de la Viena, ați răspuns cu însuflețire și credință în izbânda dreptății poporului nostru. Tineri și bătrâni ați pornit spre hotarele sfinte ale patriei și cu piepturile voastre ați făcut zăgaz neînfricat dușmanului care vroia să ajungă la Carpați. Apoi, alături de marea Armată Sovietică, ați trecut la atac și după lupte grele de zi și noapte, fără răgaz, ați înfrânt dârza

25 octombrie Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

Structurile militare din garnizoana Brașov, împreună cu autoritățile publice locale, au organizat în data de 25 octombrie 2024, o ceremonie militară și religioasă în Piața Unirii, celebrând astfel Ziua Armatei României. Cu această ocazie, comandantul garnizoanei Brașov, generalul de flotilă aeriană Marius Șerbeszki, a dat citire mesajului șefului Statului Major al Apărării și a depus, alături de reprezentanții unităților militare, o coroană de flori la Statuia Soldatului Necunoscut, aducând astfel un pios omagiu eroilor neamului căzuți în slujba Patriei. Ziua Armatei României reprezintă o zi cu profunde valențe patriotice,

un reper al perenității națiunii române, indiferent de vremurile pe care le trăim și pe care le vom răzbate. Dincolo de referința istorică națională a datei de 25 octombrie 1944, când orașele Carei și Satu Mare au fost readuse în trupul țării prin jertfa ostașilor români, Ziua Armatei semnifică evidențierea pilonului instituțional al societății românești, care rămâne trainic prin valoarea morală a purtătorilor uniforme și, mai ales, prin valorile națiunii apărute de militari.

Text și foto: Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

apărare a Mureșului. Zdrobit de focul năpraznic al artileriei și de necontenitele voastre ascalturi, inamicul a fost izgonit din Ardealul scump. Prin ploii, prin noroaie și drumuri desfundate, zi și noapte, ați luptat cu un dușman dârș și hotărât pe care l-ați învins. Azi când avangărzile trec pe pământ străin pentru desăvârșirea înfrângerii definitive a dușmanului, gândul meu se îndreaptă către voi cu dragoste și admirație pentru faptele voastre de arme. Peste veacuri veți fi slăviți, voi ofițeri și soldați care ați eliberat Ardealul. Pe cei care au căzut la datorie îi vor preamări urmașii și numele lor va fi înscris în Cartea de Aur a poporului român. Încrăzători în destinul Neamului și luând pildă de la cei care au pus Patria mai presus decât viața, continuăm lupta, strâns uniți în jurul Steagului și Tronului!”

25 octombrie rămâne una dintre cele mai longevive sărbători laice din societatea românească. Succesul ei și eoul pe care îl deține în conștiința românilor este intrinsec legat, atât de rolul și statutul armatei în societate, cât și de semnificația profundă asociată acestei date,

reîntregirea națională la capătul unui amplu efort susținut de întreaga societate românească de recuperare a teritoriilor naționale pierdute în fatidica vară a anului 1940. Ceea ce nu a fost posibil la Est, în configurația geopolitică și militară europeană și mondială a celui de-al Doilea Război Mondial, era împlinit în Vest prin efortul și jertfa armatei române ce elibera la 25 octombrie 1944 ultimele localități ale Transilvaniei de sub ocupația maghiară.

Deși a fost instituită în timpul regimului comunist, Ziua Armatei s-a menținut la 25 Octombrie și după Revoluția din Decembrie 1989, fiindcă ea are o semnificație strict militară și patriotică, fără conotații politice de natură comunistă. Ziua Armatei omagiază nu doar jertfa celor care au luptat pentru eliberarea teritoriului național în al Doilea Război Mondial, ci îi cinstește pe toți eroii militari ai poporului român, din toate timpurile, inclusiv pe cei care și-au dat viața în teatrele de operații din Irak și Afganistan, unde noua armată a României și-a făcut datoria de membru al NATO.

Sursa: ISPAIM

Ceremonia militară și religioasă cu ocazia Zilei Armatei României

28 octombrie Baza 90 Transport Aerian

Loctiitorul comandantului Bazei 90 Transport Aerian, comandorul Ion David, a felicitat militarii

În data de 28.10.2024, la Baza 90 Transport Aerian, Otopeni, a avut loc ceremonia militară de avansare în grad și citire a ordinilor de numire în funcție a unor militari din baza aeriană, cărora le-au fost recunoscute meritele profesionale și loialitatea față

de țară și neam sub Jurământ Militar. Loctiitorul comandantului Bazei 90 Transport Aerian, comandorul Ion David, a felicitat personal fiecare militar, transmițând un mesaj emoționant și plin de recunoștință, subliniind importanța muncii în echipă, a camaraderiei și a responsabilității în toate activitățile desfășurate spunând:

„Ceremonia de astăzi este o dovadă că eforturile și sacrificiile dvs. sunt recunoscute și prețuite. Fiecare grad și fiecare funcție reprezintă nu doar o distincție, ci și o responsabilitate în plus.

Vă mulțumesc pentru implicarea și profesionalismul dumneavoastră și vă urez, în numele întregului colectiv: Felicitări și mult succes în misiunile încredințate!”

Ziua Armatei României, sărbătorită la Statul Major al Forțelor Aeriene

Luni, 28 octombrie, a avut loc în prezența șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul-maior Leonard-Gabriel Baraboi o ceremonie desfășurată cu ocazia Zilei Armatei României.

În cadrul ceremoniei s-a dat citire avansărilor înainte de termen, precum și înmânarea unor distincții militare și embleme personalului din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene.

Cu această ocazie, generalul-maior Leonard-Gabriel Baraboi a adresat cuvinte de mulțumire acestora pentru întreaga activitate desfășurată și pentru devotamentul și implicarea de care au dat dovadă.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Alex Nițu

Ștafeta Veteranilor

Ștafeta Veteranilor a devenit o tradiție care amintește, în fiecare an, despre spiritul Invictus care ne unește pe toți în jurul veteranilor și aduce un omagiu înaintașilor noștri, a căror lecție de patriotism stă scrisă în inima fiecăruia.

Peste 1.000 de voluntari civili și militari din România au participat, între 4 și 25 octombrie, la cea de-a XI-a ediție a Ștafetei Veteranilor, un eveniment ce onorează eroii neamului. Organizat în fiecare an de Asociația Voluntarilor Invictus România, evenimentul implică purtarea unei ștafete reprezentate de una dintre culorile

drapelului tricolor, pe trei trasee - albastru, galben și roșu. Traseul albastru a pornit din Târgu Jiu, la 4 octombrie, și a trecut prin orașe din vestul țării, Deva, Alba Iulia, Sibiu, Râmnicu Vâlcea, Curtea de Argeș, Pitești, Slatina, Craiova, Drobeta-Turnu Severin, Caransebeș, Lugoj și Timișoara, Arad și Oradea.

Traseul galben a început la 15 octombrie, din Giurgiu, și a traversat orașele Alexandria, București, Ploiești, Brașov, Sfântu Gheorghe, Miercurea Ciuc, Sighișoara, Târgu Mureș, Câmpia Turzii, Cluj și Zalău. Traseul roșu a pornit din Călărași, la 5 octombrie, și a trecut prin Fetești,

Constanța, Tulcea, Brăila, Buzău, Focșani, Bârlad, Bacău, Piatra Neamț, Iași, Botoșani, Suceava, Bistrița, Baia Mare și Satu Mare.

Momentul de maximă intensitate a avut loc în data de 25 octombrie, la Monumentul Ostașului Român din Carei, când cele trei ștafete s-au reunit, întregind astfel drapelul tricolor și prezentând onorul, în mod simbolic, tuturor celor care s-au jertfit pentru România. În drumul lor către Carei, voluntarii s-au oprit la monumentele ridicate în cinstea eroilor care și-au dat viața pentru România, omagiindu-i și reamintind sacrificiul făcut de străbunicii și bunicii noștri.

Voluntarii Invictus aduc prin sport un pios omagiu, cinstire și recunoștință eroilor de ieri și de astăzi

Militarii Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu” au atins Vârful Moldoveanu cu ocazia Zilei Armatei României!

În spiritul curajului și devotamentului pentru țară, militarii din Batalionul 5 Rachete Sol-Aer „Horea” cât și Grupul 12 Sprijin, unități din subordinea Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu”, împreună cu militari din garnizoana Covasna cât și din alte structuri aparținând SNAOPSN, au escaladat cel mai înalt vârf din România, Vârful Moldoveanu, pentru a marca Ziua Armatei României.

Această ascensiune se face anual și simbolizează nu doar tăria fizică și mentală a militarilor, ci și respectul și onoarea față de valorile naționale pe care aceștia le apără zi de zi.

Militarii participanți din partea brigăzii au fost: plutonierul Florin Năstase, sergenții majori Iulian Oană, Vasile Jupenschi, sergentul Toma Mihael, caporalii clasa a III-a Romeo Deneș și Ciprian Băicuș.

Felicitări tuturor celor implicați în această activitate și un sincer „La mulți ani!” tuturor militarilor români!

Copii sunt aripile viitorului!

În data de 21.10.2024, în cadrul activităților dedicate celei de-a 80-a aniversare a Zilei Armatei, 25 octombrie 2024, Baza 90 Transport Aerian, Otopeni, și-a deschis porțile pentru cei peste 900 de copii din ciclurile preșcolare, primare și gimnaziale care au vizitat baza aeriană în cadrul programului național „Școala Altfel!”.

Dornici să patrundă în fascinanta lume a aviației, copiii au făcut cunoștință cu tehnica din înzestrare și aeronavele militare din Baza 90 Transport Aerian, aflate în expoziție statică, și au interacționat cu specialiștii zborului, de la care au primit răspunsuri despre Aviație și Zbor. Copiii au arătat prin curiozitatea lor, că ei sunt Aripile Viitorului.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Micii vizitatori au învățat lucruri noi, interesante și utile

CEL MAI BUN DINTRE CEI BUNI O nouă elită

În perioada 27 octombrie – 2 noiembrie, la Colegiul Național Militar Mihai Viteazul din Alba Iulia, a avut loc etapa finală pe Statul Major al Forțelor Aeriene a competiției **Cel mai bun dintre cei buni**. În acest an, concursul a adunat la start peste 40 de maiștri militari, subofițeri și soldați/gradați profesioniști din Forțele Aeriene Române care s-au întrecut sub motto-ul filosofului Seneca: **A te învinge pe tine însuși este prima și cea mai frumoasă dintre toate victoriile**.

Maiștrii militari, subofițerii, soldații și gradații profesioniști din Forțele Aeriene Române sunt orientați către îndeplinirea cu succes a misiunilor ordonate, se află permanent în sprijinul comandanților de la toate nivelurile

și contribuie activ la procesul de instruire. În tot acest efort comun, instruirea și educația militară reprezintă direcția prioritară de dezvoltare care vizează, atât formarea militarilor, cât și perfecționarea continuă a acestora pentru a face față provocărilor spațiului de luptă actual. Competiția din cadrul Forțelor Aeriene Române, cu o tradiție de peste zece ani, urmărește identificarea celui mai polivalent militar, respectând criteriile de performanță profesională, calitățile și punctele forte care pot fi valorificate în procesul de instruire, modul de conștientizare a ordinii și disciplinei militare, păstrarea și transmiterea tradițiilor militare. Concursul contribuie la cunoașterea și confirmarea nivelului de instruire a acestor corpuri de militari precum și la identificarea

necesităților de pregătire a mijloacele de corectare, menținere sau creștere a standardelor instructiv-educative actuale.

Sub culorile frumoase ale toamnei și într-o locație în care se formează viitorii luptători și lideri ai Armatei Române, Colegiul Național Militar Mihai Viteazul din Alba Iulia s-a desfășurat într-o atmosferă de fair-play, dar plină de motivație, etapa finală pe Statul Major al Forțelor Aeriene a competiției **Cel mai bun dintre cei buni**.

Am văzut la Alba-Iulia militari de toate vârstele și gradele specifice concursului care și-au dorit să câștige și au depus tot efortul pentru a urca pe podium. Comisia de evaluare, formată din subofițeri și maiștri militari de comandă, coordonată de subofițerul de

comandă a Statul Major al Forțelor Aeriene (SMFA), plutonier-adjutant Ionuț Enache, a fost atentă la desfășurarea corectă a etapelor, conform regulamentelor în vigoare și a punctat sau depunctat concurenții așa cum prevede regulamentul competiției. Participanții au avut de parcurs șapte probe de concurs: cea teoretică, de cunoaștere a legilor și regulamentelor militare, cea de evaluare a deprinderilor individuale de bază, proba de instrucția tragerii cu armamentul de infanterie, verificarea nivelului de pregătire fizică, cea de cunoaștere lingvistică a limbii engleze, cea de comunicare și prezentare în fața comisiei de evaluare și o probă surpriză.

Trebuie specificat sprijinul gazdelor, comandantul Colegiului Național Militar Mihai Viteazul, locotenent-colonel Daniel Josan și a subofițerului de comandă, plutonier-adjutant principal George Grigoraș pentru excelența colaborare în desfășurarea cu succes a acestei ediții și a militarilor din Batalionul 136 Geniu Apulum din Alba Iulia ce au pus la dispoziție un frumos poligon de tragere. De asemenea, concurenții au descoperit date din istoria cetății Alba-Iulia și din tradițiile militare locale alături de preotul militar Constantin Bratu, preot al instituției de învățământ militar, apoi au vizitat Salina Turda.

Zilele de concurs au fost încărcate, cu probe ce au solicitat din plin concurenții. Punctele

s-au adunat pas cu pas, deseori clasamentul fiind modificat după fiecare probă parcursă. Așa că, după ce a fost stres, a curs din plin transpirație, câștigătorii ediției din acest an au fost desemnați și recompensați în prezența comandantului Colegiului Național Militar Mihai Viteazul, locotenent-colonel Daniel Josan și a comisiei de evaluare.

La grupa maiștri militari a competiției **Cel mai bun dintre cei buni**, locul I și titlul de **Maistrul militar al anului 2024** a fost desemnat maestrul militar clasa a IV-a Ionuț Arvinte din Brigada 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere, locul al II-lea a revenit maestrul militar clasa a III-a Daniel Avram de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene de la Boboc, iar pe treapta a III-a a urcat maestrul militar clasa a II-a Bogdan Ciobanu de la Baza 86 Aeriană de la Borcea.

La grupa subofițeri, locul I și titlul de **Subofițerul Anului 2024** a fost câștigat de sergentul-major Silviu Lupașcu din Baza 95 Aeriană de la Bacău. Locul al II-lea a fost ocupat de plutonierul-major Marian Barbu de la Baza Aeriană de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic de la Boboc, iar locul al III-lea a revenit sergentului Ionel Lungu de la Comandamentul Componentei Aeriene.

La grupa soldați gradați profesioniști, locul I și titlul de **Soldatul Anului 2024** a fost câștigat de caporalul clasa a III-a Alexandru Drăgulescu

din Baza 95 Aeriană de la Bacău, locul al II-lea a revenit caporalului clasa a II-a Daniel Năstase din Baza Aeriană de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic de la Boboc, iar pe poziția a III-a a urcat caporalul clasa a II-a Răzvan Nicolae de la Baza 90 Transport Aerian de la Otopeni.

„Alți militari din Forțele Aeriene Române au demonstrat în acest an că sunt în măsură să fie parte a unei elite. Tot ce s-a întâmplat în această perioadă a fost atent supravegheat de conducerea SMFA și nu numai. Multe priviri au fost ațintite asupra activității noastre, mai ales că au fost și premiere. Mă bucur, că împreună am dus la capăt un concurs în care s-a demonstrat că a fi militar nu sunt doar vorbe, ci o stare de spirit. A fost un drum lung, iar această săptămână a fost o luptă aprigă, dar plină de fair-play și implicare. Mi-a plăcut starea de spirit, dorința de a fi cel mai bun și de a aduna puncte cu punct pentru a fi cât mai sus în clasament. Știu că avem de îmbunătățit activitățile și facem acest lucru constant, mai ales când avem un feedback real. Conducerea SMFA are încredere în competențele noastre și ale participanților, iar prin astfel de competiții dorim să identificăm militarii reprezentativi ai Forțelor Aeriene Române ce pot performa, care aduc calitate instrucției și ne prezintă în mod realist nivelul de pregătire”, a declarat plutonier-adjutant Ionuț Enache.

Text și foto: Lucian Irimia

Zilele de concurs au fost încărcate cu probe ce au solicitat din plin concurenții

Concurenții au fost foarte buni, motivați, dornici să învețe, să performeze și fiecare dintre ei și-a demonstrat nivelul de pregătire, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic

Campionatul militar de atletism pentru instituțiile militare de învățământ

În perioada 31 octombrie – 3 noiembrie, Garnizoana Buzău a găzduit Campionatul Militar de Atletism, unde s-au întrecut nouă loturi sportive ale instituțiilor militare de învățământ. Competiția, organizată de către Statul Major al Apărării, a adunat la start sportivi din Academia Forțelor Terestre, Academia Forțelor Aeriene, Academia Forțelor Navale, Academia Tehnică Militară, Universitatea Națională de Apărare, dar și din școlile militare de maiștri și subofițeri, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri pentru Comunicații și Tehnologia Informației și Apărare Cibernetică, în total un spectacol athletic militar de înalt nivel.

Lotul sportiv al Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” a participat cu 18 elevi: Mihai Păslaru, Alexandru Anton, Marian Neacșu, Vasile Crețu, Georgian Papuc, Andrei Gavrilei, Călin Simijdean, Robert Tiucă, Nicușor Dobrescu, Alexandru Nuță, Cristian Nuță, Cosmin Sterian, Andreea Chioveanu, Elena Costea, Maria Nazarie, Andra Cernat, Ana-Maria Neamțu, Larisa Ardelean. Aceștia au fost coordonați de o echipă de antrenori și mentori: locotenent Cătălin Vulpe, plutonier major Cornel Barbu, sergent major Marius Ghinea și elevul Mihai Păslaru, acesta din urmă având un rol-cheie, de îndrumare și suport pentru colegii săi mai tineri.

Sportivii s-au aliniat la start pentru 15 probe (masculin și feminin), demonstrându-și abilitățile la probele de 100 de metri, 400 de metri și 1500 de metri plat, cros, aruncarea greutății, săritura în lungime și ștafetele 4x100 de metri și 4x400 de metri.

Performanțele deosebite ale elevilor școlii au fost confirmate prin ocuparea locului 3 în clasamentul general și printr-o serie de clasări pe podium:

- 100 de metri plat masculin: locul 2 pentru Mihai Păslaru, locul 3 pentru Alexandru Anton;
- 100 de metri plat feminin: locul 2 Maria Nazarie, locul 9 Larisa Ardelean;
- Aruncarea greutății masculin: locul 3 Nicușor Dobrescu;
- 400 de metri plat masculin: locul 1 Mihai Păslaru, locul 5 Andrei Gavrilei;
- 400 de metri plat feminin: locul 3 Maria Nazarie, locul 5 Larisa Ardelean;
- Ștafeta 4x100 de metri feminin: locul 2 pentru echipa Maria Nazarie, Andra Cernat, Andra Neamțu și Larisa Ardelean;
- Ștafeta 4x100 de metri masculin: locul 1 pentru echipa formată din Alexandru Neacșu, Andrei Gavrilei, Călin Simijdean și Alexandru Anton;

- Ștafetă 4x400 de metri plat masculin: locul 1 echipa școlii formată din Mihai Păslaru, Alexandru Anton, Marian Neacșu și Robert Tiucă;

- cros 8000 de metri: locul 5 Vasile Crețu;

- Săritura în lungime: locul 4 Marian Neacșu.

Elevul Mihai Păslaru, cu o experiență remarcabilă în atletism, a avut un rol esențial în susținerea echipei: „A fost un concurs pentru care ne-am pregătit intens. Mulțumim celor care ne-au sprijinit în timpul antrenamentelor. Fiind gazde, ne-am bucurat de avantajul terenului, iar rezultatele sunt pe măsura eforturilor noastre. Hai Bobocu!”

Pentru eleva Maria Nazarie campionatul s-a dovedit a fi o experiență unică: „Terenul a fost în stare excelentă, ceea ce a contribuit foarte mult la desfășurarea competiției. Concurența a fost foarte acerbă, cu sportivi extrem de bine pregătiți, ceea ce a făcut ca fiecare probă să fie o adevărată provocare. Am fost încântată să văd atât de mulți sportivi talentați și să fac parte dintr-un eveniment atât de bine pus la punct. Această competiție m-a învățat multe despre importanța pregătirii, dar și despre forța echipei. Voi continua să mă antrenez și să îmi îmbunătățesc timpurile pentru viitoarele competiții”.

În cadrul festivității de premiere au fost prezenți prefectul orașului Buzău, domnul Daniel Marian Țiclea, viceprimarul municipiului Buzău, domnul Ionuț Sorin Apostu, comandantul Bazei Aeriene pentru Instruirea și Formarea Personalului Aeronautic Boboc, general de flotilă aeriană Ovidiu Bălan și șeful Biroului educație fizică militară din cadrul Statului Major al Apărării, colonel Laurențiu Toma. Aceștia au felicitat și premiat sportivii pentru dăruirea și rezultatele lor.

Prin implicarea sa activă, conducerea Bazei Aeriene pentru Instruirea și Formarea Personalului Aeronautic a facilitat desfășurarea impecabilă a campionatului, asigurând condiții optime de concurs și sprijin logistic necesar. Viziunea comandantului bazei asupra importanței sportului în formarea personalului militar a contribuit la crearea unui cadru competitiv și motivant.

Campionatul militar de atletism din acest an a fost o dovadă a talentului și disciplinei elevilor militari, dar și o ocazie de a consolida spiritul de echipă și camaraderie între instituțiile de învățământ militar. Acest eveniment a reunit cei mai buni atleți din rândul militarilor, promovând valorile disciplinei, perseverenței și competiției corecte.

Text Laura Bașturea, foto: Daniel Nadoleanu

Bucharest Gaming Week 24

În perioada 12-13 octombrie, Forțele Aeriene Române au participat la Bucharest Gaming Week 24, eveniment găzduit de Palatul Parlamentului.

Participanții au putut testa două simulatoare VR (Realitate Virtuală) pentru avionul IAK-52, simulatoare care sunt folosite de studenții Academiei Forțelor Aeriene în toate fazele de instruire, de la pornire motor, verificare parametri, misiuni simple sau complexe precum și pentru simularea situațiilor deosebite ce pot apărea în timpul zborului.

Totodată, au fost prezentări ale ochelarilor de Realitate Augmentată care permit observarea mediului înconjurător al utilizatorului și posibilitatea de a modelare tridimensională, iar piloți din cadrul Bazei 90 Transport Aerian „Comandor Aviator Gheorghe Bănculescu” au prezentat Casca MIDASH. Acest tip de cască oferă echipajului dezvoltarea abilității de a menține un zbor la joasă înălțime, atât ziua cât și noaptea, în timp ce utilizează o mare parte din sistemele elicopterului, fără a fi nevoit să își mențină privirea în interiorul cabinei.

În cadrul evenimentului, toți cei interesați au aflat detalii privind oferta educațională a învățământului militar de aviație și aspecte legate

de viața piloților și a militarilor din Forțele Aeriene, oferite de reprezentanții ai Academiei Forțelor Aeriene, Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene și elevi ai Colegiului Național Militar din Alba Iulia.

Bucharest Gaming Week a oferit o serie de evenimente conexe care scot în față puterea creatoare și oportunitățile pe care le oferă industria de gaming, de la workshop-uri de game development pentru liceeni, la conferințe pe tema cybersecurity, care vor vorbi despre pericolele la care sunt expuși gamerii în spațiul online, până la proiecții de filme inspirate din jocuri video și competiții cu premii în sălile de gaming din Capitală.

Participanții s-au luptat pentru premii și pentru titlul de campioni în zeci de competiții care s-au desfășurat la booth-urile din cadrul evenimentului. Competițiile au acoperit cele mai populare jocuri din România în rândul tinerilor: Fortnite, Minecraft, Valorant, Counter-Strike 2, EA FC 25, League of Legends, Stumble Guys, Brawl Stars și multe altele. Nu au lipsit arena de mobile, care a oferit șansa participanților să concureze pe zeci de telefoane performante de gaming.

Sursa: BIRP SMFA

Participanții au putut încerca simulatoarele de zbor, au luat parte la competiții și turnee cu premii în cele mai populare jocuri

O poveste de forță și excelență, între culturism și cariera militară

Locotenent-colonel Marian Șerbănoiu, șef catedră Pregătire Fundamentală pentru formarea deprinderilor militare din cadrul SMMMFA, este un exemplu viu de determinare și disciplină. Acum 31 de ani, în 1993, și-a început cariera militară, fiind admis la Institutul Militar de Infanterie și Chimie „Nicolae Bălcescu”, actuala Academie a Forțelor Terestre. În același an, a pășit și pe drumul performanței sportive, începând cu artele marțiale prin practicarea karate-ului și trecând ulterior la culturism, o pasiune care avea să-i contureze viața.

Primul său concurs de culturism a fost în 1999, la Cupa de Toamnă de la Buzău, un eveniment care l-a încurajat să continue acest drum. Eforturile sale

au început să dea roade, iar competițiile au devenit parte esențială din viața sa. În 2003, a obținut locul 4 la concursul internațional „Cupa Libertății” desfășurat în Timișoara, un rezultat remarcabil pentru acea perioadă, care l-a motivat să își depășească limitele. Anii ce au urmat au adus succes după succes. După 2019, locotenent-colonelul Șerbănoiu a cucerit nu mai puțin de 9 titluri de campion național la Campionatul Național de Culturism, un rezultat impresionant ce reflectă dedicația sa față de acest sport. Anul 2023 a adus alte performanțe notabile: dublu campion balcanic, un titlu ce i-a consolidat renumele în lumea culturismului.

În 2024, Marian a urcat din nou pe podium la Grand Prix România, unde a câștigat medalii de

bronz și argint. Competiția a fost un prilej de a-și demonstra capacitățile într-o confruntare de înalt nivel, dar adevărată sa provocare avea să vină la Campionatul Național „SteelMan” de la Târgu Neamț, un eveniment cu o tradiție de excelență în culturism și fitness, la care au participat sportivi din întreaga țară.

La cea de-a XIV-a ediție a „SteelMan”-ului, desfășurată între 8 și 9 noiembrie 2024, locotenent-colonelul Marian Șerbănoiu a reușit performanțe extraordinare: locul 1 la categoria Masters 45+, locul 2 la Classic Physique seniori, câștigător la categoria 90 kg seniori, și, cel mai important, trofeul Overall seniori, premiul suprem, obținut între toți participanții la categoria seniori.

Cu fiecare titlu obținut, Marian Șerbănoiu a demonstrat că vârsta este doar un număr și

că pasiunea, dublată de ambiție și perseverență, poate aduce succese de neegalat. Dar, dincolo de trofee și aplauze, locotenent-colonelul Șerbănoiu vede în culturism o luptă personală, o modalitate de a lăsa o moștenire.

„Am plâns pe scenă, dar nu de bucuria victoriei, așa cum au crezut toți... ci pentru «calvarul» pe care l-am dus din propria ambiție de a face ceva!” mărturisește el. Pregătirea sa a fost un adevărat test de rezistență – instrucție militară de până la 10 ore pe zi, dietă severă, antrenamente dure, atât dimineața la ora 5, cât și seara, după orele de instrucție. „Nu am cedat gândului «Am îmbătrâni!» sau «Este târziu pentru mine!»” spune Marian, cu aceeași hotărâre cu care a urcat pe scena competițiilor de culturism.

Pentru Marian Șerbănoiu, trofeele sunt doar o parte a reușitei. În final, adevărată satisfacție

vine din aprecierea celor care îl urmăresc și îl susțin: „M-am simțit minunat când spectatori au venit să mă felicite și să facă fotografii cu mine! Rezultatul, de fapt, ți-l dau spectatori; doar așa îți dai seama de calitatea ta. Rezultatul sportiv? Nici nu mai contează dacă primești asemenea feedbackuri!”

Cu fiecare competiție, locotenent-colonelul Marian Șerbănoiu își continuă drumul, lăsând o amprentă puternică în sportul pe care îl iubește și în cariera sa militară. Este un exemplu de perseverență și excelență, un om care a reușit să își transforme visurile în realitate, dovedind că nicio barieră nu este prea greu de trecut pentru cineva cu o voință de fier.

Text: Laura Bașturea, foto: arhiva personală

Militarul care a dezvoltat mai multe prototipuri în domeniul roboticii cu specific militar

La doar 23 de ani, sublocotenentul Andrei Rotaru, care își desfășoară activitatea la Școala de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene, se poate mândri cu o serie de realizări personale și profesionale pe care puțini tineri le-au avut până la această vârstă. Ambițios, perseverent și muncitor, camaradul nostru și-a dorit de la o vârstă fragedă să pună și în practică pasiunea sa pentru științele exacte. Miile de ore de studiu intens, nopțile nedormite, renunțarea de multe ori la timpul liber și dorința de a se perfecționa și de a arăta dascălilor, prietenilor și celor care au crezut în el că merită încurajat să-și pună în practică aspirațiile, au culminat cu o paletă de invenții și inovații în domeniile pe care a ales să le studieze: informatica, matematica și fizica.

În cele ce urmează vă lăsăm pe voi să le descoperiți, prin vocea lui:

„Se poate spune că misterul etern al lumii este posibilitatea de a o înțelege», spune Albert Einstein. De fiecare dată când mă întrebă cineva de unde am o pasiune pentru științele exacte îmi aduc aminte de perioada clasei a patra când am descoperit că în spatele elementelor pe care le

vedem pe un desktop există «aceste linii de cod».

Dintr-o simplă curiozitate m-am îndreptat spre studiul informaticii, ulterior începând să mă aplec și asupra matematicii și fizicii. Mereu mi-a plăcut să aprofundez din aceste științe părțile care m-au interesat și care m-au ajutat în ideile pe care le aveam. Prin combinarea celor trei, încă dinainte de perioada liceului am dezvoltat o pasiune pentru robotică, motiv pentru care timp de 7 ani am fost autodidact în zona de automatizări.

În această perioadă am dezvoltat diferite dispozitive, atât din domeniul roboticii, cât și din zona curenților de înaltă tensiune. Dacă ar fi să amintesc câteva dispozitive mai relevante pot să aduc în discuție casca destinată controlului sistemelor de apărare antiaeriană de la distanță, prin mișcările capului, folosind vizarea directă pentru angajarea țintelor. Am dezvoltat acest prototip în perioada în care am fost student la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, între 2020 și 2023. Dispozitivul este inspirat din casca implementată pe elicopterul american Apache AH-64E. Din studiile pe care le-am făcut pentru dezvoltarea câștii pot aminti, de asemenea, un dispozitiv care poate calcula distanța în teren până la câțiva kilometri, fără a emite nici un fel

de undă din spectrul electromagnetic. Totodată, pot vorbi și despre prototipul proiectat pentru localizare, fără a avea vreo legătură cu sistemul GPS. Pe lângă acestea, am realizat prototipuri ale unei antene direcționale și al unui receptor pentru o bobină Tesla, având ca scop mărirea distanței la care puterea electrică poate fi transmisă wireless.

Acestea sunt doar câteva din proiectele personale realizate strict din plăcerea de cercetare și plăcerea de a vedea în realitate ceea ce pot proiecta în imaginație”.

Iar la final, unul dintre citatele sale preferate: „Tânjim după senzații noi, dar în curând devenim indiferenți față de ele. Minunile de ieri devin evenimentele obișnuite ale zilelor noastre”. (Nikola Tesla)

Text și foto: Anca Medrea și arhivă personală slt. Andrei Rotaru

Limitele sunt doar în mintea noastră!

„Îmi amintesc cum după paradele militare văzute la televizor de 1 Decembrie, îmi imaginam că port uniforma militară și îmi doream să fac parte din acea lume. Deși am început cu pași mici, drumul meu a fost unul constant și plin de provocări”, a început discuția sergent Ramona Lemnar.

După ce a absolvit liceul, Ramona a absolvit și studiile universitare în 2011 la Facultatea de Marketing și Afaceri Economice Internaționale, dar viața i-a adus oportunitatea în 2015 de a participa la examen și de a deveni soldat-gradat profesionist, alăturându-se Batalionului 5 Rachete Sol-Aer „Horea”, o unitate unde a învățat ce înseamnă adevăratul spirit de echipă alături de alte colege și unde a început de la cel mai mic grad militar-soldat.

În 2024, a decis să continue studiile pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și a aduce plus valoare carierei sale. După ani de efort, în care și-a împărțit timpul între familie, studii și serviciu, cu diploma de licență în domeniul Marketing, și-a deschis oportunitatea de a participa la examenul de trecere în corpul subofițerilor, o oportunitate

încununată de succes. Cu două fetițe care o așteptau acasă, nu a fost ușor să îmbine responsabilitățile de mamă cu cele profesionale, dar a învățat că atunci când ai determinare, toate se pot realiza.

Astfel, anul acesta, a fost promovată la gradul de sergent, un moment de mândrie care nu este doar rezultatul muncii ei, ci și al susținerii familiei și colegilor. Ordinea, disciplina și onoarea sunt valorile care au ghidat-o în carieră, iar faptul că a fost acceptată și respectată în acest mediu dominat de curaj și dăruire a fost un motiv în plus să își dorească să evolueze. Cu fiecare misiune, cu fiecare exercițiu, a acumulat experiențe care au transformat-o și au ajutat-o să își construiască o carieră solidă.

Astăzi, privește cu mândrie la parcursul ei – de la soldat la sergent – și știe că fiecare pas a meritat. Și-a găsit locul în această mare familie militară și își dorește să fie un exemplu pentru fetițele ei, dar și pentru toate femeile care visează la o carieră în armată. Visul ei este să continue să servească cu devotament și să își îndeplinească datoria față de țară. Dar, în același timp, visează la ziua în care

și va putea dedica mai mult timp familiei, după ce își va încheia misiunea de a contribui activ la protecția și securitatea României.

„Întotdeauna am crezut că limitele sunt doar în mintea noastră. Fiecare obstacol poate fi depășit cu determinare și susținere. Familia mea, colegile mele și experiențele din teren mi-au demonstrat că pot realiza orice îmi propun. Sunt mândră de ceea ce am devenit și sunt gata să merg mai departe”, a încheiat Ramona.

Text și foto: Vlad Ciobanu

Zborul - motivație și pasiune

Bianca Ilieș studentă în anul I la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov:

„Încă din copilărie, fiecare dintre noi a avut un vis, o profesie pe care am fost convinși că o vom urma și pentru care am fi fost dispuși să depunem orice efort necesar pentru a ne îndeplini idealul. Visul meu a fost acela de a deveni pilot, ceea ce m-a determinat să urmez un liceu militar. Primii pași în cariera pe care mi-am ales-o au avut loc la Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” din Alba Iulia, iar absolvirea acestuia reprezintă prima bornă importantă pe care am atins-o în drumul meu profesional. În ultimul an de liceu, o cerință esențială pentru cariera aleasă a fost trecerea tuturor probelor psihologice și medicale la Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială. Am fost foarte încântată să află că am trecut cu succes de aceste evaluări.

Pe parcursul liceului, am avut oportunitatea de a acumula cunoștințe valoroase despre cariera pe care doresc să o urmez. Cu sprijinul familiei, al cadrelor didactice și militare și

printr-o muncă asiduă am reușit să devin studentă la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, la specializarea piloți avioane. După încheierea primului an de studii la academie, am început stagiul de practică de specialitate. În această perioadă, am beneficiat de sprijinul constant al instructorilor și prin studiu și învățând din propriile greșeli, reușesc să

progresez zilnic în formarea mea profesională. Sunt extraordinar de încântată că am reușit, până în acest moment, să ating obiectivele propuse și, pe cât de curioasă sunt în legătură cu ceea ce urmează, pe atât de pregătită și determinată sunt să îmi ating potențialul maxim și să urmez cariera la care am visat”.

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

Plutonierul major Marcel Cristea, subofițer specialist în cadrul Grupului Sprijin Logistic la Baza 90 Transport Aerian Otopeni

„În cariera militară, principiile sunt «sine qua non», așa că alegerea de a face parte din marea familie a Bazei 90 Transport Aerian, a fost ușor de luat; încet, încet, au trecut 29 de ani în cadrul acestei subunități. Cu ce am rămas după această perioadă? Cu oamenii minunați pe care i-am cunoscut și de la care am învățat foarte multe lucruri, atât profesionale, cât și personale, un colectiv minunat. Nu a fost greu, nu a fost ușor, însă ambiția de finalizare a sarcinilor de serviciu, de a împărtăși și altor tineri din experiența și cunoștințele acumulate fac un obiectiv prioritar zilnic în activitatea mea.

Sunt mândru că fac parte din această minunată echipă a Bazei 90 Transport Aerian, este un loc propice performanței, un loc unde oamenii sunt alături unii de alții, pot spune că suntem legați de «frăția zborului!».

Grupul Sprijin Logistic încadrează autospeciialele și mijloacele specifice unui aerodrom, de care o aeronavă are nevoie pentru a-și executa misiunile în condiții de maximă siguranță.

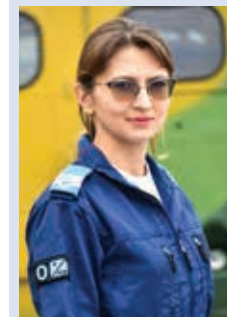
Din activitățile desfășurate în cadrul aerodromului, se numără următoarele:

- degivrarea aeronavelor pe timp de iarnă;
- încărcarea instalației de depresiurizare cu oxigen lichid și gazos;
- încărcarea trenului de aterizare cu azot/aer;
- asigurarea cu surse electrice pentru controlul aparatului de bord și pornirea motoarelor aeronavelor;
- încărcarea acumulatorilor aeronavelor cu tipuri specifice.

Principiile după care s-a ghidat toată viața au fost: responsabilitatea, devotamentul și disciplina imprimată în familie de tatăl său, care la rândul lui a fost cadru militar în cadrul Forțelor Aeriene Române. Datorită tatălui, și cele trei surori ale sale au ales frumoasa uniformă albastră a aviației militare.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian Otopeni

Maistrul militar clasa a III-a Iuliana-Mihaela Dreliciuc-Săbăilă, Escadrila 952 Elicoptere, Baza 95 Aeriană

„Dragoste pentru armată este uneori insufletă de circumstanțe neașteptate, dar pentru mine, acest sentiment a fost adânc înrădăcinat în inimă încă din copilărie. La 29 de ani, mă uit în urmă la drumul parcurs și la toate momentele definitorii. Tata, un mecanic auto pasionat, și-a dorit întotdeauna să aibă un copil care să urmeze o carieră militară. Nu conta dacă era băiat sau fată, așa că am preluat cu mândrie dorința lui și am urmat calea aceasta.

Copilăria mea a fost marcată de jocuri cu cheile și șurubelnițele din trusa lui de scule, ceea ce a făcut alegerea specialității celula-motor una naturală și plină de pasiune. Am simțit că, lucrând la întreținerea motoarelor elicopterelor, pot fi mai

aproape de zbor, de libertatea și mărirea cerului. Încadrată la Escadrila 952 Elicoptere SOCAT din Baza 95 Aeriană «Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu», am privilegiul de a lucra într-un colectiv tânăr, harnic și ambițios.

Fiecare zi petrecută alături de acești colegi excepționali îmi întărește convingerea că suntem o echipă capabilă de realizări remarcabile. Energia și dedicarea lor sunt surse constante de inspirație și motivare. Împreună, am depășit numeroase provocări și am atins obiective impresionante.

Baza 95 Aeriană este locul unde am pășit pentru prima dată acum 8 ani, ca proaspăt absolventă a Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” din Boboc. Aici m-am dezvoltat pe plan profesional și personal, am legat prietenii strânse și am învățat ce înseamnă adevărata camaraderie.

Ne-am susținut reciproc ca o familie, iar acest sprijin a fost esențial în momentele de provocare.

Îmi doresc ca, într-o zi, să particip, alături de colegii mei, la o misiune externă, să explorez și alte baze militare NATO și să împărtășesc experiențe valoroase cu militarii din alte țări.

O carieră militară, deși plină de satisfacții, vine cu propriile provocări. Separarea de familie și prietenii, adaptabilitatea la medii variate sunt doar câteva dintre acestea. Însă, satisfacția unei misiuni reușite și experiențele memorabile pe care le trăim fac ca toate sacrificiile să merite.

Sunt și mamă a două fetițe minunate, de 3, respectiv 5 ani. Visez să le văd crescând și să își aleagă propriul drum în viață. Indiferent de calea pe care o vor urma, le voi susține necondiționat.

Dacă vor alege să urmeze o carieră militară, le voi sprijini cu toată inima, la fel cum tata a făcut cu mine.

În fiecare zi, încerc să îmi aduc contribuția la echipa mea din Baza 95 Aeriană și la întreaga comunitate militară, nu doar prin realizări profesionale, ci și prin integritate, curaj și dedicare”.

Sursa: Baza 95 Aeriană

Un fenomen subraportat

Hărțuirea de gen în Armata României

Hărțuirea de gen, atât în Armata României, cât și în alte structuri militare din întreaga lume, reprezintă o problemă persistentă și gravă. Natura ierarhică a mediului militar, structura rigidă a sistemului, lipsa de încredere în mecanismele interne de justiție și teama de represalii contribuie la fenomenul de subraportare a cazurilor de hărțuire.

Deși legislația și procedurile existente interzic clar hărțuirea, realitatea este că multe victime aleg să nu raporteze incidentele, simțindu-se neprotejate de sistem.

Cât de mult ne protejează sistemul militar împotriva hărțuirii?

Cât de mult oferă protecție eficientă măsurile legislative și procedurale împotriva hărțuirii de gen în cadrul Armatei României?

În ultimii ani, conform unui răspuns oficial acordat de Ministerul Apărării Naționale în presă, în baza legii accesului la informațiile de interes public, la cererea unor instituții de presă, între 2014 și 2020 s-au înregistrat nouă plângeri de hărțuire sexuală în cadrul Ministerului Apărării Naționale. Patru dintre acestea au fost înaintate către Parchetul Militar, toate fiind clasate fără sancțiuni. În ciuda existenței unor ghiduri și reglementări stricte, victimele hărțuirii continuă să se confrunte cu numeroase obstacole în obținerea protecției și a dreptății.

Adoptarea *Ghidului privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex și a hărțuirii morale la locul de muncă în cadrul Ministerului Apărării Naționale, publicat în august 2024*, reprezintă un pas înainte, dar nu suficient pentru a răspunde complet provocărilor. De asemenea, alinierea legislației românești la directivele europene precum *Directiva 2000/78/CE și Directiva 2006/54/CE* reflectă eforturi clare de combatere a discriminării și hărțuirii, dar aplicarea efectivă reprezintă o altă chestiune.

Probleme identificate în aplicarea regulilor: Cât de eficient este mecanismul?

Deși cadrul legal din România este unul complet și bine structurat, aplicarea sa reprezintă o chestiune problematică. Cele nouă cazuri de hărțuire sexuală raportate, clasate fără sancțiuni, ridică semne de întrebare cu privire la eficiența mecanismelor de protecție și justiție. Relațiile ierarhice stricte și frica de represalii împiedică multe victime, în special militarii de rang inferior, să își exprime nemulțumirile față de superiorii lor, conducând la subraportare și la o lipsă de acțiune concretă împotriva celor vinovați.

Conform *Legii nr. 202/2002* privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați și *Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, hărțuirea pe criteriul de sex este interzisă și trebuie sancționată sever*. Cu toate acestea, lipsa aplicării eficiente face ca multe victime să fie descurajate în a-și expune problemele.

Procedura în caz de hărțuire și soluții

Ghidul românesc prevede două proceduri pentru soluționarea cazurilor de hărțuire: informală și formală. Procedura informală implică rezolvarea pe cale amiabilă a conflictelor, în timp ce procedura formală necesită o investigație oficială realizată de o comisie special desemnată. Totuși, realitatea internațională demonstrează că aceste proceduri nu sunt întotdeauna suficiente pentru a proteja victimele.

Responsabilitățile aplicării ghidului: Cine îl aplică?

În România, responsabilitatea aplicării Ghidului din 2024 revine comandanților unităților militare, care trebuie să implementeze mecanisme de raportare clare și eficiente. Aceste mecanisme includ formarea unor comisii speciale pentru gestionarea plângerilor și asigurarea confidențialității în investigarea cazurilor. Conform Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare și Codului Muncii, protecția persoanelor care depun plângeri este obligatorie, dar aplicarea acestor măsuri este deseori deficitară din cauza culturii organizaționale. Experiențele din

alte state NATO arată că, fără o schimbare profundă a culturii militare, măsurile de protecție rămân doar pe hârtie.

În SUA, lipsa de încredere a victimelor în sistemul militar de justiție este o problemă majoră, iar cazurile de hărțuire sexuală sunt deseori tratate cu superficialitate. În Marea Britanie, victimele raportărilor de hărțuire au fost deseori marginalizate și chiar sancționate pentru „încălcarea unor norme militare,” subliniind necesitatea unor mecanisme mai eficiente de protecție și de justiție.

Sancțiuni și măsuri preventive

Ordinul M.168/2024 prevede sancțiuni disciplinare clare pentru persoanele vinovate de hărțuire pe criteriul de sex și hărțuire morală în cadrul Ministerului Apărării Naționale. Aceste sancțiuni pot varia în funcție de gravitatea faptei și includ:

- Avertismente disciplinare:** Pentru fapte mai puțin grave, persoanele vinovate pot primi un avertisment oficial;
- Scăderea în grad sau funcție:** În cazurile mai severe, hărțuitorii pot fi retrogradați sau mutați în funcții inferioare;
- Suspendarea drepturilor salariale:** Se pot aplica sancțiuni pecuniare, cum ar fi reducerea salariului sau suspendarea unor beneficii salariale;
- Încetarea raporturilor de muncă:** În cazurile de hărțuire extrem de grave sau repetate, persoanele vinovate pot fi concediate sau pot fi supuse măsurii încetării raportului de muncă/serviciu.

Aceste sancțiuni sunt aplicate conform legislației în vigoare, inclusiv Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, și alte acte normative relevante.

Cu toate acestea, aplicarea sancțiunilor este direct influențată de corectitudinea și imparțialitatea investigațiilor, care adesea sunt superficiale sau incomplete.

În SUA, de exemplu, doar un mic procent dintre cazurile raportate au condus la condamnări, ceea ce evidențiază provocările majore legate de aplicarea sancțiunilor la nivel global.

Realitatea internațională: obstacole și progrese

Cazurile similare din armatele altor state membre NATO reflectă aceeași problemă de aplicare ineficientă a politicilor de protecție. În SUA, un raport din 2021 a relevat că, din 35.900 de cazuri de hărțuire sexuală raportate, doar 42% au fost soluționate prin trimiterea în instanță, și doar 20% dintre femeile afectate aveau încredere că plângerile lor vor fi tratate cu seriozitate și confidențialitate.

În Marea Britanie, un raport publicat recent a dezvăluit că multe femei militar care au raportat hărțuire s-au confruntat ulterior cu represalii și izolare.

În Australia, un caz notabil a implicat o femeie militar care a fost presată să renunțe la investigații pentru a nu-și periclita cariera.

În ultimii ani, cazurile de hărțuire în armatele statelor membre NATO au atras atenția publicului și presei internaționale. Aceste cazuri nu doar că subliniază problemele legate de aplicarea insuficientă a regulilor, dar oferă și exemple concrete despre cum victimele sunt tratate de sistem.

Cazul Statelor Unite

În Statele Unite, armata a fost criticată frecvent pentru modul în care gestionează cazurile de hărțuire sexuală. Un exemplu notabil este cazul soldatului Vanessa Guillen, care a fost hărțuită de un coleg și ulterior ucisă în 2020. Ancheta ulterioară a scos la lumină faptul că Vanessa raportase comportamente abuzive, dar nu a fost luată în serios. Tragedia a condus la un val de proteste și la adoptarea unei legislații care limitează controlul superiorilor direcți asupra investigațiilor de hărțuire. În cazul ei, superiorii au ignorat plângerile, fapt care a dus la escaladarea situației. Un alt caz din 2021 implică o serie de femei americane soldat

care au raportat hărțuire sexuală pe baza nevoii de a menține „disciplina și ordine” în cadrul unor exerciții militare. Ele au fost forțate să accepte comportamente abuzive pentru a evita repercusiuni asupra carierei lor. Cazurile lor au fost clasate de superiori, demonstrând lipsa de transparență în investigarea acestor cazuri.

Cazuri din Marea Britanie

Un raport din 2022 al Parlamentului Britanic a scos la lumină situația gravă a femeilor din forțele armate. Aproape 60% dintre femeile care au participat la sondaj au declarat că au fost victime ale hărțuirii sexuale sau a unui comportament abuziv în timpul carierei lor. Una dintre victime, care a ales să rămână anonimă, a raportat că a fost hărțuită de un superior pe motive de avansuri sexuale. Când a refuzat, a fost mutată într-o poziție inferioară și izolată de restul echipei. Investigațiile interne nu au dus la sancționarea hărțuitorului, iar victima și-a pierdut încrederea în sistem.

Un alt caz bine mediatizat este cel al caporalului Emma Norton, care a fost hărțuită sexual timp de mai mulți ani. În pofda numeroaselor plângeri, conducerea a ignorat cazurile, invocând lipsa de dovezi suficiente. Emma a fost nevoită să părăsească armata din cauza consecințelor psihologice pe care hărțuirea le-a avut asupra ei.

Australia

În 2023, un caz din Australia a adus în atenția publicului situația unei femei militar care a fost presată să păstreze tăcerea cu privire la hărțuirea suferită pentru a-și proteja cariera. Cazul său a implicat un superior care a folosit relația ierarhică pentru a face avansuri sexuale. Investigațiile inițiale au fost abandonate din lipsă de martori, iar victima a fost nevoită să demisioneze din armată. Presa a criticat dur reacția autorităților, acuzând o lipsă de empatie și profesionalism în tratarea cazului.

Motivele hărțuirii și alte detalii

Aceste cazuri reflectă o serie de factori comuni care contribuie la perpetuarea hărțuirii în mediul militar. Relațiile ierarhice joacă un rol esențial, deoarece multe dintre victime se tem că raportarea incidentelor ar putea afecta cariera lor sau că superiorii vor minimiza gravitatea situației. În plus, cultura organizațională specifică armatei, bazată pe un „cod al tăcerii” și pe ideea de loialitate față de superiori, face ca victimele să fie deseori marginalizate sau pedepsite indirect. În cazurile menționate, victimele au raportat adesea că hărțuirea sexuală a fost justificată de către superiori prin ideea de „disciplină” sau „testare a caracterului,” iar în alte cazuri, avansurile sexuale au fost camuflate sub pretextul menținerii unor relații profesionale apropiate.

Impactul psihologic și profesional al hărțuirii

Hărțuirea în mediul militar nu afectează doar cariera victimelor, ci și sănătatea lor mentală și fizică. Multe dintre femeile care au fost victimele hărțuirii au suferit de anxietate, depresie și tulburări de stres post-traumatic (PTSD). În cazurile internaționale menționate, victimele și-au pierdut încrederea în instituția militară și au fost forțate să părăsească armata din cauza lipsei de sprijin și protecție. În plus, subraportarea continuă a cazurilor de hărțuire creează un climat de teroare, în care victimele se tem să vorbească pentru a evita consecințele pe plan profesional.

Un raport realizat în 2023 de către Military Times a arătat că victimele care au raportat cazuri de hărțuire sexuală și morală au avut de suferit și la nivel profesional. În multe cazuri, acestea au fost retrogradate, mutate în alte unități sau chiar forțate să demisioneze. Studiul a scos la iveală și faptul că, în medie, carierele femeilor militar care au raportat astfel de incidente au fost afectate mult mai sever decât cele ale bărbaților, aceștia fiind mai rar victime în astfel de cazuri.

Aceste cazuri arată clar că subraportarea este o problemă globală în armatele NATO și că măsurile existente sunt insuficiente pentru a proteja victimele și a sancționa hărțuitorii.

Necesitatea reformelor

Pentru a combate eficient hărțuirea de gen în armată, este necesară o reformă profundă a procedurilor existente și o schimbare de mentalitate în cadrul culturii militare. **Investigarea cazurilor de hărțuire trebuie să fie realizată de comisii independente, iar raportarea trebuie să fie accesibilă și confidențială** pentru a garanta imparțialitatea și corectitudinea procesului, permițând victimelor să își expună situațiile fără teama de represalii. Experiențele din SUA și Marea Britanie arată că, fără măsuri independente, multe cazuri vor rămâne nesoluționate sau minimalizate.

Concluzii

Problema hărțuirii sexuale și morale în armată este una globală, iar România nu face excepție. Deși există reguli și ghiduri bine definite, aplicarea lor este adesea deficitară din cauza barierelor culturale, a relațiilor ierarhice și a fricii de represalii. Pentru ca victimele să fie protejate în mod real, este necesară o schimbare profundă în cultura militară, atât în România, cât și la nivel internațional. Crearea unui climat în care victimele să aibă încredere că plângerile lor vor fi tratate cu respect și în care sancțiunile să fie aplicate cu strictețe este esențială pentru a combate aceste probleme persistente. Un aspect esențial pentru combaterea hărțuirii de gen în mediul militar este creșterea conștientizării (raising awareness) în rândul personalului. Educația constantă și campaniile de informare pot contribui semnificativ la prevenirea hărțuirii și la încurajarea raportării incidentelor. Prin implementarea unor sesiuni de formare periodice și diseminarea informațiilor relevante, Ministerul Apărării Naționale poate crea un mediu în care angajații sunt mai bine informați cu privire la drepturile lor și la procedurile pe care le pot urma în caz de hărțuire. Conștientizarea sporită nu doar că ajută la prevenirea comportamentelor abuzive, dar și reduce frica de represalii, contribuind la crearea unui climat de încredere și siguranță. Pentru România, adoptarea Ghidului din 2024 privind prevenirea și combaterea hărțuirii de gen este un pas important, însă nu suficient. Reforma legislației trebuie să fie însoțită de o schimbare de mentalitate și de o monitorizare strictă a cazurilor de hărțuire. Numai prin asigurarea unui climat de încredere și siguranță pentru victime se poate combate eficient acest fenomen, iar armata poate deveni un mediu în care toți militarii, indiferent de gen, să se simtă protejați și respectați.

Bibliografie:

Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare;

GHID din 7 august 2024 privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex și a hărțuirii morale la locul de muncă în Ministerul Apărării Naționale;

ORDIN nr. M.168 din 7 august 2024 pentru aprobarea Ghidului privind prevenirea și combaterea hărțuirii;

Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicată;

Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați;

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

Raportul privind hărțuirea sexuală în armata australiană – Australian Defence Force Ombudsman;

Sexual Assault in the U.S. Military – Council on Foreign Relations (CFR).

Damning whistle-blower evidence reveals ongoing sexual abuse within the Armed Services – UK Parliament;

Servicewomen in the British military are being badly let down when reporting sexual violence – University of York;

Hotărârea Guvernului nr. 262/2019 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 202/2002;

Military Times Report on Sexual Harassment in the U.S. Army, 2023.

Text: Laura Măcărescu

A.N.C.M.R.R. – Filiala locală „General aviator Ioan Zăpârțan” Fetești
Revederea anuală a cadrelor militare care au activat pe aerodromul Borcea

ÎNTOARCEREA LA IZVOARE

Borcea, 11 octombrie 2024

Ziua pelerinajului la Borcea a venit. Un „fluviu” de militari din întreaga țară migrează către izvorul de cariere și caractere din care au pornit pe lungul drum al slujirii țării: aerodromul militar Borcea.

De 22 de ani se întâmplă această migrație către începuturi, către tinerețea noastră. Și ca în fiecare an, oamenii vin la întâlnirea cu camarazii de demult și poate la o întâlnire cu ei înșiși. Greu de spus ce e în sufletul fiecăruia, dar bucuria revederii, camaraderia și prietenia domină peisajul, atinse ușor de o aură de nostalgie.

La punctul de acces în Baza 86 Aeriană „Locotenent Gheorghe Mociorniță” e aglomerație mare. Se face transbordarea din autoturismele personale în autobuzele puse cu generozitate la dispoziție de gazdele noastre, au loc formalitățile de acces și, bineînțeles, primele schimburi de impresii între oamenii care se reîntâlnesc după un an. Sau mai mulți. Unii n-au mai reușit să ajungă la sărbătoarea Borcei de mai mult timp, pentru alții e prima participare. Pentru toți însă, Baza 86 Aeriană e un loc al amintirilor, un loc păstrat mereu în suflet. Un loc vechi, dar îmbrăcat în haine atât de noi. Cu greu putem recunoaște vechea bază în aceste haine noi, chiar și noi, cei care participăm an de an.

Și ca totul să fie aproape de perfecțiune, vremea este superbă: soare, temperatură medie, vânt calm. Drept urmare activitatea se va desfășura în aer liber. Prin grija comenzii bazei, câteva sute de scaune au fost instalate în fața hangarului în care ne adunăm de obicei. În fața acestora se află pupitrul destinat celor care doresc să adreseze câteva cuvinte camarazilor participanți la eveniment. Acesta este dispus între două simboluri ale „cavalerilor din Regatul Cerului”: un MiG-21 LanceR simplă comandă și un F-16 dublă comandă. Trecutul și prezentul sunt alături, într-o continuitate firească. Desigur, amintirile celor mai mulți dintre cei prezenți sunt legate de MiG-21, veteranul cu care aviatorii militari au făcut

istorie pe acest aerodrom. Mie îmi revine în minte primul zbor în simplă comandă pe MiG. Era vara lui 1989. În mileniul trecut, dar parcă a fost ieri. Sunt sigur că foarte mulți dintre cei prezenți au parte de astfel de flash-uri ale memoriei.

Sunt mulți oameni ai MiG-ului astăzi, aici. Piloți, tehnicieni, navigatori cu dirijarea, apoi cei de la asigurarea zborului... Unii dintre ei au devenit „Legende ale Borcei”, oameni care și-au dedicat viața apărării cerului patriei și care prin profesionalism, pasiune și devotament au intrat într-o ilustră galerie de valori. Îi văd în mulțime pe generalul (rtr.) Ion Ștefan, pe comandorii (rtr.) Narcis Oprea, Vasile Șerbănescu, Florinel Danu, Traian Rînduroi și Ștefan Iakab, pe generalul (r) Cătălin Băhneanu, pe comandorul (r) Gică Stancu... Fiecare dintre ei reprezintă o poveste frumoasă despre patrie, datorie și profesionalism, o poveste de dragoste pentru zbor, aviație și... MiG.

Desigur, unitatea inițiatoră a fenomenului „Sărbătoarea Borcei”, inegalabila Escadrilă 38 Aviație Cercetare, este masiv reprezentată. Alți oameni extraordinari, făuritori de istorie a zborului la Borcea cu „cercetașul IL-28”. Sunt prezenți astăzi, ca la fiecare ediție, comandorii Florin Alexandrescu și Grigore Bichil, piloți, comandorul Ovidiu Maria, navigator de bord, sublocotenentul Mihai Morărașu, radiotelegrafist, iar lista ar putea continua cu multe alte nume de 38-tiști care au trăit, au muncit și au iubit în Câmpia Bărăganului în numele datoriei sacre de apărători ai cerului albastru al țării.

Navigatorii cu dirijarea sunt o altă „specie” de slujitori ai aviației militare, o specie deosebită, un fel de îngeri păzitori ai zborului, care din cabinele lor de dirijare trăiau misiunile de zbor la aceeași intensitate cu zburătorii pe care îi aveau în grijă. Nea „Jimmy” Georgescu, nea Mircea Chiriac, Dorel Tănase, Sergiu Divoiu, Dan Marin, Florin Zaharia, Nelu Bulhac sunt doar câțiva dintre acești „Guardian Angels”.

Dar, cei mai mulți dintre cei prezenți sunt tehnicienii, inginerii și maiștri militari, oameni

cu mâini de aur care aveau grijă ca „păsările de dural” să plece în stare perfectă în misiunile de zbor, iar la întoarcere le luau din nou în grijă pentru a le reface 100% „puterile”. Aceștia sunt oamenii fără de care aviația nu se mișcă, oameni importanți care, cu modestie, preferă anonimul, lăsând „luminile rampei” pentru ceilalți. Nu mi-ar ajunge paginile unei reviste pentru a-i cita pe toți, așa că voi da doar câteva nume care să reprezinte sectorul tehnic: Ion Rușeț, Marian Trușău, Vasile Stoica, Floria Ilie, Petre Minculescu, Ștefan Mănăilescu, Virgil Lungu, Dumitru Gloambeș.

Iar această listă a oamenilor Borcei ar putea continua cu transmisioniști, geniști, cei de la auto, radiolocatoriști, artileriști, ofițeri, subofițeri, maiștri militari și personal civil care și-au făcut datoria față de țară în acest colț de Bărăgan, iar acum au venit să-și reîntâlnească tinerețea.

Ca în fiecare an, nu lipsesc de la „Sărbătoarea Borcei” prietenii noștri de la Mihail Kogălniceanu, piloți, tehnicieni, navigatori de la fostul Regiment 57 Aviație Vânătoare și nici cei de la ARPIA București, oameni care s-au îndrăgostit de Borcea, de borcenii și de sărbătoarea noastră, astfel încât, de mai mulți ani, sunt nelipsiți de la acest eveniment.

Ca de obicei suntem întâmpinați de comanda Bazei 86 Aeriană și de personalul de la relații publice. Oamenii de nădejde și de mare ajutor, oameni fără de care această sărbătoare nu ar fi posibilă: generalul de flotilă aeriană Iulian Pațilea, comandantul bazei, fiu al Borcei, continuator al unei ilustre linii de comandanți, care alături de noi își reîntâlnește pentru câteva clipe anii de tânăr pilot, comandorul inginer Bogdan Zvonaru, și el fiu al Borcei, colonelul Marius Robuleț, apoi toți oamenii de la relații publice, personal, poliție militară, auto și de prin cine știe ce alte compartimente, oameni cărora nu vom reuși poate niciodată să le mulțumim îndeajuns pentru tot ceea ce fac pentru noi. Activitatea este deschisă de comandantul bazei, generalul de flotilă aeriană Iulian

Pațilea care ne urează bun venit și ne pune la curent cu realizările și proiectele Bazei 86 Aeriană, realizări impresionante pe care le regăsim în tot ceea ce vedem în jur: o bază ultramodernă, tehnică super-performantă, personal de un profesionalism desăvârșit și... multă tinerețe însoțită de dorință de perfecționare, elan și optimism. O adevărată desfătare pentru ochii unor militari în rezervă sau retragere.

Comandorul (rtr.) Ovidiu Maria, președintele A.N.C.M.R.R. Fetești și șef al echipei de organizare ne pune la curent cu cronologia evenimentelor, apoi ne vorbește în cuvinte calde despre timpuri de demult, despre oameni deosebiți, camarazi ai noștri din trecut, despre întâmplări din tinerețe, despre datorie împlinită, despre prietenie peste ani. Un discurs emoționant care evocă oameni, fapte, sentimente și pe noi înșine.

Sunt invitați la microfon oameni emblematici ai Borcei pentru a ne împărtăși amintirile și trăirile lor în acest loc magic denumit Borcea. Rând pe rând generalii (rtr.) Ion Ștefan, Ionel Cantaragiu și general (r) Cătălin Băhneanu ne încântă cu „amintiri din Regatul Cerului”. În tot acest timp aeronave F-16 ale Bazei 86 Aeriană ne încântă privirile cu evoluții la verticala aerodromului, piloții aflați la manșă făcând dovada unui profesionalism și a unei măiestrii duse spre limita perfecțiunii. Ce își poate dori mai mult un aviator pensionar?

Se împart diplome și distincții participanților și personalului bazei, sunt evocați militarii bazei căzuți la datorie sau răpuși de boli profesionale necruțătoare, recunoștința celor prezenți fiind adresată atât acestora, cât și membrilor familiilor acestora prezenți alături de noi. Un tur al obiectivelor bazei, cu un mic stop la bătrânul Hong nr. 707 pentru o ședință foto încheie o zi perfectă la Baza 86 Aeriană.

Mulțumim din suflet comandantului bazei, precum și tuturor militarilor care au făcut posibilă o asemenea zi!

Ne-am despărțit de Baza 86 Aeriană cu recunoștință pentru o zi memorabilă, cu regretul că această vizită s-a încheiat și cu speranța că vom reveni anul viitor și în anii care vor veni.

Următorul popas a fost la Monumentul Eroilor Aviatori din Fetești, un petic de pământ sfânt, loc de pioșenie, de exprimare a recunoștinței față de jertfa celor căzuți la datorie, de cinstire a memoriei camarazilor care nu mai sunt. Un MiG-21 în evoluție pe verticală sugerează drumul către ceruri al eroilor aviatori. Alături, Piramida Eroilor având gravate pe cele trei fețe numele celor plecați la cer în timp ce își făceau datoria de oșteni ai cerului patriei. Alături de familiile celor căzuți ne-am readus aminte de prietenii noștri aflați acum în „Escadrila din Ceruri”.

SĂ NU-I UITĂM NICICÂND PE CEI CĂZUȚI LA DATORIE!

Stația finală a preumblării noastre printr-o amintire a fost Restaurantul Doi colonei din Fetești unde camaraderia, voia bună, emoțiile revederii, amintirile depănate și nostalgia după anii tinereții au fost ingredientele de bază pentru o atmosferă de neuitat.

În mod cert, și ediția 22 a revederii cadrelor militare care au activat pe aerodromul Borcea a fost reușită deplină. Aducem încă o dată mulțumiri Bazei 86 Aeriană, societății Aeroteh București și tuturor persoanelor fizice și entităților juridice implicate în reușita acestui eveniment. Și un mare MULȚUMIM redacției CER SENIN și personal doamnei locotenent-colonel Ioana-Cristina Teșanu pentru interesul manifestat față de „Sărbătoarea Borcei”.

Sursa: Lt. cdor (rz) Mihai Tanasă

MARI AVIATORI BRAȘOVENI

Muzeul de Istorie „Petre Voivozeanu” și Muzeul „Casa Mureșenilor”, din Brașov, au început de mai mulți ani o frumoasă colaborare, menită să promoveze reciproc valori din patrimoniul. Dacă acum doi ani s-au expus la Roșiori o parte din realizările întreprinderii de Construcții Aeronautice de la Ghimbav-Brașov, manifestarea având un impact deosebit, iată că în acest început de toamnă, muzeul roșiorian primește și expune un inventar interesant, sub al cărui generic: „Mari Aviatori Brașoveni”, au fost prezentate panouri și obiecte care reflectă viața și activitatea a șase mari personalități ale aeronauticii și cosmonauticii române, a căror existență a fost legată de orașul de la poalele Tâmpelui: Ioan Milu, Emil Droc, Dan Valentin Vizanty, Eugeniu „Puiu” Pârvolescu, Miron Rândetean și Dumitru Dorin Prunariu.

Dintre cei șase zburători – în atmosferă sau în spațiul cosmic – enumerați, doar doi sunt născuți în Brașov, comandorul aviator Ioan Milu și generalul cosmonaut Dumitru Dorin Prunariu, ceilalți fiind adoptați de comunitate. Dar, și asta trebuie subliniat, toți sunt zburători români, au trăit și au luptat, în război sau pe frontul cunoașterii, pentru România, nu doar pentru orașul urdeal. De aceea, faptul că expoziția, alcătuită de istoricul și muzeograful Traian Constantin Dumbrăveanu, a fost itinerată în mai multe orașe din România, cu mai multă (cazul orașului nostru) sau mai puțin implicare în istoria Aviației Române.

Vernisarea expoziției, moderată de doamna muzeograf Veronica Cojocar, a avut loc în sala pentru expoziții temporare a muzeului roșiorian în ziua de 12 septembrie. A fost de față un public numeros, tineri care au auzit poate prima dată de eroii aviației române, alături de alți oameni doritori să înțeleagă mai bine care este locul aviatorilor români în aeronautica mondială. Vizitatorii au putut citi, pe panouri, biografiile aviatorilor și au aflat prin ce s-au făcut ei remarcăți, iar prin machetele de avioane și elicoptere expuse,

prin uniforme, arme și căști de zbor se sugerează perfect care sunt caracteristicile vieții de zburător. Domnul Traian Constantin Dumbrăveanu a explicat cum a adunat obiectele care alcătuiesc colecția. Domnia sa i-a cunoscut direct pe o parte dintre cei șase aviatori în discuție, care au oferit colecției obiecte personale. Ceilalți sunt evocați prin obiecte aflate în patrimoniul Muzeului „Casa Mureșenilor” și ai secției de literatură, Muzeul „Casa Ștefan Baciu”.

Pentru că unul dintre „personajele” expoziției este comandorul aviator Dan Valentin Vizanty, as al celui de-al Doilea Război Mondial, organizatorii au găsit cu cale să includă în programul zilei și lansarea cărții biografice „Ziua cea mai neagră a indienilor cu două pene”, aparținând scriitorului teleormănean Dan Giju. Prezentarea lucrării a fost făcută de profesorul Mihai-Atanasie Petrescu, care a subliniat că autorul, studiind cu entuziasm documente militare și personale (acestea din urmă puse la dispoziție chiar de fiica aviatorului, doamna Ana-Maria Vizanty) a redactat o lucrare în același timp științifică și beletristică, precisă și agreabilă, care cu siguranță va fi citită cu drag de către cei interesați – ceea ce s-a adeverit, pentru că domnul Dan Giju a fost nevoit să semneze un mare număr de autografe pe cărțile achiziționate de cei prezenți. Discuția despre volumul în cauză a fost completată prin intervențiile doamnei profesoare Ana-Maria Vizanty, care a evocat, în cuvinte sensibile, personalitatea tatălui ei și, desigur, a scriitorului Dan Giju, didesteianul care pentru prima dată și-a lansat o carte pe meleagurile natale. Fiind domnia sa un autor prolific, suntem convinși că vor urma și alte astfel de ocazii.

Finis coronat opus! Manifestarea culturală s-a încheiat printr-un scurt recital oferit de soprana Diana-Irina Giju, cea care, interpretând trei piese de genuri diferite, s-a bucurat de un mare succes la public. În concluzie, o manifestare amplă, polivalentă, care atrage atenția asupra orașului nostru și a instituțiilor sale de cultură.

Text și foto: Aurelia Petrescu

Aeronava unei generații IAR-93 „Vultur” 50 de ani de istorie și mândrie românească

31 octombrie 1974, o zi ce va rămâne pentru totdeauna în paginile de aur ale aviației românești. Într-o dimineață rece de toamnă, la câțiva kilometri de Craiova, un prototip al primului avion militar cu reacție de concepție și producție românească s-a ridicat pentru prima dată de la sol. Pilotat de colonelul Gheorghe Stănică, acel zbor inaugural al IAR-93 „Vultur” nu doar că a deschis un nou capitol pentru industria aerospațială din România, dar a devenit un simbol al speranței, al inovației și al curajului.

Pe 31 octombrie 2024, la 50 de ani distanță, ne-am adunat la sediul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Aerospațială „Elie Carafoli” pentru a sărbători această realizare monumentală. Evenimentul a adus laolaltă personalități marcante din domeniul aviației, foști comandanți ai Forțelor Aeriene Române, piloți, ingineri și tehnicieni care au trăit și lucrat pentru „Vultur”. Evenimentul a fost un prilej de a aduce un omagiu tuturor celor care au contribuit la povestea avionului IAR-93. În cadrul ceremoniei, generalul-maior Leonard-Gabriel Baraboi, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, a înmănat embleme de onoare veteranilor care au lucrat cu „Vulturul”. Momentele au fost pline de emoție, poveștile piloților care au zburat pe IAR-93 și amintirile tehnicienilor care petreceau zile și nopți pentru a menține aeronavele în stare impecabilă au fost vii și palpabile. Un fost pilot, vizibil emoționat, a spus: „Când mă urcam în IAR-93, simțeam că fac parte din ceva mai mare decât mine. Era mai mult decât un avion, era mândria noastră, era casa noastră din cer. Și, da, ne-am lovit de probleme, de lipsuri, dar niciodată nu ne-am pierdut curajul. Acest avion era sufletul nostru”.

Acest proiect de pionierat a fost rodul colaborării dintre România și Iugoslavia prin programul „YUROM”. Cu o structură robustă și un design modern pentru acea vreme, IAR-93 a fost gândit să facă față

misiunilor de vânătoare-bombardament și atac la sol. Motorul său dublu și capacitatea de a opera în condiții dificile l-au transformat într-un pilon esențial pentru apărarea aeriană a țării. Cu o săgeată de 43° la bordul de atac, flapsuri de tip Fowler și frâne aerodinamice perforate, avionul era o bijuterie tehnologică. Dar, dincolo de specificațiile tehnice, adevărata sa valoare era dată de oamenii care l-au proiectat, construit, pilotat și întreținut.

IAR-93 a fost în dotarea Forțelor Aeriene Române din 1981, fiind distribuit în principal la Regimentele 49 și 67 Aviație Vânătoare-Bombardament. Acesta a asigurat securitatea spațiului aerian sudic al țării și a participat la numeroase aplicații interarme. Cu toate că nu mai este astăzi în exploatare, amprenta sa asupra industriei aeronautice este de necontestat. La Craiova, locul unde a fost produs, „Vulturul” a rămas o legendă. În acele hangare, între muncitori și tehnicieni, s-a format o comunitate bazată pe devotament și pasiune. Acest avion, deși retras, continuă să inspire generațiile de azi.

În timp ce ne uităm în trecut cu mândrie, evenimente precum acesta ne reamintesc că viitorul este la fel de important. Lecțiile învățate din dezvoltarea IAR-93 pot ghida pașii următori ai industriei noastre aeronautice. Deși provocările sunt mari, nu trebuie să uităm că inovația și curajul sunt în ADN-ul nostru.

La 50 de ani de la primul zbor al „Vulturului”, ne înclinăm în fața celor care au transformat această idee îndrăznească în realitate. Le datorăm nu doar recunoștință, ci și promisiunea că vom continua să construim, să inovăm și să păstrăm vie această moștenire.

IAR-93 nu este doar o filă de istorie. Este povestea noastră. Și pentru asta, îi mulțumim!

Text: Maria Ioniță, foto: Alexandru Nițu, Bogdan Pantilomon

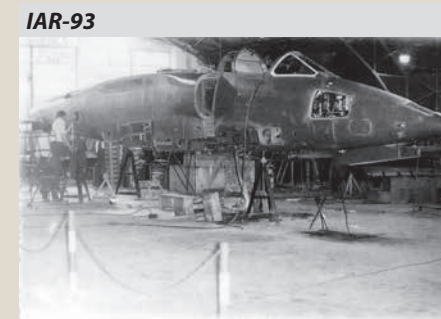
Celebrarea celor 50 de ani de la primul zbor al IAR-93 la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Aerospațială „Elie Carafoli”

Cuvinte de omagiere ale șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Leonard-Gabriel Baraboi

Colonelul Gheorghe Stănică, pilotul care a zburat prototipul în data de 31 octombrie 1974

IAR-93B200 arm

Despre primul zbor al avionului IAR-93 B, generalul Aurel Niculescu a relatat următoarele:

31.10.1974

„Eram acolo: și eu, și generalul Ștefan Ispas. Urma să asistăm la un zbor care să îl precedă pe cel de prezentare oficială (din luna iulie 1975), când urma să asiste Ceaușescu. Să vezi cum a fost ... (La 31 octombrie 1974) Dimineața, pe la opt, am ajuns la aerodrom, (lt.col. Gheorghe) Stănică era acolo, avionul era pregătit la hangar de personalul tehnic, dar condițiile meteo nu erau favorabile. Eu și Ispas am mers la popotă, să servim o gustare și să așteptăm ameliorarea vremii. Când eram noi acolo, le-am permis, în cazul în care finalizează pregătirea la sol, să pornească motoarele și să facă rulaj. Am auzit motoarele pornite la sol, să pornească motoarele și, după cum fluctua zgomotul, ne-am dat seama că deja rulează. Noi, din locul pe care îl ocupam, puteam vedea pista. După 10-15 minute de rulaj, am avut senzația, după zgomotul motoarelor, că Stănică simulează o decolare, chestie care era prevăzută în exercițiul de rulaj. Se puneau motoarele în plin până la optzeci de procente, dar după ce era prinsă viteza de decolare, urma să se reducă puterea acestuia. Și, când ne uităm pe geam, avionul era deja în aer. Decolase, fără ca noi să fim prezenți acolo. [...]

Fiind la popotă, terminasem gustarea și credeam că ne anunță când va decola. Am văzut avionul zburând, am urcat în mașină și am mers la conducătorul zborului. Totul era normal, Stănică efectua viraje, trecere la verticală, convorbiri tot timpul... ne comunica situația de la bordul avionului. S-a înscris în turul de pistă, a venit la aterizare normal. În aviație, problema cea mai delicată este venirea la aterizare. Aveam ceva emoții, dar totul a fost normal, a venit la start, s-a dat jos din avion, ne-am liniștit. A fost un succes, dar acum, eu și Ispas, l-am întrebat de ce a decolat, contrar ordinului pe care îl dădusem. A zis: «Tovarășe general, am pus motoarele până la optzeci la sută pentru a simula decolarea, dar probabil că nu m-am încadrat bine și a trebuit să decolez, altfel ieșeam de pe pistă». Stănică nu era un pilot indisciplinat, este posibil să fi fost cum a zis el... Eu însă cred că a decolat intenționat. L-am felicitat și am plecat să raportăm comandantului C.A.A.T.”.

Sursa: Pe aviatori, lăsați-i să zboare! Un dialog între general av. (r.) Aurel Niculescu și Sorin Turturică, Editura Anima, București, 2008, p. 79-80.

PROTOTIPUL AVIONULUI IAR-93 A DECOLAT FĂRĂ APROBARE!

Prototipul avionului de luptă efectuează rulaj după rulaj, încă de dimineață. Acelasi program de câteva săptămâni. Echipa a intrat în rutină. Comisia de omologare, adică doi generali de la București, pleacă la popotă să ia masa. Încă un rulaj...
Spre surprinderea tuturor, pilotul, căpitan-comandorul Gheorghe Stănică, trage de manșă, iar avionul decolază. Nimeni nu dăduse aprobarea.
Era ora 12.08, 31 octombrie 1974. IAR-93, primul avion de luptă conceput și fabricat în România după cel de-al Doilea Război Mondial, a zburat!

Datele arată astfel:
- 1946 - României s-a interzis fabricarea avioanelor de luptă;
- 1966 - se realizează primele studii de asimilare;
- 1968 - la ființă Institutul de Cercetări și Proiectări Spațiale, la București;
- 1970 - începe proiectarea în detaliu;
- 1971 - se încheie acordul pentru proiectarea și construcția avionului în comun cu Iugoslavia;
- 1972 - începe construcția unui prototip monocel în fiecare dintre cele două țări.
Acestea sunt datele care rămân pentru istorie.
Proiectul s-a realizat într-un timp extrem de scurt, doar patru ani și nouă luni. A costat numai 180 de milioane de lei, enorm de puțin pentru ce s-a realizat.
În toamna lui 1974, primul prototip era gata, dar nimeni de la București nu și-l lua răspunderea să dea ordinul de zbor. Ministrul

Industria spunea că e un proiect militar, deci nu e treaba lui; ministrul apărării că proiectul e realizat de industrie, Comisia de omologare era, totuși, la Bacău. Colonelul Stănică a decolat fără nici un fel de aprobare, totul a ieșit bine, așa că i s-a raportat șefului statului.
Absolut întâmplător, tot în acea zi s-a ridicat în aer și prototipul realizat în Iugoslavia, dar cu câteva ore mai târziu.

DEPARTE DE CASĂ: DISLOCAREA MILITARILOR ÎN TO BOSNIA ȘI IMPACTUL ASUPRA FAMILIILOR

Foto: Lucian Irimia

Stresul, separarea și schimbările reprezintă experiențe universale pentru toate familiile. Separările, fie ele de scurtă sau lungă durată, precum și repetarea acestora, au un impact inevitabil asupra fiecărui membru al familiei. Prin urmare, pregătirea familiei înainte de dislocarea militarilor în misiune devine esențială pentru gestionarea acestei provocări. Plecarea în misiune a partenerului de viață schimbă, fără îndoială, relația afectivă dintre membrii familiei. Misiunea într-un teatru de operații, chiar dacă nu are o durată foarte mare, aduce o serie de modificări în viața de familie. În teatrele de operații precum Bosnia, misiunile necesită pregătire tactică, rezistență fizică și mentală, adaptare dar și abilități interpersonale. Aceste solicitări modelează modul în care militarii se implică în instruire și, în cele din urmă, învață să stăpânească sarcinile operaționale complexe (DeRidder et al., 2010). Cu toate acestea, familiile militarilor se confruntă cu un stres considerabil, provocat de perioadele îndelungate de separare și de schimbările din dinamica sistemului familial. Aceste dificultăți sunt determinate de faptul că unul dintre membri este dislocat într-un teatru de operații, unde trăiește activ, urmând să se reîntoarcă la încheierea misiunii. Aceste evenimente presupun solicitări unice asupra familiilor militarilor. Literatura empirică estimează că jumătate din personalul militar este căsătorit și are copii (Duckworth, 2009; Petty, 2009). Odată cu creșterea numărului de dislocări în diferite teatre de operații, inclusiv în Bosnia, și durata acestora (Duckworth, 2009; Mmari et al., 2009) se observă o intensificare a problemelor familiale și de cuplu.

Etapele de dislocare

Există trei etape majore de dislocare: pre-dislocare, dislocare și post-dislocare. În cadrul acestui articol ne vom concentra însă doar pe două stadii ale dislocării: pre-dislocare și dislocare. Înțelegerea etapelor de dislocare îmbunătățește funcționarea familiei, a cuplului, cât și a individului.

Pre-dislocarea

Această etapă începe odată cu ordinul privind dislocarea și se termină atunci când membrii unității sunt dislocați. Durata pre-dislocării poate varia de la câteva zile, săptămâni și până la mai mult de un an (Hall, 2008; Pincus et al., 2008; Rotter & Boveja, 1999). Faza premergătoare dislocării este marcată de incertitudine și de necesitatea de a îndeplini diverse sarcini pentru a se pregăti pentru aceasta. Comunicarea eficientă

și planificarea unor momente speciale pentru familie pot contribui la menținerea legăturii și la pregătirea copiilor pentru viitoarea separare. Familia încearcă să facă față contradicției dintre negarea faptului că persoana iubită pleacă în acel teatru de operații și anticipează „pierderea” acesteia din sistemul familial (Hall, 2008; Pincus et al., 2008). În plus, familia militarului poate experimenta sentimente de teamă, furie, resentimente și durere (Rotter & Boveja, 1999). În perioada premergătoare dislocării, militarul participă adesea la antrenamente în cadrul cărora se apropie mai mult de membrii unității, distanțându-se de membrii familiei (Hall, 2008; Pincus et al., 2008). De cele mai multe ori, militarul își dorește să petreacă timp cu membrii unității sale atunci când nu este în timpul antrenamentului, ceea ce poate intensifica sentimentele de separare și de pierdere iminentă pentru membrii familiei, care sunt lăsați în urmă. Militarul poate fi entuziasmat și încântat de misiune, în timp ce familia se teme doar de separare.

Copiii pot avea accese de furie și un comportament inadecvat atunci când li se spune că un membru al familiei lor va pleca (Petty 2009; Pincus et al., 2008). Studiile empirice au arătat că perioada cea mai stresantă pentru copii este înainte de plecare (Kelley, 1994). În funcție de stadiul de dezvoltare, copiii pot interpreta plecarea părinților în moduri diferite. De exemplu, copiii mici s-ar putea să nu fie capabili să înțeleagă pe deplin perioada de timp în care părintele lor va fi plecat sau de ce pleacă. Cu toate acestea, aceștia vor fi capabili să resimtă că viața de familie s-a schimbat și că părinții lor acționează diferit, ceea ce poate provoca reacții negative. De multe ori, copilul mic tinde să creadă că părintele militar pleacă din cauza comportamentului său rău; această neînțelegere trebuie cu necesitate schimbată și corectată.

Copiii mici pot fi foarte supărați de plecarea părintelui lor, și își pot descărca furia și tristețea pe părintele care rămâne acasă. Aceștia pot resimți absența părintelui în moduri somatice, cum ar fi refuzul de a mânca, plânsul, precum și refuzul de a dormi singuri (Petty, 2009; Pincus et al., 2008). Copiii de vârstă școlară pot manifesta absența părintelui prin plâns, nemulțumire și comportament agresiv (Petty, 2009; Pincus et al., 2008). Adolescenții pot fi iritabili, rebeli, se pot izola de membrii familiei sau de prieteni, pot consuma droguri sau alcool (Mmari et al., 2009; Pincus et al., 2008). În plus, atât notele copiilor de vârstă școlară, cât și cele ale adolescenților pot fi afectate. Aceștia ar trebui încurajați să aibă o rutină normală și să învețe cum să discute despre sentimentele lor atunci când se simt triști, singuri sau când resimt că le lipsește părintele, în loc să le păstreze în interior (Mmari et al., 2009; Petty, 2009).

Perioada de dislocare

Deși în etapa pre-dislocare, familiile sunt pregătite pentru plecare, misiunea în sine este o provocare. Perioada de dislocare reprezintă, de fapt, etapa cea mai solicitantă din punctul de vedere al rezistenței la diferiții factori stresori pe care îi presupune aceasta, și este perioada de timp în care militarul este departe de casă (Laser & Stephens, 2011). În timpul dislocării, menținerea comunicării cu membrii familiei este crucială. Familiile pot fi nevoite să se adapteze la noi roluri și responsabilități în timp ce încearcă să rămână în legătură cu membrul dislocat. Telefonul sau apelurile video sunt strategii care pot fi de ajutor, dar familiile trebuie să fie pregătite și pentru natura imprevizibilă a perioadelor de comunicare. În primele luni, familia poate avea un sentiment de abandon, pierdere, gol, durere și dezorganizare (Duckworth, 2009; Pincus et al., 2008; Slone & Friedman, 2008). Această pierdere a fost denumită „pierdere ambiguă”, în care militarul este fizic absent, dar psihologic prezent (Boss, 2007; 2010). Partenerul se poate confrunta cu stres, singurătate, anxietate sau depresie. Aceste simptome pot fi agravate de intensificarea volumului de muncă și a responsabilităților.

Cercetările arată că menținerea legăturii în timpul dislocării contribuie la dezvoltarea unor relații mai puternice și sănătoase (Mmari et al., 2009; Slone & Friedman, 2008). Atunci când convorbirile telefonice merg bine, acestea pot ridica moralul familiei și al militarului dislocat (Pincus et al., 2008). Apelurile telefonice din partea partenerului ar trebui să încerce să diminueze problemele de pe frontul de acasă. Raționamentul este că problemele pe care militarul nu le poate rezolva în timp ce este plecat nu vor face decât să sporească sentimentele de anxietate și stres ale acestuia și îl pot face să fie mai puțin concentrat pe perioada misiunii, ceea ce ar putea avea repercusiuni devastatoare. La rândul său, este posibil ca militarul să nu poată spune prea multe din ceea ce i se întâmplă de fapt în timp ce se află în misiune. Prin urmare, comunicarea prin telefon este adesea redusă la un dialog superficial, nespecific, pentru a evita problemele dintre cupluri (Darwin, 2009).

Și totuși..., ce putem face astfel încât să menținem o familie unită și rezilientă pe durata dislocării?

Activități pentru familii și militari din perioada pre-dislocării:

Încurajarea militarilor să discute deschis cu familiile despre participarea la misiune și să abordeze deciziile de comun acord, suportul familiei în această etapă fiind vital;

Căutarea de soluții posibile pentru rezolvarea problemelor anticipate

care pot să apară pe durata misiunii;

Oferirea de informații suficiente (câte se pot oferi!) despre misiune pentru liniștirea membrilor familiilor;

Copiii ar trebui să fie protejați de vizionarea imaginilor din zone de teatre de operații/război sau de audierea știrilor despre acestea. Poveștile pot fi adesea prea înfricoșătoare pentru copil și îi intensifică teama pentru părintele care pleacă;

Posibilitatea de a primi sau trimite pachete;

Sărbătorile și evenimentele importante din viața copilului în care părintele lipsește; copilul ar trebui încurajat să facă fotografii (Petty, 2009), desene sau înregistrări video pentru a comemora evenimentul, astfel încât să îl poată împărtăși cu părintele plecat prin Facebook, YouTube sau atunci când acesta se întoarce.

Activități pentru familii și militari din timpul dislocării:

Scrieți scrisori, poezii pe care să le împărtășiți cu militarul la plecarea sau întoarcerea din misiune;

Uneori, când persoanele dragi, alături de care ne simțim în siguranță, pleacă, ne simțim singuri sau speriați. **Cum vă puteți aminti că nu sunteți singuri și că ei sunt mereu cu voi?** Desenați, scrieți și/sau faceți colaje cu moduri în care resimțiți că **nu sunteți singuri**;

Alegeți un film, un cântec/citat care vă amintește de persoana respectivă – împărtășiți-l!

Asigurați-vă că aveți o rutină – echilibru. Activitățile zilnice și rutina oferă suport, atât pentru familii, cât și pentru militarii care sunt dislocați.

Concluzie

Familiiile militarilor care se confruntă cu dislocări lungi și repetate sunt supuse unui stres foarte crescut. Pregătirea familiilor pentru dislocare implică o combinație de strategii logistice, emoționale și comunicative. O pregătire eficientă poate atenua stresul, îngrijorarea și îmbunătăți funcționarea familiei în toate etapele dislocării.

Bibliografie selectivă:

- DeRidder, R., van den Berg, C., Soeters, J., & Syroit, J. (2010). *Cross-cultural competence of the Dutch Military in Afghanistan*. ICCN;
- Laser, J. A., & Stephens, P. M. (2011). *Working with military families through deployment and beyond*. *Clinical Social Work Journal*, 39, 28-38;
- Lester, P., & Flake, E. (2013). *How wartime military service affects children and families*. *The Future of Children*, 2, 121;
- Mărineanu, V. (2022). *Ghid de pregătire psihologică a liderilor militari*. Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București.

Dr. psiholog specialist Maria Ioana Telecan

Scrisoare către camaradul meu de dural

Am revenit, așa cum am promis!
A trecut ceva timp de când am agățat
combinezonul în cui, dar de azi înainte... **ready
for takeoff!**

Mi-a fost dor de tine, camaradul meu înaripat.
Mi-a fost dor de parfumul de aviație, de
sunetul motoarelor, de felul în care mă aștepti
statornic, pregătit să ne desprindem de sol, ca
apoi să revenim cu „picioarele pe pământ”.

Pentru că orice ar fi, amândoi știm și respec-
tăm regula de aur: **decolarea e benevolă,
aterizarea este obligatorie.**

Tu chiar mi-ai lipsit! Dar am absentat cu un
motiv întemeiat, iar timpul petrecut acasă n-a fost
în zadar. Acolo, viața continuă, schimbându-se
clipă de clipă. Și aveam nevoie ca în acești 2 ani să
fiu 100% prezentă în sânul familiei!

Tu? Ai rămas neschimbat.
Eu? Poate m-am schimbat puțin. Acum am
două suflete mici care mă așteaptă cu nerăbdare
acasă. Totul a devenit mai greu, dar și mai frumos.
Dar nu fii gelos, știi că faci parte din mine, la fel ca
întotdeauna.

Pentru mine, ești mai mult decât o mașinărie
de zbor.

Ești o bucată din sufletul meu!
Nu ne-am dezamăgit niciodată unul pe
celălalt.

Și sunt sigură că nu o vom face nici de acum
înainte.

Începe o altă etapă grea, dar sper să merite.
Eu sunt pregătită să dau ce am mai bun!

Așa că, **CER SENIN**, camarade!

Text: Diana Diaconu

